



**Augustini Barbosae ... Collectanea doctorum tam
veterum, quam recentiorum, in ius pontificium universum**

In Qvo Tertivs Et Quartvs Decretalivm Libri continentur

Barbosa, Agostinho

Lugduni, 1669

De Præbendis, & Dignitatibus. Tit. V.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95279](#)

De Clericis non residentibus, Tit. IV. 39

Ecclesia. Colligunt ex Ordin. Abb. antiq. Innoc. Colle^{st.} Zabar. Bellam. Ioan. Andt. Imol. Anania, Hostiens. Anch. Henric. Panorm. Butr. Viian. in ratione lib. 3. iuris Pontificij pag. 39. Alagon. in compend. iuris Canon. pag. 371. remissiū Ximen. in concord. p. 1.

² Resuēs ad residentiam, &c.] Quomodo autem attento iure noniori Concilij Tridentini procedendum sit contra dignitates, & Canonicos non residentes visque ad beneficiorum priuationem, dixi ad cap. ex parte 8. sup. hoc tit.

³ In utilitatem eiusdem. &c.] In idem esse videtur Concil. Trident. sess. 23. de reformat. cap. 3. dum decideret videtur portionem distributionum iis continentem, qui non inversi, si interessent, applicari debere fabrica Ecclesia quatenus indigeat, aut alteri pio loco arbitrio Ordinarij, quæ quidem decisio repugnari videatur alieri, sess. 21. de reformat. cap. 3. vbi statuit quotidianas distributiones dividendas esse inter obtinentes dignitates, & ceteros diuinis interessentes; pro quorum iuriū conciliione elaborant Doctores, & præcipue Namur. miscell. 59. de oratione n. 9. Monet. de distribut. quotid. par. 3. quest. 6. num. 29. Fusc. de visitat. lib. 1. cap. 15. num. 25. Azor. inst. moral. part. 2. lib. 7. cap. 7. quest. 8. Campanil. in diuersorio iuris Canon. rubric. 7. cap. 6. n. 15. vers. consueta. Sed inter alias conciliations illa prior est, quod felicit Trident. sess. 22. c. 3. loquatur in dignitatibus, à quibus Ordinarius tertiam partem frumentum in distributiones quotidianas convertendos separare potest, & dato quod distributiones quotidianas non sint tenues, & inodiosum obtainentium dignitates, & negligenter residere, & quando illa tercia pars ita subtracta per non seruientes admittitur, locis suis est applicanda: at verò c. 3. sess. 21. loquitur solùm quando distributiones ita sunt tenues, ut negligantur, & hoc casu tercia frumentum pars ita separata, & in distributiones ab Ordinario conversa, si per non seruientes amittatur, proportionabiliter seruientibus accedit, quod in Sacra Congregatione decisum fuisse refertur Rota in Asturicen. residentie 6. Junij 1616. coram Reuerendiss. Coccine Rote Décano, qui est impressa in fine tract. de distrib. quotid. Monere. Nicol. Garc. de benef. p. 3. c. 2. n. 46. 5.

⁴ In gloss. Et prædecessorum ibi, unde statim expirauit. Imo contra hanc gloss. verius est licentiam mortuo concedente non expitare, ut resoluunt per me citati ad c. relationem 4. sup. hoc tit.

⁵ In gloss. Afflos. Qui sint, vide Sela. de benef. p. 1. q. 2. n. 47. Petri. Gregor. syntagma iuris lib. 1. s. 6. 23. ex n. 11. Anton. Fabric. in praxi & theoria benefic. tit. de reliquis stipendijs Ecclesiasticis ex n. 12. Sebalt. Cazar. in relect. de Ecclesiast. hierarchia. p. 3. dist. 12. §. vls. n. 21. Azor. inst. moral. p. 2. lib. 3. c. 9. q. 1. vbi ultra dicta in hac glossa afferit. Afflos esse illos beneficiarios, qui in Hispania dicuntur portionarij, qui præter Canonicos portiones habent in Ecclesiast. Cathedralibus, & Collegiatis, Vincent. Filliuc. tom. 3. vralt. 41. c. 1. m. 17. & ita dici eo quod semper debeant esse afflidi in Ecclesia per hunc text. refert Massob. in praxi habendi concursum pra. ludi. 21. n. 6. secundum Romanam impress.

In ead. glos. ibi, Nec vocantur ad omnes trattatus cum Canonicis. Notatur ad hoc quod beneficiari non sunt admittendi ad communis trattatus cum Canonicis, vt per Butr. n. 8. Abb. num. 9. Cels. de Graff. decis. 4. de his, que sunt à maiori parte Cap. Caputaq. decis. 8. 4. num. 2. p. 1. & fuit dictum in Valentina emolumentorum 2. O. fabris 1587. coram Bubalo, & in Romana concordia Aprilis 1609. coram Card. Caualerio, inter eius impressas, decis. 5. 7. ex n. 1.

Barbol. Collect. Tom. II.

S V M M A R I V M.

- 1 Clericus non residentis si monitus non redeat, nec in istam excusationem alleget, priuatur beneficio.
- 2 Clericus non residentis ante omnia monendum est personaliter ad residentiam ut verè constet de delicto, & pateat nullam ei competere excusationem.
- 3 Clericus si efficiatur miles beneficio suo renuntiarat videtur.

C A P. Clericos. XVII. & vlt.

B Eneficia qui habent residentiam requirentia, ab Episcopo possunt priuari, si absque ipsis licentia transiunt morandi causa in aliam diocesum, & moniti non redierint, nec ostendant rationabilem excusationem. Colligunt ex Ordin. Abb. antiq. Innoc. Colle^{st.} Zabarel. Bellam. Ioan. Andr. Anan. Imol. Host: Henric. Ascharan. Butr. Panorm. Viu. in rationali lib. 3. iuris Pontif. pag. 40. Alagona in compend. iuris Canon. pag. 371. remissiū Calal. in annor. Ximen. in concord. p. 2.

² Si moniti non redierint.] Ergo non residentis in beneficio ante omnia monendum est personaliter ad residentiam, ut ita verè constet de delicto, & pateat nullam ei competere excusationem, ut tenent Doctores citati ad cap. ex parte 8. n. 3. sup. hoc tit. quibus addit. Azor. inst. moral. p. 2. l. 7. c. 6. q. 4. vers. quare probabilius in fine Zerol. in praxi Episcop. p. 1. verbo priuationis. §. 3. Si autem absens Canonicus ignoretur ubi sit, quomodo citari debeat per edictum ad cap. ex tua 11. supra hoc tit. n. 2.

In gloss. Redierint, ibi, vel factus est miles. Notatur ad hoc quod si Clericus efficiatur miles, beneficio suo renuntiarat videtur, ut per Clar. s. fin. quest. 7. 3. n. 6. Flamin. de resignat. lib. 1. q. 1. n. 22. & de confident. benefic. 9. 9. n. 2. 5. Farin. fragment. crimin. p. 1. lit. C. n. 18. 3. Gonzal. ad reg. 8. Cancel. gloss. 1. 4. n. 3. Azor. inst. moral. p. 2. lib. 7. c. 15. in princip. refero ego ipse de offic. & potest. Episc. p. 3. alleg. 57. n. 2. 16.

In gloss. Excusationem, vlt. de causis excusantibus residentia, & præcipue de enumeratis in hac glossa, dixi ad c. relationem 4. in fin. sup. hoc tit.

De Præbendis, & Dignitatibus.

T I T. V.

S V M M A R I V M.

- 1 Doctores referuntur super hanc rubr. scribentes.
- 2 Præbendarum materia ubi tractetur, ostenditur.
- 3 Præbenda reperiatur in genere neutro pro stipendiis, que prestabantur militibus in prædium destinatis.
- 4 Præbenda in hoc tit. generi feminino accipitur pro stipendiis, que clericis praestantur pro diuino ministerio.
- 5 Præbenda vnde dicatur, ostenditur.
- 6 Præbenda prout est genus sumitur pro omni beneficio.
- 7 Præbenda in specie sumpta accipitur pro Præbenda Cathedralis, vel Collegiate Ecclesie.
- 8 Præbenda alia est Ecclesiastica, alia temporalis.

D 2 9 Pra

DABROSA
In Ius Can
T. 2. 3.
civ

40 Collectanea Doct. in lib. III. Decretal.

- 9 *Præbenda temporalis est que laico conceditur pro labore temporali.*
 10 *Præbenda spiritualis est ins percipiendi prouentus in Ecclesia competens percipienti tanquam vni de collegio.*
 11 *Canonica, & præbenda in quo differant, ostendit, & num, seq.*
 12 *Præbenda spiritualis est beneficium Ecclesiasticum, non vero Canonia.*
 13 *Dignitas duplicitur accipitur in genere, & in specie, & quæ sit virata declaratur.*
 14 *Archidiacoatus, & Presbyteratus de iure communiantium habent dignitatem ex solo nomine.*

V P R hanc rubric. scripserunt Zabar. ellam. Ioan. Andr. Mol. Anan. Dec. An- har. Butr. Panorm. Ioan. de Londris in breuariu[m] sanctorum Canonum, fol. 173. verso. Martin. Melnart. in epitome Decret. fol. 8. ver. 10. Petr de Ravenna in compendio iuris Canon. Dan. Venator. in analysi methodica iuris Pontificis. pag. 377. Goffred. & Holt. in summa huic tit. Alexand. Callan. & Anaftal. Grimon. in paratilis ad quinque li- bros Decret. Lancelot. in institut. Canon. Barthol. Carthag. in exposit. titulorum iuris Canonici. Zypa in analytica postremi iuris Ecclesiast. enarrat. pag. 152. Canis. in summa iuris Canonicis Cafarel. in eretico eiusdem iuris. nolissime Ioan. Honor. lib. 3. sum. in Decretal. omnes sub hac rubr.

2 De materia tituli vide Vinian. Soar. & alios tom. I. communium opinion. lib. 1. tit. 1. pag. 181. Gonzal. ad reg. 8. Cancell. gloss. §. 8. 1. num. 20. cum seqq. Camill. Borrel. in summa omnium decisi. tit. 10.

3 *Præbendis.* Apud bonos auctores nomen *Præbenda* reperiunt in genere neutro pro stipendiis, que pre- stabantur o[ste]ritibus in prælium distinatis, l. initii 2. ff. de testib. Præ. in lexic. iuris, verbo *præbenda*, Dna- ren. de sacris Ecclesiæ minist. lib. 2. cap. 8. Bri on. de ver- borum significat. verbo *præbere*, Alciat. lib. 2. Parerg. 4. cap. 43. Sed in hoc tit. in genere feminino accipitur pro stipendiis, qua Clericis præstantur pro diuino ministerio, & derivantur à verbo, *præbeo*, in lata signifi- catione, in stricta verò à pretio, quod quis recipit pro labore, ita Nicol. Mil. in suo repert. verbo *præben- da*. Ioan. Monach. in rubric. huic tit. lib. 6. & ibi, Prob. in addit. num. 20. Cardinal. in Clemens. fin. hoc tit. q. 1. coroll. 53. num. 2. Rot. nona decisi. 33. de Episcopis. Vel possit dici *præbendas* Canonicorum ita vocari, quia præbent ea quæ sunt viœi necessaria, & derivantur à verbo, *præbendo*, in neutrō genere, & numero plu- rali; quod significabat ligna, & salēm, quæ incolla, & habitatores Legatis publicè missis exhibere debebant, Horat. serm. 1. Satyr. 5. Aul. Gelli, lib. 5. no- Etium Attic. cap. 4. ibi, qui sortiti prouincias forent, præ- benda publicè conduxisse, & appellatione illarum specierum omnia hospitibus necessaria intelligeban- tur, vt docet Rambin. de interpret. vocum obscurarum, atque ideo merito præbenda appellantur, quia ne- cessaria viœi præbent, & in aliquibus Ecclesiæ potissimum assignata est in pane & vino, prout in Eccle- sia Astoricensi, vt docet Ioan. Quintini, in repet. capi- de multa in fin. verbo *præbenda*, hoc tit. de qua late- bast. Catar. in relect. de Ecclesiast. hierarch. p. 1. disp. 12. §. 6. ex n. 29.

6 Dupliciter accipitur hoc verbum, in genere scilicet, & in specie; & prout est genus, sumitur pro omni beneficio, & definitur variis modis per scriptentes, vt constat ex traditis per Abb. conf. 47. vol. 2. n. 7. Felin. in cap. in nostra col. 7. de rescript. Dec. in rub. eiusdem tit. n. 3. Seltz. de benef. p. 1. q. 1. Corral. de sacerd. p. 1. c. 2. Dua-

ren. lib. 2. de sacris Eccles. minist. cap. 4. Sylvest. in sum. verbo beneficium. 1. in princ. Rebuff. in praxi benef. tit. quid & quorū modis dicatur beneficium n. 8. Hoied. de in- compat. benef. p. 1. in prefat. n. 2. Petr. Greg. synagm. iuris lib. 17. cap. 2. & in tit. de benef. cap. 6. n. 5. Paris. de resign. benef. lib. 4. q. 21. n. 4.

Præbenda autem in specie sumpta accipitur pro præbenda Cathedralis, vel Collegiate Ecclesiæ, text. cum ibi, notaris in cap. cum M. de confit. & in cap. quia nonnulli, de magistr. quamvis in lata significazione, comprehendat omnia beneficia inferiora, vt in cap. tua nobis de verb. signif. & in cap. si quis dator 1. q. 1. & in c. quia tantum in fine, hoc tit. & in hac significazione accipitur in hoc tit. Et præbendarum plures species 8 referunt gloss. verbo receperunt in d. c. cum M. vbi Abb. n. 31. Felin. 3. Dec. 52. Mant. 26. Rip. 170. qui refert quinque, & Hoied. de incompat. benef. p. 1. c. 12. n. 3. Sed commodius diuiditur in temporalem, & Ecclesiastici- can: temporalis est illa, quæ non est annexa Canonicati, seu beneficio Ecclesiastico, sed consistit in mera temporalitate, de qua loquitur text. in cap. penult. de magistr. & laico conceditur pro labore temporali, 9 qualis est illa, quæ concedit Symphoniacis, Procuratoriis, Aduocato, Syndico, & Organistæ, gloss. d. verbo receperunt in d. cap. cum M. & ibi, Rip. n. 170. Roman. conf. 22. n. 8. Seltz. de benef. p. 1. q. 7. n. 4. Duaren. de sa- cris Eccles. minist. lib. 2. c. 8. Navarr. in cap. quando. de confec. diff. 1. notab. 7. num. 24. Pechi. in reg. beneficium, num. pen. 1. err. Greg. in tit. de benef. c. 11. n. 15. cum seqq. Rebuff. in concord. de collation. §. 10. ver. Canonizationis & præbendam, in fin. Ant. de Præsis in clypeo pastorali, c. 3. in princ. & n. 1. Ecclesiastica verò, seu spiritualis illa dictrinæ, quæ est beneficium Ecclesiasticum, ut in c. dilectio, hoc tit. vbi Abb. notab. 5. idem Abb. post. Innoc. in cap. maioribus, eod. tit. & in d. c. cum M. n. 22. relati ab Hoied. vbi supra n. 2.

Spiritualis autem præbenda definiti solet, vt sit ius 10 percipiendi prouentus in Ecclesia competens percipienti tanquam vni de collegio, quam dissimilationem affligunt Hoftieni. in summa tit. de præbend. n. 28. Archidac. in cap. alienationis 12. q. 2. Prob. ad Monach. in rubric. huic tit. in 6. Rebuff. in praxi benef. tit. facultate beneficium quartuplex. Sed melius definitur quod sit be- neficium simplex institutum in Ecclesia Cathedrali, vel Collegiate, ad exequenda diuina Officia, quod non habet ex se scandum in choiro, neque vocem in Capitulo, vt notant Doct. in d. cap. cum M. de confit. in cap. fin. isto tit. Petr. Greg. de benef. cap. 18. num. 28.

Differunt igitur Canonica & Præbenda, vt multis ostendit Sebastian. Cat. d. diff. 12. §. 6. ex num. 43. & Illustrissimus D. meus Rodericus à Cunha in comment. ad cap. sanctorum 2. num. 22. diff. 70. quia Canonicus est ius habendi sedem in choro ad cantandum, & legendum, ac vocem in Capitulo prouenientis ex elec- tione, seu receptione in fratrem, vt in cap. in Genes. & ibi gloss. verbo vel quasi, de elect. gloss. in cap. ve- latum, & in cap. pro illorum, & in c. dilectus. s. l. 1. in fine, isto tit. gloss. verbo receperunt, in cap. cum M. de confit. Hoftieni. in summa huic tit. verbo Canonici, gloss. ia pragm. san. Elion. tit. de elect. cap. sicut. §. quanta, verbo Ecclesiæ, & in tit. de collation. §. item censuit, verbo præ- bendarum communis, vt per Hoied. de incompatib. be- nefic. p. 1. c. 12. num. 1. Petr. Gregor. de benef. c. 1. num. 6. Sed Præbendatus ex se non habet sedem in cho- ro, nec vocem in Capitulo, & titulus Canonici est recepito in fratrem, titulus verò Præbenda collatio, vt in cap. cum in Ecclesiæ, hoc tit. in 6. Card. conf. 10. 3. Rip. lib. 2. respons. c. 33. num. 4. & in d. cap. cum M. n. 25.

Differunt

De Præbendis, & Dignitatibus, Tit. V: 41

12 Differunt etiam, quia præbenda spiritualis est beneficium Ecclesiasticum, cap. sua nobis, de verbis significat cap. ex multis, §. constitutus 1. q. 3. cap. inter cetera, cap. dilectus, il. 2. in fin. hoc tit. & in cap. fin. §. in illis, vers. præbendas, de concess. præbend. in 6. & in 6. ne Se-de vacanti, eod. lib. cum aliis adductis per Sebalt. Cæsar. d. disp. 12. §. 6. n. 37. Canonica verò non est beneficium, vt in cap. fin. §. in illis, atque ideo Canonicas si-ne præbenda non potest dici beneficiariis, cap. in nostra, de rescript. vbi notarunt Abb. & Felin. Rip. vbi supr. n. 26. Rot. decis. 26. iſo tit. in nouis. Sed quamvis Canonica de per se beneficium non sit, præbent ius ad præbendam, quia recepto in Canonicum debetur præbenda, cap. relatum, isto tit. in 6. & sic præbenda descendit a Canonica tanquam sequela, & filia à matre, vt docet Compostel. in d. cap. cum M. col. 3. Guillelm. de Monte Lauduno, & Cardin. in Clement. fin. de præbend. q. 10. Prob. ad Monach. in rub. huia tit. in 6. n. 6. Hoied. vbi supra Rota decis. 11. de concess. præbend. in antiqu.

13 Dignitatibus.] Dupliciter accipitur dignitas, in genere scilicet, & in specie; dignitas in genere significat honoris gradum, vt in l. §. pen. ff. de ventre insp. & in l. canon seqq. C. de dignitate, lib. 1. gloss. verbo dignitas, in cap. denique, diff. 4. & verbo maiores, in cap. sedes, de rescript. gloss. 1. in cap. quia nonnulli, de clericis, non resident. & in hac significazione comprehendit sub se personatum, & officium, & differt ab illis tanquam genus à speciebus, Ludon. Gom. in cap. statuum, n. 9. de rescript. in 6. Staphil. Hoied. & alij infra referendi. Dignitas verò in specie est illa, cui competit iurisdictio fori exterioris in institutione, vel ex consuetudine cum præminentia in choro, Capitulo, gloss. verbo dignitates, in Extrang. exercerentur, de prob. Joan. XXII. Abb. in cap. de multa, n. 22. in fine, hoc tit. Seli. de benef. p. 1. q. 2. Rebuff. in præs. tit. seculare beneficium quorūplex, n. 7. Rot. decis. 9. de præbend. in nouis. Aretin. confil. 23. num. 4. Duaren. lib. 2. de sacris Eccles. missis, cap. 6. Staphil. de literis gratia, tit. de modo, & forma imperandi, &c. num. 2. cum seqq. Hoied. de incompatib. benefic. part. 1. cap. 7. num. 1. Petr. Greg. de benef. cap. 10. num. 18. & lib. 17. syntagma iuris, c. 3. num. 17.

14 De iure communi Archidiaconatus, & Archipresbyteratus tantum habent dignitatem ex solo nomine, Rot. decis. 9. Boër. d. decif. 286. num. 3. Aretin. confil. 23. quem refert Cardinal. Tuschi. practic. concl. 20m. 2. lit. D. conclus. 419. num. 15. & 16. Alij autem perfornatus, sine officia non sonant in nomen dignitatis de eodem iure communi, nisi confundetur sit in contrarium, Aretin. vbi supra, Cardinal. Tuschi. d. conclus. 419. num. 19. vt de Præpositura dicit idem Aretin. d. confil. 23. num. 5. & de Thesauraria firmant Rot. decis. 17. alias 8. siue 9. de præbend. in nouis, Aret. d. confil. 23. in princip. Abb. confil. 9. 3. in princip. & per rot. lib. 2. Paulin de potestate Capituli, Sede vacante, prælud. 2. col. 4. vers. quaque autem, & de Decanath Rot. & Aretin. locis proxime citatis, & de Preceptorate idem Aretin. d. confil. 23. n. 6. & de Sacrifica Zabarell. confil. 62. 3. princip. referto ego ipse in tract. de appella-tionis verborum viriusque iuris significat. appellat. 72. ex num. 3.

S V M M A R I V M .

- 1 Consanguinitatis iure non succeditur in bonis Ecclesiast. 2 Successio iure consanguinitatis non datur in bonis Ecclesiasticis.
- Barbos. Collect. Tom. II.

3 Regressus in beneficiis sublati sunt à Concil. Trident.

4 Populi appellatione non venit Clerus.

C A P . Vt nullus. I.

Ex Concil. Pictauien.

Bona Ecclesiastica non acquiruntur iure consanguinitatis. Colligunt ex Ordin. Abb. antiq. Innoc. Collect. Zabar. Bellam. Ioani. Andri. Imol. Anan. Host. Anch. Henric. Butr. Panorm. Cened. collect. 89. Flamin. Paris. Dec. Vivian. in ration. libri 3. iuris Pontif. pag. 53. Alagona in compendio iuris Canonici, pag. 372. remissiu Ximen. in concord. part. 1. & 2. referrunt ab Anton. August. collect. 1. Decretal. lib. 3. tit. 5. c. 3.

Collige ex text. in bonis Ecclesiasticis non dari successionem iure consanguinitatis, vt per Læl. de Zanchis de privileg. Eccles. privileg. 78. Flamin. Paris. de confident. q. 8. n. 9. Paul. Fusch. lit. B. sing. 21. Azeued. ad Curiam Pisam. lib. 4. c. 1. a. n. 3. Spin. in speculo testam. gloss. 3. princ. a. n. 18. Cened. d. collect. 88. n. 1. Gonzal. ad regul. 8. Cancellar. gloss. 5. n. 33. vbi n. 34. affterit in Capellaniis, ad quas vocantur Clerici consanguinei, seu in familia, hoc locum non habere, cùm beneficia Ecclesiastica non sint. Vnde regressus in beneficiis, quia habent speciem successionis hereditariae, & dant occasionem caprande mortis, merito sublati sunt à Concil. Trident. sess. 25. reformat. c. 7. vt aduterit Aloys. Ricc. in praxi aurea, resol. 337. Vtrum valeat conditio posita in fundatione beneficij quidam tale beneficium confraterat consanguineis, vide Lambertin. de iure patronat. lib. 1. part. 1. q. 9. princip. ex num. 109. & lib. 1. part. 2. in 2. art. 2. quaf. princip. ex n. 1. Calderon. confil. 4. de iure patronat. Ayman. confil. 63. n. 5. Hoied. de incompatibil. benefic. part. 1. cap. 23. n. 132. & c. 24. n. 107. Sebalt. Medic. de acquir. rerum domin. gloss. 1. part. 3. num. 3. 52. Azeued. l. 14. n. 13. tit. 3. lib. 1. non recip.

De Clero sine Populo.] Ergo appellatione Populi non venit Clerus, vide tamen Caisan. in consuetud. Burgund. fol. 362. num. 1. & 2. Tiraq. de retractu lign. §. 1. gloss. 8. num. 33. Gregor. l. 5. verbo in Clerico, tit. 2. part. 1. Perez l. 1. tit. 3. lib. 1. Ordinament. pag. 62. Valasc. confil. 100. num. 5. Bellet. disquisit. clerical. part. 1. tit. de disciplina clericali, §. 2. n. 12. Surd. confil. 301. n. 7. plures per Carol. de Graffis de effectibus clerical. in prælud. n. 373. & late metipsum in tract. de appellativa verborum virtusque iuris significat. appellat. 205. ex num. 1.

S V M M A R I V M .

- 1 Episcopo non licet aliquem ordinare sine titulo.
- 2 Patrimonium ad minores Ordines de consuetudine non requiritur.
- 3 Clericorum appellatione in maioribus, & minoribus Ordinibus constitui continentur.

C A P . Non liceat. II.

In corpore Canonum:

Eпископо non licet ordinare Clericos, nisi vel habeant titulum, vel ipse Episcopus illis det unde viuant. Colligunt ex Ordinat. Abb. antiq.

42 Collectanea Doct. in lib. III. Decretal.

Init. Collect. Zabar. Bellam. Ioan. Andr. Inol. Anan. Holt. Anch. Burr. Henric. Dec. Panorm. Viuian. in ration. lib. 3. iuris Pontif. pag. 43. Alagona in compend. iuris Canon. pag. 372. remissio Ximen. in concord. p. 1. & 2. refertur ab Anton. Aug. collect. 1. Decret. lib. 3. tit. 5. cap. 1.

2 Ordinare Clericos, &c.] Ergo etiam ad minores Ordines requiritur titulus, propterea colligitur ex cap. neminem 70. dist. & ex gloss. 1. ibi, & fatentur Nan. conf. 14. n. 1. de tempor. ordin. Soar. rom. 5. de censuris, disp. 3. 1. secl. 1. n. 3. De confutidine tamen contrarium feneratur, ut artefacta d. gloss. 1. hic, communiter recepta ex Dec. n. 29. quod videtur approbare Concil. Trid. sess. 21. de reform. v. 2. vbi solùm ad factos Ordines requirit titulum, & ita posse iam hodie primam Tonitram, aut quatuor minores Ordines ambientem absque titulo ordinari, referunt Salzed. ad Bernard. in præf. c. 1. n. 5. Vgolin. de irregul. c. 61. n. 2. Fr. Emman. in summa, tom. 2. c. 15. n. 16. Quintanad. Eccles. lib. 3. n. 1. Petr. de Ledesma. in summa p. 1. de Sacram. Ordinis, c. 7. ad fin. Flamin. de resign. benef. lib. 2. q. 6. n. 40. Nicol. Garc. de benef. p. 2. c. 5. n. 4. & 5. Alois. Ric. in praxi rerum fori Ecclesiast. refut. 271. num. 3. in 2. edit. Campanil. in diuñorio iuris Canon. rubr. 8. cap. 1. num. 5. quo sacerdote ego ipse de officio, & potest. Episcopi, p. 2. alleg. 10. num. 1. D. Mar. Cuted. de donat. inter patrem, & fil. tract. prima discurs. 2. p. 12. num. 3.

3 In gloss. Clericos, ibi, appellatione Clericorum in minoribus Ordinibus, & majoribus constituti continentur. Vide Abb. in rubr. de vita, & honest. Cleric. n. 8. Roland. conf. 16. à n. 10. vol. 4. Bellet. disquisit. Cleric. p. 1. tit. de disciplina Cleric. q. 2. n. 2. Dec. in tract. crimin. p. 1. lib. 3. c. 10. m. 22. Ceval. commun. contra commun. q. 52. 4. n. 6. plotes per Carol. de Graffis de effect. Cleric. in prælud. n. 23. 2. Viu. tom. 1. commun. opin. lib. 9. tit. 2. 4. m. 40. pag. 570. vbi etiam quod in materia favorabili appellatio ne Clericorum venient etiam Canonic., & Clerici in dignitate consitenti, & alij Prelati, fecus in odiofa, de quo etiam Put. decisi. 92. num. 2. lib. 3. Azor. insti. moral. p. 2. lib. 3. cap. 11. q. 15. Soar. commun. opin. verbo Clericus, n. 1. 25. Troyl. Maluel. in tract. de canonizat. Sanctorum, dub. 2. n. 35. Zerol. in praxi Episcop. p. 1. verb. Clericus, q. 1. in finalate Carol. de Graffis in præl. à n. 262.

S V M M A R I V M .

- 1 Bona Ecclesiastica cum sunt data pro communis utilitate, nemo debet applicare vobis proprii.
- 2 Bona Ecclesiastica depurata sunt communis Ecclesia utilitati, & publico usui spirituali.
- 3 Beneficiarius vanus ac male consumens fructus beneficii, non tenetur ad restituitionem, quamvis peccet mortaliter.

C A P . Ratio. III. Greg.

1 Bona Ecclesiastica cum sunt data pro communis utilitate, nemo debet applicare vobis proprii. Colligunt ex Ordin. Abb. antiq. Innoc. Collect. Zabar. Bellam. Ioan. Andr. Inol. Anan. Holt. Henric. Anch. Burr. Panorm. Dec. Viuian. in ration. lib. 3. iuris Pontif. pag. 44. Alagona in compend. iuris Canon. pag. 373. remissio Ximen. in concord. p. 1. & 2. definiuntur ex D. Greg. lib. 1. epist. 29. sue. 31. c. 31. in dict. regisfr. & refertur ab Anton. Aug. collect. 1. Decret. lib. 3. tit. 5. cap. 34.

Pro communi utilitate, &c.] Notatur ad hoc, quod bona Ecclesiastica depurata sunt communis Ecclesia utilitati, & publico usui spirituali, vt per Bellet. disquisit. Cleric. p. 1. tit. de exemptionibus Clericorum, & eorumdem bonorum, § 1. n. 1. 4. Vnde Archid. ad c. 1. dist. 44. n. 5. resolutio Clericos beneficiarios teneri ad restituitionem illorum fructuum, quos voluptuosè consumunt, non facientes seruitutem, vel facientes non debito modo, quia ista sunt Ecclesiæ oblata, vt pro ipsis offertibus oreatur, & inde pauperes alantur, hoc dicatum cum aliis, quos citat, dicit celebrissimum Rip. de peste tit. de remedio ad conservandam obvertarem, n. 1. 51. Verum communis sententia est in contrarium, resoluens beneficiatum vanè, ac male consumentem fructus beneficii non teneri ad restituitionem, quamvis peccet, & quidem mortaliter, non contra institutionem, sed contra charitatem, seu misericordiam, si in notabilis quantitate id faceret, & excessus esset magnus, quam sententia tenet. Matil. Columna in tract. de Ecclesiæ reddit. ex c. 25. Cou. in cap. cum officijs de testam. Molin. de primog. lib. 2. c. 1. a. n. 4. alter Molin. de iustitia tract. 2. disp. 142. Gutier. præf. lib. 1. q. 1. 14. Nicol. Garc. de benef. p. 2. c. 2. n. 5. Azor. insti. moral. p. 2. lib. 7. c. 8. q. 1. Fr. Emman. quest. Regul. rom. 3. q. 74. art. 4. Zerol. in praxi Episcop. p. 1. verbo Clericus, § 10. Paul. Comitol. respons. moral. lib. 1. q. 71. & alij citati à Cened. ad Decret. collect. 2. n. 5. Fr. Ant. Molin. Carthus. in insti. Sacerd. tract. 2. c. 1. 5. & seq. Lelli. de iustitia. lib. 2. c. 4. dub. 6. & c. 19. dub. 4.

S V M M A R I V M .

- 1 Episcopus, qui ordinavit aliquem ad sacros Ordines sine titulo, tenetur ei prouidere de suo, donec aliquem titulum fuerit assequitus, & n. 2.
- 3 Amplia in Episcopi, ordinantis successore ipso mortuo, & in Capitulo, Sede vacante.
- 4 Episcopus Ordines conferens ei, qui iam in sacro Ordine constitutus erat sine titulo, tenetur ei prouidere de suo.
- 5 Dimissoris literas ad sacros Ordines dans non habenti patrimonium, tenetur ei prouidere de suo.
- 6 Clericus potest redditus beneficij consumere in suis alimentis, & fructus patrimonij reservare.
- 7 Ordinatus non tenetur ad alimenta ordinati sine matrimonio, nisi in subsidium.
- 8 Episcopus tenetur Clerico pauperi ab eo ordinato sine patrimonio prouidere de necessariis secundum redditus Ecclesiæ, & qualitatem, ac dignitatem ordinatus.
- 9 Patrimonij bona ad cuius titulum fuit quis ordinatus, habent priuilegia, que conceduntur a iure bonis Ecclesiasticis, saltem interim quod non extinguuntur per adoptionem beneficij.

C A P . Episcopus. IV. Alex. III.

In Concil. Lateran.

Episcopus si aliquem ordinat in Diaconum, vel presbyterum, qui non habet ex sua, vel paterna hereditate vnde viuat, subministrare debet illi necessaria, donec assignet aliquem titulum in Ecclesia unde viuat. Colligunt ex Ordin. Abb. antiq. Innoc. Collect. Zabar. Bellam. Io. Andr. Anan. Inol. Holt. Henric. Anch. Burr. Dec. Panorm. Cened. collect. 33. Viu. in ration. libr. tereti iuris Pontif. pag. 44. Alagona in compendio iuris Canon. pag. 373. remissio Ximen. in concord. p. 1. & 2. refertur

De Præbendis, & Dignitatibus , Tit. V. 43

refertur ab Anton. August. collect. 1. Decretal. lib. 3. tit. 5.c.5.

Hanc eandem concl. ex hoc text. desumunt Vgol. de offic. & potest. Epif. c. 26. §. 25.n.1. Anch. per text. ibi in cap. cum secundum, notab. 5. infra. hoc cod. tit. Anton. Cord. de Lara in l. si quis à liberis, & eti impubes, n. 33. ff. de liberis agnosc. Matiens. l. 1. gloss. 9. n. 8. tit. 6. lib. 5. non recip. Flamin. de resignat. benef. lib. 1. q. 6. n. 5. Surd. de alimento. tit. 7. q. 57. Cened. ad Decret. collect. 33. n. 1. Ego ipse de offic. & potest. Epif. p. 2. alleg. 20. a n. 3. vbi multipliciter ampliat.

⁴ Episcopus.] Vel eius successor ipso mortuo, vel Capitulum. Sede vacante, si tali promotioni non resistit, ut tenet Henr. in sum. lib. 10. c. 17. §. 4. in commento lib. F. Bonac. de Sacram. diff. 3. quæst. vniq. punto 5. n. 17. vñf. respondet secundo, optimè Campanil. in diversorio iuris Canon. rub. 8. cap. 5. num. 21. vt advertit quod si Episcopus loco renuntiaset, quia translatus ad alterius Ecclesie regimen, vel si loco & dignitate cessit, non constringeretur alimenta praestare ordinato sine titulo, qui ordinantis locum subsoritus fuerit, sed ipsemer ordinator, quanvis è tali egreſſus loco, & Ecclesia, quod etiam tenet Vgol. d. §. 15. vers. sexi excipitur, & refero ego ipse d. alleg. 20. n. 23.

⁴ In Diaconum, vel Presbyterum.] Ergo Episcopus Ordinem confenseret ei, qui iam in facto Ordine constitutus erat sine vlo titulo, tenetur ei prouidere de suo, cum alios Ordines sacros non habenti titulum conferre non deberet, tum etiam, quia iura simpliciter prohibent promotionem ad sacros Ordines sine vero titulo, ita decisum referunt Fornat. de sacram. Ordinis, c. 8. n. 10. Bonac. d. quæst. vniq. punto 5. n. 30. Quarant. in summa Bullarij, verbo Ordo, ver. an vero, Vgol. d. num. 5. ver. tertio. Ego ipse d. alleg. 20. n. 22.

⁵ Ordinaverit.] Vel literas dimissorias dederit ad sacros Ordines non habenti vnde vineret, nam eadem ratio est, in ipso ordinante suum subditum, qua in dame huiusmodi dimissorias, ut post Prosper. de August. in addit. ad Quarant. resoluti Vgolin. d. §. 1. 5. n. 1. vbi etiam in ver. verum, dicit quod li Episcopus alteri Episcopo committat generatio nullis personis expressis, vt suo nomine Ordines in sua Diocesis celebret, & is, cui id commissum est, titulum non habenti Ordinem sacrum contulerit, tenebitur ad necessaria vita praestanda, non autem, qui commisit, quia in culpa fuit non inuestigando an haberet titulum, per cap. 5. Epif. tit. lib. 6.

⁶ Stipendia militie clericalis, &c.] Ergo Clericus potest redditus benefici consumere in suis alimentis, & fructus patrimonij refermare, de quo vide Greg. l. 12. verbo rentas, tit. 28. p. 3. Navar. conf. 6. 5. hoc tit. in antiqu. alias conf. 1. de vita & honestate cleric. in nouis. Sayr. in floribus decif. sub hoc titulo, de prob. decif. 68. Menoch. de arbitrio. casu 19. 5. num. 3. Viuan. tom. 1. commun. opin. lib. 1. titul. 2. num. 41. pag. 155. D. Barbos. in l. diuinit. in princip. p. 2. n. 6. ff. soluto matrim. Flamin. de resign. benef. lib. 5. quæst. 6. num. 544. Surd. de alimento. tit. 9. q. 12. num. 11. Azor. insti. moral. p. 2. lib. 7. c. 9. q. 13. & lib. 8. c. 1. q. 11.

⁷ Nisi talis ordinatus, &c.] Ergo ordinans non tenetur ad alimento ordinati nisi in subditum, ut per Surd. de alim. tit. 7. q. 37. num. 6. vbi num. 7. quod pauper non dicitur, qui habet à quo petere possit alimento: vnde si illi ex arte, vel operi se alit, nec poterit petere ab Episcopo alimento præteriti temporis, ut resoluti idem Surd. cod. traxl. de alimento tit. 7. quæst. 1. num. 34. Attento tamen nouiori iure Concil. Trident. sess. 21. de reform. cap. 3. quod vult patrimonium vere obtineri, & non ficte, ordinandus non est quis, etiam si haberet patrem diuitem nihil assignantem pro viatu,

& portione, prout tenent Flamin. d. q. 6. n. 28. Vgol. d. cap. 26. §. 9. n. 3. Campan. d. rubr. 3. v. 5. n. 3. Ego ipse d. alleg. 20. n. 6. o.

In gloss. Necessaria, ibi, consideratis facultatibus Ecclesiæ, &c. Notatur ad hoc quod Episcopus tenetur Clerico pauperi ab eo ordinato prouidere de necessariis secundum redditus Ecclesiæ, & qualitatem, ac dignitatem ordinari, vt per Surd. de alimento, tit. 4. q. 18. n. 32. Menoch. de arbitrio. casu 169. num. 14. Flamin. de resignat. benef. lib. 5. q. 6. n. 135. Steph. Gratian. discept. forens. c. 112. n. 12. Episcopus autem, vt restet arbitretur congruam summam pro huiusmodi titulo concedenti, & necessario, quæ debeat attente rimari, refero ego ipse d. p. 2. alleg. 19. num. 12. vbi plures referto Doctores.

In gloss. Subsidium, vlt. ibi, & talis censetur in persona, & rebus gaudere priuilegio clericali. Notatur ad hoc quod bona patrimonij, ad cuius titulum fuit quis ordinatus, habent priuilegia, quæ conceduntur à iure bonis Ecclesiasticis, vt per Couar. lib. 1. var. cap. 4. n. 4. Lat. in l. si quis à liberis, & solent, n. 36. ff. de liberis agnosc. Viu. tom. 1. commun. opin. lib. 1. tit. 2. n. 52. pag. 157. Cald. Pereira in l. si curatorem, verbo leſis, n. 131. & seq. Spin. d. gloss. 18. princ. n. 7. 2. Menoch. remed. 15. recup. num. 1. 2. Zerot. in prax. Epif. part. 1. verbo clericus, pag. 71. Gonzal. ad reg. 8. Cancel. gloss. 5. §. 10. num. 14. Stephan. Gratian. discept. forens. cap. 1. 59. num. 27. nouissimè, me citato, in hoc loco, D. Mar. Cutel. de donat. inter patrem, & fil. tract. prime discurs. 2. partie. 1. 2. n. 30. pag. 371. & saltem interim quod non extinguitur per adoptionem beneficij Ecclesiastici, Spin. in speculo testam. gloss. 18. princ. n. 72. Azeud. l. 1. n. 9. tit. 4. lib. 1. noua recopilat. Cœal. commun. contra communes. q. 5. 27. n. 4. quos refert, & sequitur Cened. practic. & canon. quæst. lib. 1. q. 12. n. 9. Vnde pro collectis non esse obligata resolutit Marc. Anton. var. resol. lib. 1. resol. 88. Decimam tamen de eis teneri clericum solvere ad stipulatur Aloys. Ricc. in praxi rerum per Ecclesiastici. decif. 605. in 1. edit. & resol. 5. 29. in 2. edit.

S V M M A R I V M.

- 1 Episcopi non debent permittere quem plures Ecclesiæ obtinere,
- 2 Ambitus quid sit remissione.
- 3 Dispensatio, an & quando admittat extensionem, offenditur.
- 4 Clericus habens duas Ecclesiæ in diversis Episcopatibus, ab unoquoque illarum Antiphite ad Ordines promoueri potest.
- 5 Beneficia plura Ecclesiastica ex dispensatione Apostoli potest quis habere.

C A P. Quia in tantum. V.

N^{on} illus debet habere plures Ecclesiæ, quia hoc certum periculum animarum continet, sed per eas Clericis indigentibus subveniendum est apud ad inserendum Ecclesiæ. Colligunt ex Ordinar. Abb. antiq. Innoc. Collect. Zabar. Bellam. Ioan. Andr. Imol. Anan. Hostiens. Henric. Anch. Buttr. Panorm. Dec. Viuan. in ration. lib. 3. iuris Pontif. pag. 45. Alagona in compendio iuris Canonici, pag. 373. remissione Ximen. in concord. p. 1. & 2. desumitur ex Concil. generali Lateran. cap. 14. refertur ab Anton. August. collect. 1. Decret. lib. 3. tit. 5. c. 6.

Ambitus.] De ambitione vide Cosm. in proemio 2. pragm. sanct. §. prob dolor, verbo ambitionis, fol. 28.

44 Collectanea Doct. in lib. III. Decretal.

S V M M A R I V M .

- 1 *Pape ad mandatum non tenerit quis prouidere illi, qui beneficium in litteris tacuit, vel sine scandalo prouideri non potest.*
- 2 *Gratia Apostolica cum scandalo non est exequenda.*
- 3 *Index, vel officialis non debet exequi Principis, aut alterius superioris iniustum praecptum, quando illud exequendo timeretur de vniuersali scandalo.*
- 4 *Beneficium se nullum habere dicunt, si habuerit tenuit, non valent littere.*

C A P . Cùm teneamur. VI.

Papa quando mandat, vt prouideatur alicui de beneficio, tunc si ille haberet beneficium sufficiens, & vel in literis non fiat mentio, vel non potest ei prouideri sine scandalo, non est exequendum tale mandatum. Colligunt ex Ordin. Abb. antiq. Innoc. Collect. Zabarell. Bellam. Ioan. Andr. Imol. Anan. Hostiens. Anch. Henric. Butr. Panorm. Deu. Viuian. in ration. lib. 3. iuris Pontific. pag. 45. Alagona in compend. iur. Canon. pag. 373. remissione Ximen. in concord. p. 2. refertur ab Ant. Aug. collect. 2. Decretal. lib. 3. tit. 3. cap. 8. & est post Concil. Lateran. p. 306. 1.

Aut si non potest ei sine scandalo prouideri.] Notatur 2 ad hoc quod gratia Apostolica cum scandalo non est exequenda, vt per Azeued. l. 14. n. 29. tit. 3. lib. 1. noua recipit.

& euanimite sustinemus, &c.] Notatur ad hoc quod 3 iudex, vel officialis non debet exequi Principis, aut alterius superioris iniustum praecptum, quando illud exequendo timeretur de vniuersali scandalo, vt per Jacob. de Graff in iuris decif. p. 2. lib. 3. c. 25. n. 8. Farin. in praxi crimin. p. 39. 97. n. 36. vbi a n. 25. resoluti iudicem, sive officialem non teneri obedire Principis, aut alterius superioris praecipto iniusto, de quo etiam plures citauit Doctores ad c. se quando, n. 2. sup. de script. pag. 35. & ad c. si quis 2. de maior. & obed.

In gloss. Commodo sustentari, ibi, si verò dixisset se 4 nullum beneficium asequendum cum habuerit teme, non valent littere. Ita Azor. instit. moral. p. 2. lib. 6. c. 10. q. 3. quem citauit ad cap. si proponente 42. n. 2. pag. 69. sup. de script. pag. 35. & ad c. si quis 2. de maior. & obed.

S V M M A R I V M .

- 1 *Ecclesiastis plures habens, alteram eligere, & alteram dimittere compellitur.*
- 2 *M. tropopolitanus. & Archiepiscopus non differunt.*
- 3 *Appellandi omisso medio confundidine extante appellatio non gradatim fieri potest.*
- 4 *Declaratur text. in presenti.*
- 5 *Dicitio, incunctanter, ad pone executionem latam sententiam continere debet.*

C A P . Referentes. VII.

Eccliesias duas habens, alteram quam vult retinere 1 E potest, alteram verò dare debet Ordinarius idoneo non habentiam Ecclesiastam. Colligunt ex Ordin. Abb. antiq. Innoc. Collect. Zabar. Bellam. Ioan. Andr. Imol. Anan. Host. Henric. Butr. Anch. Panorm. Viu. in ration. lib. 3. iur. Ponif. pag. 46. Alagona in compend. iur. Canon. pag. 374. remissione Ximen. in concord. p. 2. refertur ab Ant. Aug. collect. 1. Decretal. lib. 3. tit. 5. c. 9. & est post

Callan. in catalogo gloria mundi, p. 1. confid. 60. fol. mibi 36. L. cl. de instit. lib. 3. c. 2. dub. 3. n. 21. vbi dicit ambitionem esse inordinatum appetitum honoris, & in opusculo de summo bono. c. 9. num. 5. dicit quod ambitionis animus nunquam est quietus, semper enim occurunt noue occasiones vel timendi, vel indignandi, vel vindicandi, vel acceptandi, vel sollicitandi, vel nullum mare sic magis instabile, aut maioriibus agitetur motibus, referit alia plura additum: Ioan. Anton. Massobr. in sua praxi habendi concursum prel. 25. dub. 13. num. 57. secundum Rom. Imp. De ambitione multa complectitur S. Bernard. serm. 6. in Psal. 90. Qui habitat. Ambitio. inquit, subtile malum, secretum virus, peltis occulta, dolit atrox, mater hypocrisis, linoris patens, vitiorum origo, criminum fomes, virtutum arugo, tinea sanctitatis, excedat ix cordium, ex remedius morbos creans, generans ex medicina languorem. Et S. Ambr. lib. 4. in Luc. c. 4. sic ait: Hoc ipso perniciosor ambitio, quod blanda quedam est conciliatricula dignitatem, & sapientiam, quos vita nulla delectant, quos nulla potuit mouere luxuria, nulla auaricia subruerit, facit ambitio criminiosos. Et propter ambitionem plerique Sacerdotes pertinet: S. Joan. Chrysostom. in Apostolicos actus, hom. 3. nam ambitione morta impatiens in sum, atque alienum ruit exitium. D. Greg. lib. 3. dial. c. 5. plures alias auctoritates cumulat Gilbert. Schenck. de Ecclesiasticorum vita, & moribus, lib. 2. c. 25. & c. 37.

In gloss. Plures, 1. ibi, quia ex quo cum eo dispensatur in Ecclesia per consequens in omnibus accessoriis dispensatur. Notatur ad hoc quod dispensatio licet regulariter non admittat extensionem, extenditur tamen ad ea, que sunt connecta & annexa, & ad consequentia, & dependentia, vt per Surd. de alimento. tit. 9. q. 3. n. 58. Hinc dispensatio ad plura beneficia extenditur ad licentiam non residendi in vitroque, sed in solo altero, vt per Abb. hic n. 4. Mandos. ad reg. 20. Cancel. q. 7. num. 3. Sayr. de ceteris curis, lib. 7. c. 14. n. 21. Felin. Ang. I. Sylvest. Gamb. & alios, quos referit, & sequitur Sanch. de Marim. lib. 8. disf. 1. n. 19. Hinc etiam minor dispensatus ad beneficium curatum, & confertur etiam dispensatus ne teneatur intra annum ad Sacerdotium promoveri, ita Borgal. de irregul. p. 1. tit. de interpret. dispensationis, 5. Gambat. de auctoritate legati, lib. 10. n. 23. Surd. d. tit. 9. q. 44. n. 42. Sanch. d. 10. in fine.

In ead. gloss. ibi, Et si qui habet duas Ecclesias in diversis Episcopatus, utroque intelligitur habere domicilium. Et ideo ab unoquoque illorum Antistite ab ordinis promontri sine dubio posse resoluere Anch. in cap. cum nullus, n. 1. ver. circa secundum, de tempor. ordin. lib. 6. Campan. in diversorio iuris Canon. rubr. 9. c. 8. n. 14. Ego ipse de officio. & potest. Episc. p. 2. alleg. 4. num. 59.

In gloss. Animarum, vlt. ibi, nisi per dispensationem obirent illas. Notatur ad hoc quod per dispensationem potest quis habere plura beneficia Ecclesiastica, vt per Duen. reg. 71. ver. secundo fallit; Flamin. de resignat. lib. 3. q. 1. n. 87. Apostolica scilicet, nam absque illis duos simul Canonisticos per triennium, & ultra detinens utroque ipso iure est priuatus, vt per Nicol. Garc. de benef. p. 1. c. 5. n. 32. in 3. declarat. Armendar. in addit. ad recop. legum Nauaria, lib. 4. tit. 7. l. 2. de beneficiis. incompat. n. 43. quos refero de officio, & potestate Episcopi, p. 3. alleg. 62. n. 29. vbi a principio allegatoris diligitur an Episcopus dispensare possit vt quis habeat plura beneficia simplicia residentiam non restringentia.

De Præbendis, & Dignitatibus, Tit. V. 45

post Concil. Lateranens. sub Alexand. III. part. 30.
cap. 3.

² Ad Metrop. videlicet Remen. Archiepisc. Ergo Metropolitanus, & Archiepiscopus non differunt, ut per Rebuff. in praxi benef. tit. de confit. verbo Metropolitano pag. milii 521. de quo vide dixi de offic. & potest. Episcop. p. 1. tit. 1. c. 7. n. 12.

³ Appellant. Juxta consuetudinem appellandi omisso medio, qua extante appellationem non gradatim posse fieri tenent Marant. de ord. iudic. p. 6. actu 2. princ. verbo, & quandoque appellatio. lim. 5. num. 374. Rebuff. tom. 3. ad leges Gallic. tit. de appellat. art. 2. gloss. unicus. n. 16. Sigism. in tract. de appellat. q. 7. n. 93.

⁴ Una. quam voluerit, relata, &c. aduerit Valer. Reginald. in praxi fori panit. lib. 30. tract. 3. n. 309. in fine, textum praefaci dum probat, habenti duo beneficia curata, dari optionem reuinendi quod maluerit, intelligendum esse ne pugnet cum cap. de multa, infra hoc tit. quando utrumque beneficium eidem confertur eodem tempore, neque constare potest quod primum sit, & quod secundum. Verum factius Azor. iustit. moral. p. 2. lib. 6. c. 1. q. 1. & Nicol. Garc. de benef. p. 1. c. 5. n. 2. respondit quod attento tempore huius texti (quod erat ante Concil. Lateran. sub Alex. III.) dabatur optio obtinenti duo beneficia curata vel dignitates, seu alias incompatibilia, ut unum retineret, & alterum dimitteret, & non vacabat primum ipso iure per affectionem alterius, nec priuabatur secundo, si utrumque retinere præsumperit, ut postea constitutum fuit in Concilio generali Lateran. de quo in cap. de multa.

⁵ Incunctanter assignes.] Dictio enim, incunctanter, ad penam executionem latam sententiam continere censetur, ut per Sayr. in Clavi Regia, lib. 3. c. 8. n. 27.

S V M M A R I V M.

- 1 Præbenda, & dignitates non debent diuidi, nec etiam permittari.
- 2 Beneficia diuidi non possunt.
- 3 Prohibitio generalis etiam minima comprehendit.
- 4 Argumentum de toto ad partem valet.
- 5 Præbenda una potest diuidi in duas cum vacat, si facultates sufficient.
- 6 Duo in unam præbendam eligi non possunt.
- 7 Permutatio dignitatibus sine auctoritate superioris fieri non potest.

C A P. Maioribus VIII.

¹ Beneficiorum etiam minorum præbenda non sunt dividenda, nec est facienda permutatio dignatum. Colligunt ex Ordin. Abb. antiqu. Innoc. Collect. Zabar. Bellam. Ioan. Andr. Imol. Anan. Host. Anch. Henric. Panorm. Butt. Dec. Viulan. in ration. lib. 3. iuris Pontif. pag. 46. Alagona in compend. iur. Canon. pag. 374. remissum Ximen. in concord. p. 1. refertur ab Ant. Aug. collect. 1. Decret. lib. 3. tit. 5. c. 10.

² Ut minorum Clericorum præbenda, &c.] Notatur ad hoc quod beneficia diuidi non possunt, ut per Bursat. conf. 18. lib. 2. Rebuff. in reper. c. extirpanda. §. qui vero, notab. 6. in 3. modo percipiendi fractus, in fr. hoc tit. de officiis possit. n. 104. Valer. Reginald. in praxi fori panit. lib. 30. tract. 3. in 247. vers. quartio, Flamin. Patil. de rebus benefic. lib. 6. q. 1. num. 4. & num. 38. Nicol. Garc. de benefic. p. 1. c. 4. à prin. vbi ad hoc refert decisiones Rotæ in una Calaguritana beneficij de Ondategui 28. Marij 1583. coram illustriss. Cardin. Lancellotto, &

in alia Calaguritana beneficij de Ariola 18. Iunij 1593. coram D. Gypcio.

Ita quoque in minimis.] Notatur ad hoc quod generalis prohibitus etiam minima comprehendit, ut per D. Barbos. in loc. cit. pretor. §. 1. n. 112. ff. de indic.

In gloss. In minimis, ibi, idem est iuris in parte, quod in toto. Argumentum enim de toto ad partem valet. Euerard. in topicis legal. loco 80. Cantuunc. loco 5. Petr. Andr. Gamm. in dialectic. legal. lib. 1. loco 4. Thom. de Thomas. in floribus legum. seg. 46. Menoch. de presumpt. lib. 3. pref. 35. n. 27. Surd. conf. 43. n. 21. Flamin. de confident. q. 27. n. 106. Cardin. Tusch. tom. 1. lit. A. concl. 499. Intellige vbi datur eadem ratio. Menoch. conf. 72. n. 5. Surd. conf. 19. n. 6. & d. conf. 435. num. 21. Bertazol. tract. clausil. instrument. claus. 1. gloss. 19. n. 1. Card. Tusch. d. conclus. 499. n. 3. vbi assertum quod quando est eadem ratio in parte quod partem, valet argumentum de ratione totius ad totum, & n. 4. quod est contra non valet argumentum de parte ad totum, quia qui potest partem, non potest totum. Richard. ad princ. Instit. de heredit. qua ab intestato defer. cap. de represent. num. 42.

In gloss. Divisionem, ibi, ex insta causa potest una præbenda diuidi in duas cum vacat, si facultates sufficient. Vide Nicol. Garc. d. c. 4. n. 3.

In ead. gloss. ibi, sed duo ad unam præbendam eligi non possunt. Vide Cald. Pereira de empl. c. 26. n. 22.

In gloss. Dignitatem, ut ibi, permutatio dignitatum, aut etiam præbendarum sine auctoritate superioris fieri non potest. Vide que ego ipse de offic. & potest. Episcopi. p. 3. alleg. 69. n. 9. cum seqq.

S V M M A R I V M.

- 1 Receptus in Canonicum ex promissione Capituli, debet quando facultas se obrulerit, habere præbendam.
- 2 Expectantie ad præbendam primo vacaturam concedi possunt in consequentiam prouisionis de canonico.
- 3 Declaratio text. in cap. dilectus 19. hoc tit.
- 4 Declaratur text. in cap. tuae, & in cap. dilecto, hoc eod. tit.
- 5 Gratificatio tunc demum inducitur, quando quis confert beneficium in illum, ad quem debebat necessaria peruenire.
- 6 Liberalis nemo existit in necessitatibus.
- 7 Beneficij collatio non est in se vera donatio, sed pars ex necessitate iuris, & officij.
- 8 Beneficium conferre licet sit præcium, & necessarium, conferre tamen magis vni, quam alteri est voluntarium, & gratiosum.

C A P. Relatum. IX:

Receptus in Canonicum, & habens potestatem in officiis ut canonicus, si ei promissa est præbenda, debet Episcopus illi prouidere de præbenda, qua vacat, vel primò est vacatura, quia non est congruum cum præbenda carere. Colligunt ex Ordin. Abb. antiqu. Innoc. Collect. Zabar. Bellam. Ioan. Andr. Imol. Anch. Host. Henric. Anan. Butr. Panorm. Dec. Viu. in ration. liby 3. iuris Pontif. pag. 47. Alagona in compend. iuris Canon. pag. 374. remissum Ximen. in concord. p. 1. & 2. refertur ab Anton. Aug. collect. 1. Decret. lib. 3. tit. 5. c. 11.

Et à te habuit in promiss. de conferenda, &c.] Quamvis Ecclesiastica beneficia cuiquam danda, aut promittenda ab inferioribus Praelatis non sint, antequam videntur, ne desiderare quis mortem proximi videatur

cap. 2.

P. A. R. B. O. S. A.
In Ius Can.
10. 2. 3.
GVI

46 Collectanea Doct. in lib. IIII. Decretal.

2. de concess. prob. expectantie tamen ad Ecclesiastica beneficia concederunt in consequentiam prouisionis de canoniciatu, etenim si aliquis per eos in Canonum recipiat, poterit ex vi generalis promissionis etiam ab ipsis consequenter facta obtinere prebendam primò vacaturam, alioquin non impediam, siveque in his terminis locum non habebit generalem expectacionum prohibitiō, de qua in d.c. 2. de concess. prob. cum similibus. Ratio est, quia hæc prohibitiō procedit solum in expectantia, & promissionibus factis ab homine, non vero à lege, ut exprimunt verba eiusdem texti, quæ promittunt, &c. & ibi promissiones sunt, &c. promissio autem hic facta recepto in Canonicum non conferunt in effectu facta ab homine, sed à lege, quippe quod per eam nihil aliud, neque alio modo expressum supponitur, nisi ius illud, quod ad prebendam vacaturam sic receptus habet ex promissione, & necessitate ciuidem legis, iuxta text. in cap. cim. M. de consti. & in cap. si postquam, hoc tit. lib. 6. adiunctus Valasc. cors. 72. à n. 12. Vnde ea promissio operatur potius ut legis, quam ut hominis, iuxta reg. text. in l. 2. ff. delegatis 1. quam obseruat cum pluribus Duen. reg. 285. post alias Valasc. d. conf. 72. à n. 11. & ita ex hac ratione procedunt text. in presenti, & in cap. cum super 8. de concess. prob. cum similibus; ut in effectu post Anch. resoluti Dec. hic n. 4. quicquid opositum, imo quoddam prædicta prebenda in his terminis deberi nequeat ex vi prædicta generalis promissionis, sed solius receptionis antecedentis tenuerit minus bene communis ex Abb. & aliis, ut per Dec. vbi proxime, loquuta sane contra expressa verba huius texti, & ante habuit in promiss. & ibi, secundum promissorem tuam, &c.

3. Non obstat text. in cap. dilectus 19. hoc it. quia respondet promissionem, de qua ibi, non finit factam in consequentiam receptionis in Canonicum, sed potius principaliter ante ipsam; fuit enim facta in ipsam compositione, quam ibi constat intercessione ante dictam receptionem, & ita facta fuit non à lege (hæc enim eam non facit, nisi intercedente prius receptione, ut constat ex eodemmet cap. dilectus, vers. Nat. ibi, ut receptus in Canonicum, &c.) sed ab homine, vnde nil mitrum, si ut talis obnubire censeatur Concil. Lateran. ut idem text. inquit, quem ita post Imol. bene intelligit Dec. hic n. 4. &c.

4. Nec etiam obstat text. in cap. tunc, & in cap. dilectio, vers. si vero, hoc it. dum videntur probare quod nec etiam ratione prædicta receptionis potest receptus expectare consequenter prebendam primò vacaturam, quia licet Dec. qui hoc dubium mouet, d. n. 5. illud non soluat; licet item alijs eorum iurium decisionem tribuanu nullitat receptionis, de qua ibi, parum aduententes hoc admiso (equi) Summus Pontifices ibidem incep̄ considerasse alterum manere sub expectatione prebenda, quippe quoddam supposita prædicta militare, si eis adesset, prebendam illi deberi non posse ex vi huiusmodi receptionis plenum erat, ex reg. 1. non dubium, C. de legib. cum vulgarib. Responde re poteris illa iura prohibere non quideam expectationem præbenda primò vacatuæ in genere, de qua nos loquimur, sed in individuo, id est certi hominis, ut patet ex eo, quia eadem iura loquuntur, quando duo expectabant eandem prebendam in individuo, ad quam simul fuerant electi, & ad hanc electionem reprobando Summus Pont. ibid. arguit à vitando duplii absurdum, tandemque concludit, nec utriusque eam prebendam fore assignandam ex ratione de qua ibi, nec etiam alteri tantum, ne contingat alium manere sub expectatione prebenda, videlicet eiusdem post mortem coelesti obtinendam ex vi præcedentis ele-

ctionis, quod cum ita sit, nihil mirum si huiusmodi expectatio etiam ex vi præcedentis in Canonicum receptionis in illis iuribus censeari prohibita à Conc. Lateran. de quo in d. c. 2. cum similibus, cum constet ab eo prohibitam esse quæcumque expectationem beneficij vacaturi per mortem certi homini.

Concedas liberaliter, &c.] Notatur hic text. ad hoc iuncta glossa, quod gratificatio tunc deum inducit, quando quis confert beneficium in illam, ad quem debet necessariò pervenire, ut per Molin. de primog. lib. 2. c. 4. n. 1. Cald. Pereira de renocat. emplo. 9. 17. m. 24.

In gloss. Liberaliter, ibi, in necessitate non est liberalitas, Notatur ad hoc quod in necessitate nemo liberalis existit, ut per Tiraquell. in l. si unquam, verbo donatione largitus, n. 106. C. de renocandis donat. Gam. Lust. deci. 7. m. 3. Pichard. ad rubr. inflit. de adoptione. num. 43. Valasc. consult. 152. num. 24. & plures per me citatos in tract. Axiom. iuris usq. q. Axiom. 157. num. 4.

In ead. gloss. ibi, Imo videtur quod ex necessitate, &c.] Notatur ad hoc quod collatio beneficij non est in se vera donatio, sed potius ex necessitate iuris, & officij, ut per Cou. lib. 3. var. c. 16. m. 1. & in cap. quamvis pactum, p. 2. §. 4. n. 15. Molin. de primog. lib. 2. c. 2. n. 13. Cald. Pereira de potest. elig. c. 16. n. 5. col. 2. inferentes ad varios, & utiles effectus in materia beneficiorum: donatio tamen secundum quid dici potest beneficiorum collatio, videlicet habitu respectu ad beneficium, cui gratiam facit conferens, dum illam potius, quam alium liberè eligit, quin illum potius quam alium eligere tenetur, ut post hanc gloss. communiter resoluti Doctores supra citati, sic intelligentes verba text. in cap. consultationibus, de donat. ibi, donationes, vel concessiones Ecclesiastarum, & in cap. veritabilis, hoc tit. ibi, Ecclesia, &c. iuncto ibi, donatione, &c.

In ead. gloss. ibi, Et licet necesse habeat conferre beneficium, &c.] Notatur ad hoc quod licet beneficium conferre sit præcium, & necessarium, conferre tamen magis vni, quād alteri est voluntarium, & gratiosum, ac est gratia, & liberalitas, ut post Gonzal. ad reg. 8. Cancel. §. 4. proem. n. 46. De liberalitate ex Luca de Penna optime Menoch. conf. 151. m. 5 affert esse donationem, largitatem, & humanitatem quandam, & quod licet omnis virtus grata sit, liberalitas tamen est omnium gratiosissima.

C A P. Auaritia. X.

Regulares in Ecclesiis suis non possunt dividere, parochias, nec minuere redditus, vel portiones quas consuetum erat dare Parochis, vel Clericis secularibus, qui inferiunt corum Ecclesiis, nisi adit consensus Episcopi illorum. Colligunt ex Ordinar. Abb. antiq. Innoe. Collect. Zabar. Bellam. Joan. Andr. Inol. Anan. Hof. Anch. Henric. Butr. Panor. Dec. Viuiani. in ratione lib. 3. iuris Pontif. pag. 47. Alagonian compend. iuris Canon. pag. 374. remissiu Ximen. in concord. p. 1. refutat ab Anton. August. collect. 1. Decret. lib. 3. tit. 5. c. 12. & est post Concil. Lateran. p. 13. cap. 1.

Quæ est idolorum servitus.] Intellige metaphorice, & non propriæ, ut declarant D. Thom. 2. 2. quæf. 118. art. 5. ad 4. Natan. in cap. consideret, de pœnit. dispenſ. 5. num. 5. Et de avaritia multa apud Maſcard. de probat. concil. 150.

Vel parochias dividere presumpſiſis, &c.] Hodie in Concil. Trident. ſeff. 21. de reform. cap. 4. vers. in iis, vbi ob

De Præbendis, & Dignitatibus, Tit. V. 47

ab locorum distantiam sine magno incommmodo ad percipienda Sacraenta, & diuina officia audienda parochiani accedere non possunt Episcopis conceditur auctoritas, etiam iniunctis Rectoribus, nos parochias constituendi, etiam tanquam Sedis Apostolæ delegatis, assignata Prebbyteris præficiendis Ecclesiæ nouiter cretae congrua portione ex fructibus Ecclesiæ Matricis, & si necesse fuerit compellendi populum eam subministrare, quacunque referuatione generali, vel specie, vel affectione super dictis Ecclesiæ non obstantibus, de quo vide multa pro eius vera interpretatione in nostro tract. de officiis. & potest. Episcop. p. 3. alleg. 68. per totam, vbi n. 6. cum Franc. Le oin' thef au rof Ecclesiæ. p. 2. o. 2. n. 68. refero decimus prædictum Concilij decretum habere locum, etiamque Ecclesiæ subiectæ efflent Regularibus, vide ad cap. ad audiendum, de Ecclesiæ adiſc.

S V M M A R I V M .

- 1 Prelatus, & Capitulum possunt præbenda vacanti honestum onus imponere.
- 2 Declaratur text. in praesenti.
- 3 Missas certas, & peculiares, qui tenetur dicere ex obligatione, male agit, si alias celebret sine ista causa.
- 4 Industria personæ non dicitur electa per onus celebrandi Missas.
- 5 Sacerdoti præbenda si assignari inbeatitur, præsentandus debet esse Sacerdos in actu prouisionis.
- 6 Simonia non inducitur ex præsentatione, seu collatione beneficii cum onere celebratio Missarum, & præsentationis, quando tale onus fuit appositum ante collationem.
- 7 Capellaniam sacerdotalem potest facere fundator.
- 8 Sacerdos, qui quotidie celebret tenetur, an excusat ratione morbi, ostenditur.
- 9 Sacerdos obligatus quotidie celebrire, non tenetur quotidie celebrire, sed quanto frequentius potest, salua honestate.
- 10 Sacerdos potest recipere pecuniam, ut celebret Diuinam.
- 11 Sacerdos pro Missis celebrandis potest perpetuo operas suas locare.

C A P . Significatum. X I .

- 1 Praelatus, & Capitulum possunt Præbenda vacanti onus alias lictum, & honestum imponere, ad quod Præbendarius tenetur, putat ut ille, dum infirmus non fuerit, quotidie celebret Missam de sancta Maria, salua honestate sua, & debita denotione, nec possit dimittere Ecclesiam sine consentiu Episcopi, & Capituli, sine causa voluntatis, sive se ad aliam Ecclesiam transferendo. Colligunt ex Ordin. Abb. antiqu. Innoc. Colle & Zabat. Bellam. Joan. Andr. Imol. Anan. Casal, in amori Host. Henric. Anch. Buti. Dec. Panorm. Vin. in rationali lib. 3. iuris Pontif. pag. 48. Alagona in compend. iuris Canon. pag. 375. remissio Ximen. in concord. p. 1. & 2. refertur ab Anton. Aug. collect. 1. Decret. lib. 3. tit. 5. c. 13. &c. est post Concil. Lateran. p. 5. c. 9.
- 2 Ita quod Missam de S. Maria, &c. Olim Praeceptor communis in Comimbricensi Academia D. Ludonius à Castro dicebat text. in praesenti, bene intelligi si dicas præbendam fuisse hic de novo creatam sacram factu sanctæ Mariæ, ut in multis locis sit, assignato stipendio pro illa obligatione sacrificandi, nam apud Doctores dubitari solet, cur conuenio, de qua

hic, facta inter quosdam ut data præbenda temporali Sacerdoti quotidie sacra faceret, valida sit, quidam opinabantur in hac specie non vendi Sacramentum, sed operam & laborem impendendum in administratione, ut per gloss. in praesenti, cui similis in cap. vlt. 24. q. 2. in cap. suam, de simon. vbi Panormit. idem probat. Ioan. Maior. in 4. diff. 2. 5. q. 1. col. 3. Adrian. quolibet. 9. testatur hæc esse vulgarem opinionem Sot. de iustit. lib. 9. q. 7. art. 1. col. 1. Alij, ex quocdam numero sunt Caiet. 2. 2. q. 100. art. 3. & Sot. vbi supra, intelligunt dari hic præbendam pro obligatione Sacra facienda quotidie, aliud enim est actio, aliud obligatio ad actionem. Sed tunc alij intelligunt dari præbendam in stipendum sustentationis, iuxta Doctrinam D. Pauli 1. ad Cor. 6. 9. facit cap. Clerici 1. q. 2. Aduerto Capellanum, qui ex promissione, vel fundatione tenetrum celebrare certas, & peculiares Missas, veluti de Spiritu sancto, de beatissima Virgine, vel de Requiem, male agere, si alias celebret absque iusta causa; qualis erit si in eum diem incidat solemnitas alienius Sancti, etiam si de eo celebret officium simplex, runc enim poterit Missam illius diei celebrare: colliges haec ex Nauar. in man. cap. 25. n. 134. Fr. Enman. in sum. tom. 2. c. 248. n. 9. Henr. in sum. lib. 9. de Missa, c. 23. num. 6. Postea de officio Curati, c. 2. n. 44. ad finem, Fraxin. de obligat. Sacerd. scit. 4. concil. 4. §. 4. Azor. in finit. moral. p. 1. lib. 16. c. 32. q. 5. Laurent. de Peyrinis in priu. Missam. tom. 1. consti. 5. Leonis X. n. 2. Sylu. in 3. p. 9. 7. art. 9. ad 5. Homobon. de examine Ecclesiastico, p. 1. tract. 4. c. 14. q. 1. 26. Fagundez in quinque Ecclesie precepta, præc. 1. lib. 3. c. 19. n. 6. Gangant in rubr. Missal. tom. 1. p. 3. tit. 1. 3. n. 20. & 2. 1. Dian. resol. moral. p. 2. tract. de celebrat. Missar. resol. 31. Villalob. in sum. tom. 1. tract. 8. diffic. 9. 1. n. 9. Ego ipse de officio, & potest. Episcop. p. 2. alleg. 24. n. 32. Sic ex eadem ratione idem Capellanus male faciet, si Missas celebret extra Ecclesiam illam, in qua fuit per illos, qui Eleemosynas reliquerunt, ordinatum, non enim id licet, ita Imol. in cap. officiis 27. vers. & hoc tenuit, de testam. Nau. conf. 3. n. 10. de testam. in nouis Seraph. decisi. 1. 149. n. 2. & 3. Rot. in Tolerana constitutionum synodalium 9. Iunij 16. 24. coram Renaudissimo D. meo Coccino Decano. peccaret quoque mortaliter secundum Nauar. in man. c. 25. n. 134. Azor. in finit. moral. p. 1. lib. 10. c. 24. quest. 8. Homobon. de Bonis de examine Ecclesiastico, p. 1. tract. 4. c. 13. q. 12. 3. Fraxin. de oblig. Sacerd. scit. 4. concil. 4. §. 9. n. 3. Fagundez in quinque Ecclesie precepta, præc. 1. lib. 3. c. 9. n. 7. Diana resol. moral. p. 2. tract. de celebrat. Missar. resol. 29. Episcopus vero ex iusta causa potest concedere, ut Missa in alia Ecclesia, vel in alio Altari celebretur, si nequeat celebrari in loco constituto, ut colligitur, ex text. in cap. non mediocriter, verò dum agitur, de conser. diff. 5. Abb. conf. 9. n. 5. vers. honestius enim, & in fin. vers. ad testam. Iunac. in cap. fraternitatis de sepius. Henr. in sum. lib. 9. 2. 2. §. 6. Iacob. de Graft. in aereis decisi. p. 1. lib. 2. 6. §. 3. n. 1. & 2. Rot. in d. Tolerana constitutionum.

Debeat quotidie celebrare.] Quamvis per onus celebrandi Missas, & diuina officia non dicatur electa industria personæ, cum sufficiat quod per alium hoc possit fieri, quasi vtroque modo satisfiat menti, & animæ disponentis, siue restatoris, ut tenent Lap. alleg. 3. 5. Stephan. Gratian. discept. forens. c. 7. 3. n. 10. & c. 13. 3. n. 1. tamen in Capellannis, siue Præbendis existentibus in Ecclesiis Cathedralibus, quarum redditus consisterent in distributionibus quotidianis, contrarium est verius, de illis enim prouisios non posse per substitutum in celebrando, & residendo deferrire, resoluti idem Stephan. Gratian. d. c. 13. 3. n. 13. cum seqq. Vnde Canonicum, qui est ad Ecclesiam Cathedralem

T A B B O S A
In Ius Can.
10. 2. 3. GVI

48 Collectanea Doct. in lib. III. Decretal.

medalem promotus, in qua de more quisque Canonicus per hebdomadam Sacrum facit, per seipsum rem diuinam facere teneri, assertit Azor. *insit. moral.* p. 2. lib. 6. v. 8. q. 16. Hic text. quatenus probat iustam esse collationem præbenda sub eo modo facta, ut recipiens Missam celebrare teneatur cum moderamine, de quo hic, difficultatem patitur, querunt enim DD. quo pacto præbenda, qua beneficium est, & ius spirituale ex cap. dilectio, hoc tit. sub modo, aut condizione conferatur: videbantur enim obstarre duo, unum quod in spiritualibus modis, & condito, sicut & patet cœlare debent, cap. in tantum, de simon. cap. quam pio 1. q. 2. Alterum vero quod quemadmodum electio sub conditione fieri non potest, c. 2. de elect. lib. 6. sic & collatio, presentatio, & quevis alia beneficiorum promissio, qua inter actus legitimos consummeratur, propterea refutat gloss. recepta in c. 2. verbo incerta, probat latè Selu. de benef. p. 3. q. 10. Roch. de ireparat. verbo honorificum, q. 8. Lambert. eod. tract. lib. 2. p. 2. q. 3. princ. art. 9. Gom. in reg. de verosimili notitia, q. 1. Conar. lib. 3. var. c. 16. n. 2. Namat. in cap. si quando, in prælat. lib. 6.

His argumentum factum est, ut gloss pen. in presenti, intelligit in hoc text. collationem præbenda non fasce factam sub eo modo, aut conditione, sed præbenda vacanti tanquam onus fuisse impositionem, in quo nihil illicitum committitur, eundem intellectum probant Innocent. in cap. 2. in fine, ne Prelati vices suas. Abb. in cap. Iacobus. n. 3. de simon. S. Tom. in 4. dist. 25. quest. 3. art. 2. ad 5. Syntexis. verbo simonia, quest. 9. testatur communem sententiam Dec. in presenti, n. 10. Sed licet haec communis DD. traditio verum habeat dum supponit vacanti beneficio spirituale onus adiici posse, co quod ad Episcopos pertinet in sua diœcesi omnia facere, que ab subditorum falutem, & bonam in spiritualibus gubernationem viderint pertinere, nisi sacris Canonibus sint contraria, iuxta text. in cap. regenda, cum seqq.... q. 1. quod tamen non conuenit hunc text. confat enim hic præbenda fuisse sub eo modo datum, ut Dec. recte aduertit. Quare necessarium est memoria repetere veram illam DD. traditionem dicentium in spiritualibus conferendis modum, aut conditionem similes spiritualem absque simoniae vitio posse adiici, quia tunc nihil datur tempore, quod similitudinem pretij habere possit, constat autem in hoc text. spirituale beneficium sub spirituali modo eidem convenienter fuisse datum, igitur recte Pontif. collationem sic datum approbat, quam rationem decidendi ex aliis expressit ead. gloss. in presenti, sequitur Burt. hic. Dec. ibi supra, num. 6. contra Zabar. Imol. & Abb. ibid. defendit etiam Rip. in cap. cum M. num. 176. de const. Mai. in 4. dist. 25. quest. 6. Nec prædicta argum. obstant, ad primum enim ex dictis respondetur illud procedere dum modus, aut conditio de spiritualibus ad temporalia fit. Ad secundum ex reg. c. 2. de elect. lib. 6. nonnulli respondent regulam illius text. non procedere quando conditio inest ex re natura, vel à iure, tunc enim licet in collatione beneficij, vel electione exprimatur, non vitiat, ut in terminis docent gloss. in cap. significati, de elect. gloss. verbo nihil, in cap. cum M. de const. gloss. verbo remanentes, in cap. ad audiencem, lib. 2. de res. gloss. in Clem. i. de res. spol. quas DD. omnes ibid. sequuntur Iason. in 1. 3. n. 14. ff. de leg. i. & ibi Rip. n. 126. Dec. conf. i. 18. n. 5. Paris. conf. i. 13. 5. n. 21. lib. 4. Nam qui dicit communem in cap. accepta, oppos. 7. n. 4. de res. spol. Dec. & Cagoul. in 1. actus legit. 29. ff. de regul. iuris; quapropter collatio recte fit sub conditione si beneficium vacat, & est idoneus, propterea soluit Felini. per text. ibi in cap. ultim. num. 19. de praesumpt. confitit con-

ditionem, de qua in presenti, saltem in genere inesse præbenda, aut cuiilibet beneficio, quod propter officium spirituale datur, & institutum est cap. ult. de regul. lib. 6. Concil. Trident. sess. 21. de reform. cap. 3. Vnde nil mirum si exprimi potuerit absque vitio illa conditio. Vel longè verius dicendum est quod licet admittamus in d. o. 2. collationes, præsentationes, & alias præsensiones beneficiorum comprehendere, ex mente DD. id intelligendum est in conditionibus propriis, qua suspendant, & puritatem viuis impedit; qua vero tales non sunt, quamvis quoad verba conditions videantur, in eo text. non improbantur, nec prohibentur, ut ex eo aperte colligatur, dum ait oportere ut electio certa, & pura sit: at vero in hoc text. nulla fuit propria conditio, qua collationem suspenderet, aut redderet incertam, sed tantum modus spiritualis post adeptam possessionem præbenda prestandus, ut eius qualitas, & verba text. indicant; modus autem in spiritualibus, nesciatis quid illicitum contineat propter quod improbat, non offendit, reg. d.c. 1. & reg. actus legitimis, de regul. iuris, lib. 6.

Vt predictus Sacerdos.] Cum verbum, Sacerdos, in principio text. ibi, cuiusdam Sacerdoti præbendam vnam in Ecclesia vestra communi voluntate deditis, respiciat actum electionis, sive presentationis, fit consequens huiusmodi præbendam sacerdotalem remansisse, & posterum præsentandum debere esse actu Sacerdotem tempore præsensionis, ut refolum Gutier. corf. 1. 11. & conf. 2. Nicol. Garc. de beneficiis, p. 7. c. 1. a num. 58. Campan. in diversorio iuris Canon. mbr. 7. c. 6. num. 10. Aloys. Ricc. in praxi rerum fori Ecclesiast. resol. 339. Rebuff. Spin. Perez. Card. Tuschi. & plura alii, quos refero d. alleg. 24. num. 37. vbi num. 40. pro hac parte aliquas cito sacra Rotæ decisiones, & n. 42. reprobo illorum sententiam tenentum in his terminis, si verba concepta non sint negative, sufficiere præsentari Clericum etiam prime tonsuræ, si intra annum possit Ordinem sacerdotalem consequi, ex quorum numero sunt flamin. Cenul. Quarant. Gonzal. Steph. Gratian. & alii, quos ibi refero n. 41.

Institutionem etiam confirmamus, &c.] Notatur ad 6 hoc quod simonia non inducit ex præsentatione, seu collatione beneficij cum onere celebrationis Missarum, & præsentatione, quando tale onus fuit appositum non in actu collationis, fed ante collationem, ut per Valer. Reginald. in praxi fori pœnit. lib. 23. n. 24. 5. Rota apud Farin. p. 4. sua praxis decif. 137. n. 2. Nam fundator potest in fundatione facere Capella-7 niam sacerdotalem, ut per Lambertin. de ireparat. tom. 2. lib. 2. q. 7. princ. art. 29. n. 2. Gonzal. ad reg. 8. Can- cel. glossi. 5. n. 102.

Nisi infirmitate corporis, &c.] Notatur ad hoc quod 8 Sacerdos, qui quotidie celebrare teneatur, excusatratione morbi, de quo, & an teneatur Missas per alium celebrari facere, si infirmitas longa sit, vide Galet. in margarita casuum conscientia, verbo Missas. Rebuff. ad l. moribus 113. vers. duodecim. ff. de verborum signif. Marc. Anton. Genneni. in praxi Archiep. N. ap. c. 47. Aloys. Ricc. in praxi rerum fori Ecclesiast. decif. 40. 3. in Ledit. & resol. 340. Fraxin. d. fest. 4. conf. 4. 6. 13. quos refero ego ipse d. alleg. 2. 4. n. 31. qui resolunt Capellatum agrorantem per aliquos dies non teneri per alium Sacerdotem Missas celebrare, & quamvis Petr. Nanar. de res. lib. 2. c. 2. num. 210. & Nald. in summ. verbo Missa, n. 11. non obligent illum ad celebrare faciendum per ipsatum viuis, vel duorum mensium, tamen multo probabilius est ab hac obligatione excusari Capellatum infirmum per octo, vel decem dies, ut teneat Molfel. in summ. Theolog. moralis

De Præbendis, & Dignitatibus, Tit. V. 49

metralis p. 1. tract. 6. c. 1. num. 79. Iacobi. de Graff. tom. 2. confil. lib. 3. de præbend. confil. 1. n. 5. Fraxinel. de obligat. Sacerd. scđt. 4. concil. 4. §. 1. Homobonde Bonis de ex-
amine Ecclesiastico. p. 1. tract. 4. c. 13. quest. 1. 22. &c ad sum-
mum vñque ad 15. dies extendit Diana resol. moral. p. 2.
tract. de celebrat. Missar. resol. 27.

9. Salua honestate, &c.] Notatur ad hoc quod Sacer-
dos obligans quotidie celebrare, non tenetur quoti-
die celebrare, sed quanto frequentius potest, salua sua
honestate, & debita Sacramenti veneratione, ut per
Iacob. de Graff. in aureis decis. p. 1. lib. 2. c. 39. n. 8. Azor.
infis. moral. p. 1. lib. 10. c. 2. p. 7. Vgolin. de officio Episcopi.
cap. 14. n. 3. Beja resp. casuum conscientie part. 1.
casu 23. vers. quare obligatio. Fraxinel. d. conclus. 4. §. 1.
Henriq. in summ. lib. 9. c. 24. §. 4. Diana d. tract. de celebrat.
Missar. resol. 28.

10. In gloss. Ita quod, ibi, Sacerdos potest accipere pecu-
niam, ut celebret diuinam, quia sic operas suis videntur pos-
sum locare. Vide Henriq. in summ. lib. 6. c. 22. §. 1. Pos-
seuin de officio Curati. c. 2. num. 20. Egid. Coninc de
Sacram. tom. 1. q. 8. 3. n. 19. 6. cum seqq. Less. de insit. lib. 2.
cap. 3. dub. 8. Soar. de Relig. tom. 1. lib. 4. de simon. 4. 6.
n. 4. Bonac. de simon. quest. 6. punto 2. num. 2. plures,
quos refert Cened. ad Decretal. collect. 4. 4. n. 2. multo
plures citani ego ipse d. alleg. 24. num. 2. vide posita ad
cap. suam 29. n. 5. de simon. Vide sequitur. Sacerdotes
sine labore, ac pota simonia apud legitimum indicem,
& via iuriis stipendia pro Missarum celebratione à
solvere recusantibus exigere posse, stipendia enim ex-
quiruntur non ut pretium sacrificij, sed ut merces la-
boris, & opera, vel ut eleemosyna superioris lege, aut
confuctitudine Sacerdotum sustentationi debite, ita
Azor. infis. moral. part. 2. lib. 1. cap. 7. quest. 2. quem re-
fert, & sequitur Fraxinel. de Sacerdotiū obligat. scđt. 3.
prænot. 1. §. 2.

11. In ead. glossab. Si nullum habet beneficium Ecclesi-
sticum, ratione cuius ad hoc tenetur, potest locare operas
suis ad certum tempus, & recipere mercedem pro labore
suo, nec simoniā committit. Imo Sacerdotes quamvis
habeant aliiinde quo ali possint, poterant pro obli-
gatione actionis spiritualis, quicquam titulo sus-
tentationis accipere, quia per accidentem est quod Sacer-
dotes aliiinde habeant, nec hoc obesse debet Sacer-
doti ne recipiat id, quod sibi ex natura rei debetur,
cum nemo etiam dines suis frípendis militate tene-
tur, Imo perpetuò potest Sacerdos pro Missis cele-
brandis operas suas locare, & tunc non cogitur præ-
cipue operari, sed potest vel per substitutum seruire,
vel solvendo interesse liberari, ut resoluti Aloy. Ricc.
in præs. aurea, resol. 49. 4. alias ult. per totam. Vtrum
autem Sacerdos dicas ex bonis temporalibus, sine Ec-
clesiasticis etiam beneficiis simplicibus, possit legiti-
mè stipendia pro Missis dicendis accipere? affirmatio
respondent. Glos. Doctores in cap. clericos 1. quest. 2.
Aragon. de insit. quest. 100. de simon. art. 2. Soar. tom. 1.
diss. 3. 6. scđt. 3. concil. 1. & 2. Posseuin. d. n. 20. Fraxinel.
d. prænot. 1. §. 4.

S V M M A R I V M .

1. Religiosorum ad presentationem nullus deber in eo-
rum Ecclesiis institui per Episcopum, nisi prius
ei congrua perio per Episcopum assignetur.
 2. Clericus debet esse hospitalis.
 3. Parochialis non debet ita grauari, ut illius Rector
non possit ex eius redditibus vivere.
 4. Vicary in Parochialibus ad religiosos pertinentibus
quomodo ponendi ostenditur.
 5. Rectori curato debetur congrua.
- Bacof. Collect. Tom. I.

6. Vicario dari debent alimenta ex fructibus bene-
ficij.

7. Fructus incerti in congruam non computantur.

C A P . De Monachis. XII.

Monachi quando præsentant Vicarios suos pro
Ecclesiis sibi subiectis, Episcopus nullum ad-
mittit, nisi coram illo redditus sufficientes assignen-
tur, tum ad congruam sustentationem, tum ad iura
Episcopalia soluenda, tum ad hospitalitatem tenen-
dam. Colligunt ex Ordin. Abb. antiqu. Inoc. Collect.
Zabar. Bellam. Ioan. Andr. Imol. Anan. Anch. Host.
Henric. Butr. Panorm. Dec. Viu. in ration. lib. 3. iuriis
Pont. pag. 48. Alagona in compend. iuriis Caston. pag. 375.
remissiu Ximen. in concord. p. 1. & 2. refertur ab Ant.
August. collect. 1. Decret. lib. 3. tit. 5. cap. 14. & est post
Concil. Lateran. p. 39. c. 1.

Ex hoc text. iuncta subscriptione colligitur illos,
ad quos inre aliquo speciali Ecclesiarn pertinet in-
stitutio, non posse cogere præsentantes religiosos ad
congruam sustentationem præsentatis assignandam, &
ita Gloss. verbo diœcesanis in Clement. 1. de iure patron.
qua dicit in specie dicta Clement. recurrendum esse
ad Episcopum, ut per Anch. in c. 1. n. 1. in fine hoc tit.
lib. 6. Card. in d. Clement. q. 5. à n. 3. pro quibus facit
etiam text. c. 1. ibi, diœcesani, quo textu nonum ius indu-
cere videntur, unde succedere debet regn. l. quod vero,
ff. de legibus regn. quo à iure de regulis iuriis lib. 6. Con-
traria tamen opinio prior est, quam tenent Imola, &
alij scribentes in presenti. Patet si expendas quodd ad il-
lum debet pertinere utrum præsentatus sit dignus, vel
indignus, ad quem institutio dicitur spe. Et ex regula
lege 2. ff. de iuriis diœc. omnium indicum, & cap. præter-
ea, de officio delegari, alias enim institutio esset iniusta,
& Ecclesiæ praedictinalis, contra resoluta in cap. granc
nimis, infra hoc tit. & quo tradit. Sot. lib. 4. de insit. q. 6.
art. 3. Rebus in præs. iii. requirita ad bonam collationem,
à n. 23. & tit. p. 1. contra electores, in principio, & con-
stat ex dicto cap. 1. & ex hoc text. minus idoneum re-
putari præsentatum, cui legitima portio à præsentanti-
bus non assignatur. Ergo talis inre speciali instituens
repellere potest sic præsentatum à religiosis, & simili-
ter repellere potest ob aliud impedimentum. Facit
præterea doctrina glos. recepta verbo diœcesanis, in
Clement. 1. de foro competente, quatenus diœcesanos vo-
cat illos, qui iure speciali habent saltem in parte
diœcesis iurisdictionem Episcopalem, constat esse
talem institutionem, iuxta text. in cap. 1. de insit. lib. 6. & in cap. decernimus, & in cap. nullus 16. quest. 7.
ampliendo quamvis præsentatio fia à quibuscumque
Religious etiam exemplis, iuxta resoluta in dicto c. 1.
de præbend. lib. 6. & etiam si in terminis d. Clement. 1.
Nec refragatur text. in presenti, iuncta subscriptione,
quia loquitur in Episcopo consultationem faciente, ut
etiam text. in d. c. 1. agit de diœcesanis respiciens id,
quod attento iure communis fieri potera, tantum
quod ad felos diœcesanos spectat institutio, iuxta
d. cap. decernimus, & d. cap. nullus, sentit glos. in d. Cle-
ment. 1. verbo diœcesanis, non tamen negantur iura
illa id habere locum in aliis, quibus simile insti-
tuendi ius ex speciali gratia & privilegio compe-
teret. Nec rursum obstat quodd d. cap. 1. & d. Cle-
ment. ius nonum inducent, respondetur namque
italia & similia iura licet prædictum ius nouum in-
ducant, procedere quidem in casibus, in quibus
eadem omnino identitas rationis, reperitur, iuxta
doctrinam glos. ultim. in l. si quis seruo, c. de furtis,
vel latem in quibus eadem datur aequiparatio ex ea-

E dem

P ARBOSA
In Ius Can.
70.2.3
GVI

50 Collectanea Doct. in lib. III. Decretal.

dem ratione prouenientis, tradit optimè Paul. conf. 4.41.
col. pen. ad finem.

2 Hospitalitatem tenere, &c.] Clericus enim debet esse hospitalis, Rebuff. in tract. congrua portionis, n. 12. vbi n. 11. quod Vicarius, vel curatus omnes Christi pauperes recipere tenetur iuxta vires facultatum, vide de qua de hospitalitate dixi de off. & p. o. Episcop. P. i. tit. 2. gloss. 9.

3 Vnde infra Episcopalia possit perfoluere, &c.] Notatur ad hoc, quod parochialis non debet ita granari, ut illius Rector non possit ex eius redditibus vivere, & iura Episcopalia perfoluere, vt per Flamin. de resign. benef. lib. 6. q. 2. n. 2.

4 Qui Vicarios parochialium, &c.] Ex hoc text. valde notabilem Doctores colligunt conclusionem, in Ecclesiis scilicet, qua pleno iure pertinent ad Religiosos, sed habent Episcopi institutionem, ponendo esse Vicarios perpetui, secus dicentes in illis, quae pleno iure ad Religiosos spectant, in illis enim posse ipsos ponere Vicarios ad suum nutrum remouibilem, argument. text. in Clem. 1. de excess. Prelat. notant ibi gloss. verbo ad mensam, & gloss. verbo haberent, in Clem. 1. de script. & gloss. verbo de mensa in Clement. 1. de supp. negl. Prelat. reddentes rationem, quia in hunc modi beneficiis pleno iure ad Religiosos spectantibus institutioni locus non est, sed principali titulus est pecunies ipsum monasterium, seu collegium, cui unita sunt, & propterea nunquam vacare dicuntur, quare glossarum doctrinam sequuntur alii communiter ibi, vt per Imol. num. 16 in d. Clement. 1. de excess. Prelat. Rebuff. in praxi benef. tit. de Vicariis perpetuis, n. 7. & in cap. extirpanda, & quia vero, a n. 59. in p. o. tit. & de congrua portione, num. 32. & utrumque easum bene distingens Hoced. de incompatibili. benef. part. 1. c. p. 1. 5. num. 3. Goncal. ad regul. 8. Cancellar. gloss. 5. §. 3. num. 21. & 24. Nicol. Garc. de benef. part. 1. cap. 1. cap. 2. à num. 3. optimè Flores de Mena variar. lib. 1. q. 10. à num. 13. qui varios casus percurrent eleganter universam materiam resoluti, & m. 20. concludit communem esse sententiam, à qua nemo discrepat, quod scilicet quando Ecclesia pleno iure subiecta est Religiosis, qui omnimodam habent iurisdictionem, tam in Ecclesiam ipsam, quam in parochianos, excluso in totum Episcopo, possunt ponere Vicarium temporalem ad ipsorum nutrum removibilem, vt etiam expresso decidi Concil. Trident. sess. 25. de Regul. c. 11. dum ab illa regula, quam ponit in vers. nec, quod in Ecclesiis curatis monasteriorum non ponantur Vicarii etiam removibile sine consensu Episcopi, excepto monasteria, quae Episcopalem habent iurisdictionem, & temporalem in parochios, & parochianos. similiter hoc ipsum resoluti Flores de Mena d. q. 10. m. 18. quando Ecclesia unita est ad mensam Conuentus, seu Collegij, quia scilicet percipit fructus in solidam, & per lec. aut suos Capellanos, aut Clericos, quibus soluerit stipendia, inferuit beneficio illum vero easum controuersum est adiudicari quando beneficium pleno iure unitum est monasterio in temporibus, & spiritualibus circa ea, que ad curam pertinent animarum, non tamen quoad iurisdictionem Episcopalem, quae est supra curam, scilicet in visitando, excommunicando, & iuridicendo, sed adhuc n. 21. ex Imola in presenti, n. 6. & aliis concludit verius esse quod Vicarium ad nutrum removibilem posse possint.

5 Et congruam sustentationem habeo.] Notatur ad hoc, quod Rectori curato debetur congrua, Rebuff. de congrua, q. 4. in pr. late Bellet. disquisit. cleric. p. 1. tit. de Clerico debitor, §. 16. Cas. de Graffis decis. 6. m. 7. sub hoc tit. Rota decis. 16. n. 4. p. 1. diners. & in una

Pampiloien. Congrua 27. Octobris 1594. coram Illustri. D. meo Card. Millino, & in Pacem. Congrua 8. Iunij 1612. coram Illustriss. Cardinal. Sacratiss apud Farin. decis. 4. 20. num. 5. part. 1. recent. & Morulen. Congrua 26. Aprilis 1613. coram Reuerendissimo D. Coccino Decano, apud Farin. decis. 4. 49. num. 3. part. 2. recent.

Nam Vicario dati debent alimenta ex fructibus beneficij eius, cuius vices supplet, vt per Surd. de alimento, tit. 1. quest. 6. num. 11. & quest. 100. num. 1. resoluti quod Monasteria habentia Ecclesiis curatas tenent Vicarium eligere, qui spiritualia ministreret, & tit. 3. quest. 3. num. 2. 1. tenet quod Vicario, cui congrua portio debetur ex bonis beneficij, competit officium iudicis pro ea conseqvenda, & quamvis ea petere possit à parochianis, quibus Sacraenta ad ministrat, cap. omnis Christiana, de consecrat. dif. 1. Surd. tit. 1. quest. 6. num. 2. hoc tamén Domini de Rota d. decis. 4. 20. num. 8. intellexerunt procedere vbi parochiani nullas (forte ex aliquo priuilegio Apostoli.) solunt decimas, vel ita exiguis, vt non sufficiant pro Rectore, secus vbi solunt consuetas decimas, quae sunt satis superque sufficietes pro sustentatione Rectoris, tunc enim cum illa sint perfecte destinate ad hunc usum; debet Rector ad illas in primis se convertere, vel ad quemcumque etiam laicum, qui eas in Parochiali surgentes ex concessione Apost. percipit, Rebuff. de congrua, num. 47. Convar. lib. 1. cap. 17. m. 6. in fine, transirent enim cum suo onore in quoscumque, Rot. d. decis. 4. 20. num. 7. quia sunt specialiter iure diuino, & potissimum sacrorum Canonum defititiae ad usum Rectoris sustinent curam animarum, cap. omnes decima 16. q. 7. cap. fin. de Parochialis, Rebuff. de decimis, q. 7. n. 4. Verall. decis. 3. 5. n. 2. & p. 3.

Illi in hac materia adiudicandum duxi, fractus incertos, sen pedem altaris in congruam non compitari, Rebuff. de congrua, n. 8. & 86. Mantica dec. 22. n. 2. Rot. decis. 5. m. 3. & seq. p. 2. diners. & apud Farin. d. decis. 4. 20. n. 2. & d. decis. 4. 49. n. 6. Bellet. a. 16. num. 3. etenim venter non debet pendere ab incerto, cum non patiatur dilationem, Cassal. decis. univ. n. 1. de mutuis peccatis. Surd. decis. 3. 2. m. 9. An, & quando congrua Rectori angeri debeat, non erit abs re in praesentiaturum investigare sub distinctione frequenti, ant congrua est tenuis, Rector tamén potest vivere, & sustentare onera Ecclesia, & tunc debet esse illa contentus, & imputare si tenuis beneficium acceptavit, gloss. verbo necessitatem in c. 1. 2. o. q. 2. Rebuff. de congrua, n. 9. 2. Mantic. d. decis. 22. num. 1. aut verò congrua est ita tenuis, vt Rector non possit vivere, & sustentare onera Ecclesia, & tunc saltem per viam restitutionis in integrum succurrirunt Rectori aduersus assignationem congrua, & isto casu Rector acceptingo non dicitur sibi praedicale, cum non agatur de praediicio sue personae tantum, sed Ordinis Clericalis. Rot. d. decis. 4. 49. n. 5.

S V M M A R I V M .

- 1 Dignitas, vel personatus plures in una, vel in diversis Ecclesiis quis habere non potest.
- 2 Dignitas, & Canonicatus in eadem Ecclesia licet de iure incompatibilis non sint, tamen hodie simul obiteri non possunt, nisi ex priuilegio, vel consuetudine.
- 3 Canonicus obtinens dignitatem perdit Canonicatum.
- 4 Dignitatem & Canonicatum obtinens ex dispensatione, duplices lucratur distributiones, duasque voces in Capitulo habet.

CAP.

De Præbendis, & Dignitatibus, Tit. V. 51

C A P. Ad hæc. XIII.

Clericus vñus in vna vel diuersis Ecclesiis plures dignitates, vel personatus obtinere non potest. Colligunt ex Ordin. Abb. antiq. Innoc. Collect. Zabar. Bellam. Joan. Andr. Anan. Imol. Holt. Anch. Henric. Butr. Panorm. Dec. Viuian. in ration. lib. 3. iuris Pontif. pag. 49. Alagonain compend. iuris Canon. pag. 375. remissiæ Ximen. in concord. p. 1. & 2. refertur ab Ant. Aug. collect. 1. Decret. lib. 5. tit. de excessibus Prelat. c. 4. & est post Conc. Lateran. part. 2. 4. c. 5.

Et in utraque Ecclesia regulariter professus. Notatur ad hoc, quod Regulares Canonici Cathedralium Ecclesiæ siue in eisdem sunt Ordinis, & rationis cum reliquis Canonici Regularibus, ut per Fr. Enman. tom. 3. quæst. Regul. q. 49. art. 3. vers. idipsum probavit. Episcopus in Monachos Regulares sua Cathedralis Ecclesia est loco Abbatis, & in eos habet omnimodam iurisdictionem, præterquam in concernentibus Regularia instituta, Rota in montis Regalis iurisdictionis 8. Marij 1604. coram R.D. meo Coccino Decano, impresa inter recent. decif. 69. p. 1. & de celebratione officij facienda per Monachos in Ecclesia Cathedrali, & de illius forma agitur decif. 79. eadem p. 1. recent. & de his omnibus egimus breuiter de offic. & potest. Episc. p. 3. alleg... secundum Lud. imprefl.

Quoniam enim altero quem maluerit, &c.] Loquitur secundum primum tempus ante Concil. Lateran. sub Alex. III. quo attento is, qui ad secundam dignitatem promovebatur, non ipso facto primam amitterebat, sed optionem habebat, ut vnam ex illis eligeret, quam ipse malleret, ita Azor. inst. moral. p. 1. lib. 6. c. 13. q. 1. Nicol. Garc. de benef. p. 11. c. 5. n. 2.

C A P. Cùm non ignores. XV.

Beneficiatus electus ad aliam Ecclesiam, si contentus habere utramque, prima debet esse contentus, quia non est conueniens, ut vñus habeat locum in duabus Ecclesiis, & non est admittendus electus cum scandalo eligentium, id est, quando nolunt in alia Ecclesia residere. Colligunt ex Ordin. Abb. antiq. Innoc. Collect. Zabar. Bellam. Joan. Andr. Imol. Anan. Hostiens. Anch. Henric. Butr. Panorm. Viuian. in ration. lib. 3. iuris Pontif. pag. 50. Alagonain compend. iuris Canon. pag. 376. remissiæ Ximen. in concord. p. 1. & 2. refertur ab Ant. Aug. collect. 1. Decret. lib. 3. tit. 5. c. 1.

Vnus debet esse Sacerdotis.] Notatur ad hoc quod si duo, vel tres Clerici fuerint constituti perpetuo ad curam, nullus dictus habere Curatum, ut per Pute. p. 1. decif. 290. in antiqu. alias decif. 282. in correctis. Calfad. decif. 1. de præbend. Staphil. de literis gratia, fol. 47. pag. 1. vers. requiritur & tertium. Caldi Pereira de empt. c. 26. n. 21. Quia ad hoc ut beneficium dicatur Curatum, requiritur, ut vñus Rector solus suo nomine, non autem cum aliis, vel pluribus regat; nam sicut vnum corpus duo capita habere non potest, nisi monstrum sit, ita nec Ecclesia duos, aut plures curatos, Mascard. de probat. concil. 463. n. 5. cum seq. quem refero ego ipse de offic. & potest. Episcop. p. 3. alleg. 57. num. 159.

S V M M A R I V M.

- 1 Dignitates plures habens, alteram dimittere compellitur.
- 2 Regularis Canonici Cathedralium Ecclesiæ siue in eisdem sunt ordinis & rationis cum reliquis Canonici Regularibus.
- 3 Episcopus in Monachos Regulares sua Cathedralis Ecclesia est loco Abbatis, & in eos habet omnimodam iurisdictionem, præterquam in concernentibus Regularia instituta.
- 4 Dignitatem secundam obtinens iuxta primum tempus ante Concil. Lateran. sub Alex. III. non ipso facto primam amitterebat, sed optionem habebat, ut vnam ex illis eligeret, quam ipse malleret.

C A P. Præterea. XIV.

Habens plures dignitates, vna retenta alias dimittere compellitur. Colligunt ex Ordin. Abb. antiq. Innoc. Collect. Zabar. Bellam. Joan. Andr. Imol. Anan. Holt. Anch. Henric. Panorm. Butr. Dec. Viuian. Barbas. Collect. Tom. II.

- 1 Ordinato ad Sacros per Episcopum; sine titulo nemine presentante, ordinator, vel successor compellitur in necessariis prouidere, donec titulum haberit.
- 2 Sacerdos regulariter sumit alimenta de bonis Ecclesiæ cui seruit, si habeat.
- 3 Bona Ecclesiæ dicuntur esse de patrimonio Christi.
- 4 Argumentum ab etymologia valet.
- 5 Cleros quid significet.

R. 2. & Episcop.

PABBO
In Ius Can.
T. 2. 3.
GVI

52 Collectanea Doct. in lib. III. Decretal.

- Episcopus ordinans ad sacros Ordines aliquem sine titulo, compellitur ei in necessariis prouidere, si ordinans scienter, secus si non fuit in culpa.
 7 Concil. Trident. sess. 2 i. de reform. c. 2. an in monachos patru-
 nus huic cap. an vero, cap. neminem, & cap.
 sanctorum 70. disp. offendit.
 8 Obligatio alendi est punitio delicti Episcopi promou-
 entis ad Ordines carentia patrimonio.

Cap. Cum secundum. XVI.

Innoc. III.

Vando quis ordinatur Subdiaconas sine titulo, & nemine presentante, Episcopus ordinans, vel eius successor debet subministrare ei necessaria vita, donec eidem prouideat de beneficio competenti, & si Episcopus non facit, cogi debet censuris Ecclesiasticis, quia Clerici debent vivere de patrimonio Iesu Christi, cuius obsequio deputantur. Vnde dicuntur Clerici à xxv. quod est fors, vel hereditas. Et licet Papa Innocentius voluerit ordinationes illorum sine titulo esse irritas, id est, quod exequutionem, tamen iste Papa vult quod post examen, si idonei reperiuntur, prouideantur de beneficiis. Colligunt ex Ordinari. Abb. antiqu. Innocent. Collect. Zabarelli. Bellam. Ioan. Andr. Incola. Anania. Hostiens. Anchiar. Henric. Buttr. Panorm. Vitian. in rationali libri tertii iuris Pontif. pag. 50. Alagona in compend. iuris Canon. pag. 376. remissione Ximen. in concord. p. 1. & 2. refertur ab Anton. August. collect. 3. Decret. lib. 3. tit. 5. cap. 1.

2 Qui altari servit, &c.] Notatur ad hoc, quod Sacerdos regulariter alimenta sumit de bonis Ecclesie, cui servit, si bona habeat, ut per Bellum. disquisit. cleric. p. 1. tit. de bonis clericis. §. 6. n. 5. Surd. de alimento. tit. 1. quest. 60. n. 1. cum seqq. Operarius enim dignus est mercede sua, cap. quicunque 12. q. 2. Et vnumquaque secundum laborem suum mercedem accipiet, Apost. ad Corinths. 1. cap. 3. cum multis aliis citatis per Surd. d. tit. 1. quest. 59. num. 2. Rebuffi. in L. Barberini. num. 8. ff. de officio praeator. Mexi. in tract. tasse panis conclus. 2. n. 8. 7. Perez L. 1. tit. 2. lib. 1. Ordin. pag. 36. & L. tit. 5. lib. 7. pag. 427. Valalc. conf. 1. 25. n. 2. Bobadil. in sua politica. lib. 1. c. 13. n. 48. Gonzal. ad reg. 8. Cancel. gloss. 4. n. 17. Aloy. Rice. in praxi aenea. refol. 439. n. 2. & 3. vbi maneris seqq. agit que congrua dicantur Clericorum alimenta, ut ex fructibus bonorum Ecclesie ea confequuntur.

3 De patrimonio Iesu.] Notatur ad hoc, quod bona Ecclesie dicuntur esse de patrimonio Christi, ut per Azor. inst. moral. part. 2. lib. 6. cap. 1. quest. 4. Nanan. de redditibus Eccles. quest. 1. n. 19. & in apologia eiusdem quest. 1. mon. 24. n. 8. Ioan. Valer. de different. virtutis que fori, verbo numeris, differ. 1. n. 5. quia propter Christum, & eius obsequium, & gloriam donata sunt, ita Gilbert. Scheuch. de Eccles. vita, lib. 3. c. 20. prope fin. pag. 566.

4 Cui enim à xxv. &c.] Ergo ab etymologia argui potest, ut per Garc. Falcon. reg. 46. Sayr. de Sacrament. in genere, lib. 1. c. 2. in princ. Gonzal. ad reg. 8. Cancel. gloss. 9. §. 1. n. 3. Monet. de distributa quotid. p. 1. q. 1. m. 7. vbi n. 8. intelligit modum argumentum negativum concipiatur, dixi late in tract. de locis communib. arg. iuris, loco 44.

5 Quod est fors, vel hereditas.] Multa circa huius nominis usum, et etymologiam adducunt Prate. in lexico iuris, verbo Clericus, Didac. Ximenes in suo lexico Ecclesiast. verbo xxv. & Alciat. lib. 5. paragon. cap. 1. 2.

Tiraquell. de iure primog. quest. 17. opin. 1. n. 8. Ozalci. Pedem. decis. 30. n. 11. Petri. Greg. Syntagma iuris. lib. 1. 6. cap. 1. man. 4. Cordel. in praxi indicum, verbo Clericus, num. 1.

Tandiu ei vite necessaria, &c.] Peccata haec quod Episcopus ordinans ad sacros Ordines aliquem sine titulo, compellatur ei in necessariis prouidere, donec titulum habeat, habet locum in ordinante scienter, vel debente scire eum non habere titulum, & sic habet etiam locum quando ordinandus dixit se habere patrimonium sufficiens, quia Ordinarius debebat diligenter investigare an haberet patrimonium, & Clericus non potest hinc priuilegio renuntiare. Nanan. cons. 1. q. 16. de constitut. & cons. 14. & vlt. de tempor. ordin. Surd. de alimento. tit. 1. q. 60. a. 7. 12. & tit. 7. q. 37. n. 40. Nicol. Garc. de benef. p. 2. c. 5. n. 32. Non tamen habebit locum quando non fuit in culpa, Episcopus, qui adhibui debitam diligentiam, & per fraudem, & falsas probations fuit deceptus, idem Nicol. Garc. ubi supra n. 33. Quarant. in summ. Bullary, verbo Ordo, post 2. concil. 2. vers. tertius casus. Vgolin. de officio, & potest. Episcop. c. 26. §. 8. n. 5. & §. 15. vers. tercio non tenetur.

Olim in Concil. Chalcedonensi can. 6. relato in c. neminem 70. distinet. & in alio Urbani I. habitu Placentiae, pariter relato in cap. Sanctorum, eadem dist. discernuntur irrita, & inane (scilicet quod executionem) ordinationes eorum, qui sine certo titulo promonenter. Postea Innoc. III. in hoc text. benignius agere cupiens, tandem per ordinantes, & successores eorum prouideri ordinatis constituit, donec ipsi Ecclesiastica sint assecurati beneficia. Denique successit Conciliaris in hac re dispositio Tridentina Syndicis. sess. 2. i. de reformat. c. 2. certam non exprimitis potest, sed antiquorum Cauponum simpliciter innovantis, ex cuius verbis non inepte dubitatur à Doctribus an d. Trident. Concil. innovare potest. d. cap. neminem, & cap. Sanctorum, an verbi huius textus, ad denum omnium praedictorum Canonum? Prima opinio tenet omnium relatorum Canonum potest innovare, cuius lectatores sunt Nanan. cons. 14. n. 4. & cons. 46. n. 1. & 3. de tempor. ordin. & Soar. de censuris, dist. 3. i. fact. 1. post n. 35. & sub distinctione Campan. in diversorio iuris Canon. rubr. 8. c. 1. n. 5. Secunda tenet Concil. d. loco, innovare potest fulpensionis, de qua in d. cap. neminem, & in d. cap. Sanctorum, eamque tenet Maiol. de irregular. c. 15. in princ. Fr. Eman. in summa. tom. 2. c. 1. 5. n. 1. Zerol. in praxi Episcop. p. 1. verb. boldomissorie, §. 4. & p. 2. eodem verbo, §. 6. & verbo irregularitatis, §. 2. Spino in speculo testim. gloss. 18. n. 75. Sanchez de matrim. lib. 6. disp. 3. 2. in fine, Paul. Comitol. respons. moral. lib. 6. q. 38. Tertia denique sententia, cui tanquam probabiliori adhaereo, tenet solum esse innovatum potest huius cap. & si ordinatum sine titulo non est suspensus, neque aliquam potest incurrere, sed Episcopum cogendum esse illi prouidere, quam quidem merito defendunt Henriq. in summa. lib. 1. 3. c. 37. §. 2. Gutier. pract. lib. 2. q. 35. n. 11. vers. nec opinio Metine. Cened. ad Decret. collect. 33. n. 2. & 6. ad finem. Anila de censuris, p. 1. disp. 3. dub. 4. concl. & ita decimum fuisse à Sacra Congreg. testantur Flamin. de resign. lib. 2. q. 6. n. 18. Fornar. de Ordine. c. 8. n. 8. Nicol. Garc. de benef. p. 2. c. 2. n. 27. Gonzal. ad reg. 8. Cancel. gloss. 5. §. 10. n. 22. Armend. in addit. ad recop. legum Narvae, lib. 2. tit. 8. l. 1. de patrimonio cleric. n. 10. Sanctar. var. refol. q. 49. n. 15. Illustr. D. Roder. à Cunha in comment. ad c. 2. n. 7. dist. 70. me citato in hoc loco. D. Mati. Cutel. de donat. inter parvem, & filium, tract. 1. disc. 2. partic. 12. n. 46. Ego ipse de officio, & potest. Episcop. p. 2. alleg. 20. n. 27.

Quæstio

De Præbendis, & Dignitatibus, Tit. V. 53

Quæstio est dubia an ordinatus cum patrimonio
ficto incurat suspensionem, & postea celebrando ir-
regularitatem, in qua vna sententia affirmat, quam te-
nent Spin. in *Speculo testimoniis*, gl. 18. n. 75. Nauar. in man.
c. 27. n. 158. Sanch de matrim. lib. 6. disp. 3. n. 8. Bonac.
de Sacram. disp. 8. q. 9. *vnius puncti*. 5. n. 24. Paul. Comit. resp.
moral. lib. 6. q. 8. Filiuc. p. 1. tract. 17. c. 5. n. 89. Joan. de
la Cruz in direct. confit. p. 2. tract. de sacram. Ordin.
dub. 6. *concl.* 2. Scort. in *Pont. constit. epit.* 1. 47. *theor.* 1. 39.
Valer. Reginald. in *praxi fori parisi*. lib. 3. tract. 2. c. 2. 5.
scil. 3. n. 72. qui cum Soar. in 3. p. tom. 5. disp. 31. *scil.* 1.
n. 35. putat talem clericum incurare duas suspensiones,
altera vt sine sufficienti titulo, altera vt sine pro-
pri Episcopi facultate ordinatum. Altera sententia
contraria videtur probabilior, & ideo in praxi intif-
fa, eamque tuentur Henr. lib. 13. c. 3. §. 2. & in gloss.
lib. G. Flamin. de *resignat.* lib. 2. q. 6. num. 18. Tolet. lib. 1.
c. 48. n. 5. Goncal. ad *regul.* 8. Cancel. glos. 5. §. 10. n. 2. 5.
Pialec. in *praxi Episcop.* p. 1. c. 1. art. 7. n. 5. Nicol. Garc.
de benef. p. 2. c. 5. n. 20. & seq. Sayr. de *cens.* lib. 4. c. 14.
n. 16. Aml. eod. tract. p. 3. disp. 5. Homobon. de *Bonis de*
exam. Ecclesiastico part. 2. tract. 1. 1. c. 10. q. 22. Egid. de
Coninch. de *Sacram.* disp. 16. dub. 5. n. 37. Squillant. de
oblig. cleric. p. 2. dub. 4.

8 In gloss. *Successores*, ibi, vel die quod non tam successor,
&c. Notatur ad hoc quod obligatio alendi est puni-
tio deliti Episcopi promonstris ad Ordines carentem
patrimonio, vt per Sanch. de *matrim.* lib. 6. disp. 3. n. 8.
Ex quod text. in *presenti*, non tam Episcopum promon-
strantem aliquem absque patrimonio, sed etiam eo mor-
to eius successore deuiniciat, dixi de officio & potest.
Episcop. p. 2. alleg. 20. n. 23.

9 In gloss. *Donec*, ibi, quod si *Episcopus ordinavit*, &c.
Notatur ad hoc quod Praeful denudo compellitur pro-
nidere de beneficio, atque interim de alimentis, cui
beneficium contulerat, atque ad illius titulum ordina-
uerat, si tale beneficium fuerit postmodum illi en-
titum, maximè si prima vice fraudulenter illud contu-
lerat, quod dare nequebat, vt adnotavi ego ipse alleg.
10. num. 1. 4. vbi quoad bona donata id non procedere
probabilius duxi.

C A P. Inter cætera. X VII.

Ignoranti scienter conferens præbendam, quam con-
ferre non poterat, tenetur primam vacaturam eidem
conferre, ne videatur fraudulenter primam contrahisse:
quam si illi non confert, sed alteri, irritum est quie-
quid fecerit. Colligunt ex Ordin. Abb. antiq. Innoc.
Collect. Zabar. Belalam. Ioan. Andr. Imol. Anan. Host.
Panorm. Henr. Butt. Anch. Viuian. in *ration.* lib. 3.
iuris Pontif. pag. 51. Alagona in *compend. iuris Canon.* pag. 377. remissione Ximen. in *concord.* p. 2. refertur ab Ant.
Aug. collect. 1. *Decret.* lib. 3. tit. 5. c. 3.

2 *Affignari* debet. Ergo per renuntiationem quis
est priuatus tam civili, quam naturali possessione be-
neficij sui, ut hic nonat gloss. 1. vers. sed certe verum est.
Rebuff. in *praxi benef. tit.* de *simonia in resignat.* n. 43.
Flamin. de *resign. benef.* lib. 1. q. 5. n. 1. 5. Nicol. Garc. de
benef. p. 1. c. 3. n. 1. Rota Apud Farin. decif. 1. 6. n. 1.
collect. noniss. alias p. 4. *dineris.* & decif. 1. 2. n. 2. p. 1. *recent.*
& in *Lauetana Parochialis* 14. Marty 1. 6. 25. cotam
Renecendis. Selecuien. Sarnen. in *reg. de publican.* q. 18.
n. 2. Pute. decif. 1. 7. 5. n. 2. lib. 3. Camil. Borrel. in *summa*
enim decif. tit. 2. 6. n. 12. Etiam si ex causa permutteratio-
nis facta sit renuntiationis, Maſcard. de *probat. concl.* 1. 401.
Petr. Greg. de *benefic.* c. 3. n. 2. Flamin. d. q. 5. n. 2. 0. Ni-
col. Garc. d. c. 3. n. 2. Intellige in resignatione pura &
simplici, non autem in resignatione ad fauorem, quæ

Barbo. Collect. Tom. II.

cehetur conditionalis, & propterea ius & possesso
remainet penes ipsum resignantem, donec conditio-
nes purifcentur. Iaf. conf. 86. num. 1. 5. & 1. 6. lib. 3. Parif.
conf. 5. n. 7. & seq. lib. 4. Anchil. decif. 1. 0. n. 1. & 4. de re-
stitut. [poliat. Pute. decif. 1. 58. n. 3. lib. 3. Mohed. decif. 8. 3.
Verall. decif. 8. 2. n. 1. p. 3. Rot. decif. 4. n. 1. de rer. permu-
tati. in antiqu. & decif. 1. n. 12. de renunt. in nouis. Flamin.
de resignat. lib. 1. q. 3. n. 8. & seq. fuit dictum in Iannen.
Parochialis 2. Iann. 16. 2. coram bone mem. Patriar-
cha Manzanedo, & in Illerden. Canonicus 2. Decem-
bris 1614. coram bone mem. Buratto.

In gloss. *affignari*, ibi, quod donator non tenetur de
renuntiatione. Declara vt per me de officio, & potestate Epis-
cop. p. 2. alleg. 20. n. 14.

S V M M A R I V M.

- 1 *Electio illius cassatur*, qui possidet plures dignitates, &
aque Præbendas, & idem se detinetur aliquo vitio
hic scripto.
- 2 *Intritus in beneficium quis dicatur.*
- 3 *Multa per patientiam tolerantur.*

C A P. Cùm iam dudum. X VIII.

Dignitates plures habens sine dispensatione ad 1
beneficium eligi non potest. Item si electus ante
confirmationem prælumat ministrare, cassatur eius
electio, & si post caslatam electionem adhuc ministrat
sit ineligibilis. Item multa per patientiam tolerantur,
qua si deducantur in iudicium, non debent tolerari.
Colligunt ex Ordin. Abb. antiqu. Innoc. Collect. Zabar.
Bellam. Ioan. Andr. Anan. Imol. Host. Anch. Henric.
Butt. Panorm. Viu. in *ration.* lib. 3. *iuris Pontif.* pag. 51.
Alagona in *compend. iuris Canon.* pag. 377. remissione
Ximen. in *concord.* p. 1. & 2. refertur ab Anton. Angust.
collect. 3. *Decret.* lib. 3. tit. 3. c. 5.

Intritus sua.] *Intritus* in beneficium ille dicitur,
qui hinc auctoritate eius, cuius est beneficium, in illud
se intromitit, & intrudit, vel absque iure, vel sine Ca-
nonico titulo, vel per vim, ita. Azor. *institut. moral.* p. 2.
lib. 7. cap. vlt. q. 10. Vnde qui literis non confessis pos-
sessionem ceperit, dicitur *intritus*, Flamin. de *resignat.*
benefic. lib. 10. q. 1. n. 21. vel qui propria auctoritate sine
titulo, idem Flamin. lib. 7. q. 1. n. 114. Item & *resignans*
post resignationem reputatur *intritus*, idem Flamin.
lib. 1. q. 6. n. 5.

Cum multa per patientiam tolerantur, &c.] Vide 3
Nauar. de *reddib. Ecclesiast.* q. 1. monit. 54. n. 2. Anton.
ton. à Gama de *Sacram.* prestandis ultima supplicia
damnatis. q. 1. n. 16. Azeud. ad *Curiam Pisamam.* lib. 1.
c. 2. 3. n. 25. Vnde Sanch. de *Matrim.* lib. 2. disp. 3. 8. n. 12.
per hunc text. dicit quod Principis dissimulatio impu-
nitate, ac facto non inducit dispensationem, respon-
dens ad textus in capite quia circa, de *confanguitate*, &
affinitate, procedere ex eo, quod coninges bona fide
exstinxerant se legitime coningatos esse, & ex veri-
tatis detectione timebatur grata scandalum, quapropter
Pontifex tacendum, & dissimulandum esse dicit,
eosque in matrimonio illo putatiuo, & immincibili
ignorantia excusato permittendos esse, & citat *Conarr.*
de sponsalibus. p. 2. c. 6. §. 10. n. 15.

B 3

S V M

R A B B O S A
Ia 2. 1. us Can
PO. 2. 3
GVI
18

SUMMARIUM.

- 1 Recepio in Canonicum, quam citò facultas se obrulet, debetur prebenda, & interim habebit quotidianas distributiones.
 2 Collator de prouentibus tenetur nominato prouidere.
 3 Legatus non potest dispensare contra Concilium.
 4 Papa per clausulas derogatorias generales super Concilium dispensare non censetur.

CAP. Dilectus filius. XIX.

Innoc. III.

R Ecepto in Canonicum cum stallo in choro debet prebenda assignari, cum primum se facultas obtulerit, & interim deber participare de distributionibus quotidianis. Colligunt ex Ordin. Abb. antiqu. Innoc. Collect. Zabarell. Bellam. Ioan. Andr. Imol. Anan. Hostiens. Henric. Anch. Panorm. Butr. Vitiian. in ratione lib. 3. iuris Pontif. pag. 52. Alagona in compend. iuri. Canon. pag. 371. remissione Cefal in amm. & Ximen. in concord. p. 2. & refertur ab Ant. Aug. collect. 3. Decretal. lib. 3. tit. 5. c. 6.

Facientes eidem portiones quotidianas, &c.] Notatur ad hoc quod collator de prouentibus tenetur nominato prouidere, ut per Rebuffi in tract. nominat. q. 19. num. 5.

2 Mandamus quatenus, &c.] Collige ex text. Papam posse beneficia conferre antequam videntur, & ad illa concedere expectativas, concordant text. in cap. propositus 4. de concess. prebend. & in c.p. 2. de prebend. lib. 6. resolutum Dec. in cap. ex parte in 1.n. 1. de officio delegat. Cardinal. in Clement. vol. n. 2. de rescript. Gom. in reg. de imperiabitibus beneficia, q. 1. & 4. & in reg. de criminali q. 31. vers. sed antequam, & in tract. de expectativa, à principi. maxime à n. 12. Rot. decif. 6. de concess. prebend. in antiqu. Navarr. in cap. si quando, pag. 3. de rescript. Rebuff. in praxi tit. de reprobata beneficij viuentis imper. Mandol. in reg. 11. q. 10. n. 9. & in reg. de infirmis. q. 17. n. 11. Quia quidem conclusio procedit interueniente iusta causa, tunc enim Papa licet poterit beneficium vacaturum conferre. Patet si expendas Papam posse facere ea omnia, quia ad bonum commune ordinantur, licet alias occasio delinquendi ex hominum malitia usurpetur. Unde merito Papa predictum beneficium conferre poterit, dummodo id fiat data iusta causa, quae predictum bonum commune suadeat, constar namque in hac specie non ius diuinum, sed tantum humanum, quod potest Papa offendere, illa autem occasio captanda mortis beneficiati ex malitia à pronilo usurpata non Pontifici bonum commune praetendit, sed malitia improbi hominis imputatur, ex reg. text. in l. 2. ff. de auet. iutorum.

Amplia procedere non tantum quando promissio, sed expectativa sit in genere, vixit etiam quando sit in specie certi hominis viuentis, patet si expendas conferre beneficium certi hominis non esse legi naturali nec diuina positio contrarium, non enim sequitur necessario, datum est, seu promissum alieni beneficium certi hominis ergo mortem eius desiderabit, sed tandem esse prohibutum in sacris Pontificis constitutionibus quasi periculorum, ex c. 2. de concess. prebenda, in quibus Papa precedente iusta causa dispensare potest, ut supra dictum est. Iunat quod verba posita in d. t. 2. ibi, nec desiderare, &c. non important præsumptionem diffinitiuanam, quasi lex definit sic esse, sed

supposituam, iuxta eam doctrinam, quam inter utramque præsumptionem constituit D. Thom. 2. q. 60. art. 4. ad 3. Sic cessat fundamentum Iaf. & Alciat. in l. 1. C. de pastis, qui contendunt expectativas, per quas beneficia viuentium absque forum confessu conceduntur, tanquam iuri naturali diuino, dilectioni proximi, & præcepto Decalogi de non occidendo, contrarias omnino illicitas esse. Sic sanè verba d.c. 2. ibi, turpe, &c. intelliguntur ubi promissio, de qua ibi fit absque iusta causa.

In gloss. Cum se facultas, ibi, Legatus non potest dispensare contra Concilium. Vide Doctores citatos ad cap. cum dilectum 32. num. 12. supra de elect. pag. 119.

In ead. gloss. ibi, Sed solus Papa. Super Concilium 4. Papa dispensare censetur, si de eo faciat expressam mentionem, non vero per clausulas derogatorias generales, ita Cotta in memorabil. verbo, clausula non obstante, Rebuff. in authent. habita, verbo examinatione, C. m. filius pro parte, & in praxi benefic. tit. de dispensat. Super defectu nativitatem, n. 2. 4. Henrici in summa, lib. 13. c. 57. §. 1. Zerol. in praxi Episcop. p. 2. verbo absoluto, vers. dico quinto, Verall. decif. 176. p. 1. Vital. de Cambria in tract. clausul. pag. 11. colom. 1. n. 2. Aloys. Ricc. in collect. decif. p. 4. collect. 1367. prope finem. Gutier. pratic. lib. 3. q. 17. num. 131. Fr. Emman. quest. Regul. tom. 1. q. 1. art. 10. & tom. 2. quæst. 36. art. 2. & q. 39. art. 4. Flores de Mena variar. lib. 1. quæst. 1. o. num. 50. Stephan. Gratiæ. discept. foren. c. 397. num. 35. Azor. Institu. moral. p. 2. lib. 5. c. 14. quæst. 6. Nicolaus Garcias de benefic. part. 4. cap. 5. mon. 30. Bonacina de censuris. dist. 1. quæst. 3. puncto 2. num. 4. in fine, Campanil. in disuersorio iuris Canonici, rubric. 11. cap. vlt. num. 27. & rubr. 12. cap. 13. mon. 1. 54. vers. in causa, Valer. Reginald. in praxi fori panit. lib. 5. num. 2. Hieronym. Fernandez de Otero ad cap. 1. de indicis. mon. 10. cum sequentibus; nam constitutio Conciliaris tacite continet clausulam derogatoriam, & propterea ei non derogatur per clausulas generales, Caput aquen. part. 1. decif. 268. Aloys. Ricc. dist. part. 4. collect. 849. & in praxi fori Ecclesiastice. decif. 556. in 1. edit. & resolut. 478. num. 4. in 2. edit.

SUMMARIUM.

- 1 Electio non tenet eam ad unam prebendam duo simul pliciter eligantur.
 2 Electio facta ad importunum clamorem non valet.
 3 Beneficiorum factio est proibita.
 4 Beneficium eam vacat potest ex iusta causa in duas diuidi, si facultates illius sufficiant.

CAP. Tute. XX.

Q uando duo eliguntur ad unam prebendam, electione non tenet, quia nec prebenda potest diuidi, nec unus expectare. Colligunt ex Ordin. Abb. antiqu. Innoc. Collect. Zabarell. Bellam. Ioan. Andr. Imol. Anan. Host. Anch. Henric. Panorm. Butr. Vitiian. in ratione lib. 3. iuris Pontif. pag. 53. Alagona in compendio iuris Canon. pag. 377. remissione Ximen. in concord. p. 1. & 2. refertur ab Anton. August. collect. 3. Decretal. lib. 3. tit. 5. c. 7.

Proper importunitatem parentium, &c.] Notatur ad hoc, quod electio facta ad importunum clamorem non valet, ut per Palat. in repet. rub. de donat. inter virum, & uxorem, & 81. n. 2. Sanch. de matrim. lib. 4. disp. 7. num. 4. Per importunitatem enim obtenta dicuntur fieri

De Præbendis, & Dignitatibus, Tit V: 55

fieri initio dante. Palat. d. §. 8 i. n. 5. Rebuff. tom. ad leges Gallie, tit. vii. beneficia ante vacationem, art. 2. gloss. 15. vers. ratio est. Matien. l. 19. gloss. i. n. 1. tit. I. lib. 5. noue recip. ac proinde non valent, Azeued. l. 13. n. 3. tit. 10. lib. 5. noue recip.

3 Quid præbendarum inhibet sectionem.] Notatur ad hoc quod sectio beneficiorum est prohibita, ut per Nicol. Garc. de benef. part. 1. 2. cap. 4. a. num. 2. & ceteros citatos per me ad cap. maioribus, 8. num. 2. supr. hos titul.

4 In gloss. Sectionem, ibi, & eodem modo una Præbenda, &c.] Notatur ad hoc quod beneficium cum vacat, potest ex iusta causa in duo dividiri, si facultates illius sufficiant, sive erunt duo beneficia, duoque iura, ut per Valer. Reginald. in praxi fori panit. lib. 3. tract. 3. n. 248. vers. addendum.

S V M M A R I V M.

1 Index compromissarius factus inter duos electos ad aliquam dignitatem, potest unum confirmare, & alteri pro bono pacis de prouentibus prouisionem facere.

2 Actus qui potuit geri ex duplice potestate, sustinebitur ex ea, qua melius valere potest.

3 Pax, & concordia ut conserventur multa de iure conceduntur.

4 Laudum arbitrii, & arbitratoris ritè latum fuisse presumitur.

5 Nobilis, & bonus cum quis est, presumuntur omnia ritè ab eo gesta.

6 Delicta coram, qui alias moribus, & scientia claruerunt, mittuntur accipienda sunt.

7 Beneficium in questione habenti in beneficio licet colliganti super beneficio pro bono pacis aliquid temporale dare, ut liti cedat.

8 Pensiones, que transcant ad successores in beneficio, non potest Ordinarius imponere, & n. 9.

10 Pensiones sua onera realia.

11 Pensio reservata de confessu eius, quem apparuit ius non habere in beneficio, non afficit verum prouisum non consentientem.

C A P. Nisi essent. XXI.

1 Vdex compromissarius à duobus electis ad aliquam dignitatem, potest illam vni dare, & alteri pro bono pacis de prouentibus prouisionem facere, dum tamen non procedat hoc ex pacto partium: ad quam prouisionem præstandam tenetur tantum prouisus, non item eius successor. Colligunt ex Ordin. Abb. antiq. Innoc. Collect. Zabar. Bellam. Ioan. Andr. Inol. Anan. Hof. Henric. Anch. Bur. Panorm. Dec. Viu. ration. lib. 3. iuris Pontif. pag. 53. Alagnain. compend. iuris Canon. pag. 378. remissiū Catal. in annot. & Ximen. in concord. p. 1. & 2. refertur ab Ant. Aug. collect. 3. Decret. lib. 3. tit. 5. c. 8.

2 Ex arbitria potestate.] Notatur ad hoc quod actus, qui potuit geri ex duplice potestate, sustentabitur ex ea, qua melius valere potest, ut per Gregor. Lop. 1. 6. verbo que la no pudicē, col. 5. tit. 11. p. 6. Molin. de priu. leg. lib. 2. c. 7. prope fin. n. 68. vers. illud.

3 Se pro bono pacis.] Quia pro conservanda pace, & concordia multa de iure conceduntur, que alias licita non essent, ut per Mandol. in addit. ad Roman. conf. 306. in cal. sub tit. D. Ludou. Gom. in reg. de amali. q. 2. n. 3. cum seqq. Alphon. Hoied. de incomparab. benefic. c. 26. num. 6. cum seqq. Flamin. Paris. de regen. benefic. lib. 5.

o. 3. ex num. 165. Gonzal. id reg. 8. Cancel. gloss. 25. num. 12.

Hoc ordinasse fatentur.] Notatur ad hoc quod laudum arbitrii, & arbitratoris ritè latum fuisse presumitur, ut per Corlet. in sing. arbitrii incip. Laudum, Malcard. de probat. concl. 963. & concl. 1003. num. 14. Nam contractus, qui solent fieri ab honestis personis, à suspitione alieni presumuntur abhorre, Tiraquel. de retractu comment. ad fin. tit. n. 132. Et cum quis est nobilis, & bonus, presumuntur omnia ritè ab eo gesta, ut per Menoch. conf. 39. n. 16. cum seqq. Cald. Pereira de emptione, & vendit. c. 34. n. 42. & delicta corum, qui alias moribus, & vita integritate summa claruerunt, minus accipienda sunt, cum legalitas, & virtus personæ faciat recedere a regulis iuris, ut per Rebuff. in tract. nominat. q. 21. n. 15. Tiraquel. de penit. temper. causa 51. à princ.

Non quidem ex partione partium, &c.] Notatur ad hoc quod licitum est vni ex litigantibus super beneficio ius habent questione pro bono pacis, vel ex alia iusta causa dare temporale aduersario, ut liti cedar, vel adhuc à grauamine desistat, non sola ipsorum partium auctoritate, sed ex iustione indicis; verum quando nullum ius ei questione est, neque ex inferiorum iudiciorum auctoritate huiusmodi rei temporalis datio licere potest, ut evidenter probat text. in cap. 2. sup. de arbitri. Ratio differentia est, quia quando ius questionum proponitur, qui temporalia dare pro bono pacis, vel alia iusta de causa, non dicunt spiritualia emere pro temporali, quippe cum iam sibi questione sit, solum remonet grauamen postea illarum super spirituali, quod sicut est, ac subinde cum temporale non datur pro spirituali, nulla simonie labes involvuntur: longe tamen, & omnino diuersum contingit, quando ius questione non proponitur, quia cum dans temporale, spiritualia ipsum de novo consequatur, nullumque antea ius habuerit, iam propriè dicunt emere ius ipsum spirituale pro temporali, quod quidem indicis praefentia honestari non potest, cap. vlt. de rerum permitt. Proband. distinctionem S. Thom. in 4. dist. 25. q. 3. art. 2. questione. 1. in resp. ad 7. & communis 3 faciunt que Valer. Reginald. in praxi fori panit. lib. 2. 3. n. 25. Pro concordia tamen text. in presenti, cum illo in d. cap. vlt. infra. de rerum permitt. vide que ibi latè dixi cum Soart de Relig. tom. 1. lib. 4. de simonia, cap. 51. à n. 21.

Ex arbitria potestate.] Ergo partes litigantes circa aliquod beneficium possunt arbitrum de communis consensu eligere, quamvis non sit Praelatus, vel index causæ, ut per Soar. d. lib. 4. de simon. cap. 5. num. 24. Valer. Reginald. d. lib. 2. 3. n. 25. vers. quod autem, Bonac. d. quest. 4. §. 1. 5. n. 12. hoc intelligentes, modò is, in quem huiusmodi arbitrium compromittitur, sit Clericus.

Sed persona Prioris maneat onerata.] Ergo Ordinarius non potest pensiones imponere, que transcant ad successores in beneficio, sed tantum, que durent ad vitam consentientis. Ita Staphil. de literis iustitia. tit. exceptio sola plus operatur, &c. n. 14. Nauar. conf. 8. num. 9. de inepiarion. & conf. 43. n. 4. de simon. Flamin. de confident. quest. 2. n. 120. Azor. in stir. moral. part. 2. lib. 8. cap. 6. quest. 1. vers. extra omnem. Valer. Reginald. in praxi fori panit. lib. 2. 3. num. 259. Bonac. de simonia. quest. 4. §. 1. 5. num. 9. vers. quod vero, & in iudicando hanc sententiam esse dicit Gamb. de officio legati. lib. 6. à num. 285. & num. 685. Quamvis contrarium, nempe quod Episcopus ex causa concordia, & ut à lice recessatur, possit pensiones imponere, que transcant ad successores in beneficio, teneant Sarren. in reg. de amali. quest. 2. Mandol. in reg. 33. quest. 14. num. 11. Gi.

PABLO
In Ius Can.
T O . 2 . 3
G VI

56 Collectanea Doct. in lib. III. Decretal.

de pensionib. quest. 85. num. 1. & 11. Redoan. de simonia part. 2. cap. 4. num. 14. & cap. 21. num. 36. Marches. de commiss. part. 2. c. 40. de commissione appellari. n. 4. & 44. Quintanad. lib. 2. Ecclesiasticon, num. 44. Franc. Leon. in the lauro fori Ecclesiast. part. 2. cap. 7. n. 28. & 3. Soat. de Relig. tom. 1. lib. 4. cap. 51. num. 18. loquuntur enim contra text. in presenti, nam si in causa illius Papae non vult tolerare, ut penitus imposita ex causa pacis & concordia transeat ad successores, ne circa prouentus aliqua videatur facta sectio, clarum videtur inferiores a Papa, quamvis non sint iudices delegati, ut hic, sed Ordinarij, ut Episcopos, vel Legatus, non posse ex causa concordia imponere pensionem, quae transeat ad successores, ut eleganter responderet Nicol. Garc. de benef. part. 2. cap. 5. n. 334. Vnde cessat euasio, Gamb. lib. 6. n. 402. & Soat. d. lib. 4. c. 51. n. 18. ac Fr. Raph. de la Torre de relig. tom. 2. quest. 100. art. 5. disp. 12. vers. sed habilit, dum autem pensionem, de qua hic, non potuisse obligare successorem non simpliciter, ea ratione, quia quasi videtur facta sectio beneficij, sed quia qui sic ordinaverint, erant delegati non habentes in praemissis iurisdictionem ad obligandum successores.

9. Intellige dummodo non interueniat aliqua conuentio inter partes de pensione reservanda, non enim ab eis, sed a superioris auctoritate initium habere debet, ut probat text. in presenti, & ex eo colligit Rebus. de pacificis profess. n. 122. alias 105. & in repet. cap. extirpanda. §. qui vero not. 6. Camil. Cant. in tract. de pensione Episcopali, n. 5. & alii plures, quos refer, & sequitur Nicol. Garc. d. cap. 5. n. 340. vbi num. 343. refer Rotan in una Calaguritana pensionis 29. Maij 1595. coram bona mem. Penia decidisse ad hoc, ut amicabilis compotio valeat, & partes a vitio simoniae excusat, conuentio de pensione reservanda a superioris auctoritate, non ab ipsiis partibus, vel a compromissariis initium habere debere, quamvis Vgolin. de simonia, lib. 1. de simonia gracie, cap. 28. §. 3. num. 2. assertat proesse indicem pro bono pacis pensionem imponere, & conuentio probare, etiam si partes inter se conuenient, modo is, apud quem remanet beneficium, ius habeat, in eo; & quamvis Soat. d. lib. 4. cap. 51. num. 20. & Fr. Raph. de la Torre d. quest. 100. art. 5. disp. 12. teneant posse Episcopum ad petitionem partium, & eam conventione precedente approbare concordia, seu translationem super beneficio litigioso cum onere pensionis spirituallis, id est, que datur Clerico, ut Clerico, &c. & denique quamvis Bonac. de simon. 9. 4. §. 15. n. 10. vers. tertia, resoluta huiusmodi pensionem imponi ex premissa petitione, & requisitione partium, modo partes non abolute inter se conuenient de huiusmodi pensione, & postea illius confirmationem petant ab Episcopo.

Clarius tamen supradicta colligendo dicendum mihi videtur, litigantibus super beneficio licitum esse transigere, sine recedere a lite, data certa pensione, vel soluti expensis factis in lite & Bullis alteri parti, dia permanente cum beneficio, quatuor concurrentibus. Primo, ut fiat transactio pro bono pacis, & ad extinguendam litem, ut sic videatur non heri pro pretio sibi dato, iuxta text. in presenti. Secundò, ut non fiat dicta transactio per partes, sed per indicem ex officio pro bono pacis statuatur, ut dicit gloss. verbo non dominus, in d. c. c. 11. p. 1. de pacificis, & Innocent. in cap. de cetero, n. 3. de transact. nisi esset gravaria compotio, Hieron. Paul. in praxi Cancell. §. super beneficia, solius enim Romani Pont. est approbare pactiones huiusmodi; Menoch. conf. 1117. num. 5. Tertiò, ut sit index ordinarius, vel delegatus Pape datus ad prouinciam.

dendum de illo beneficio, Imol. & Doct. in presenti, Quartò, ut is, qui remanet cum beneficio litigioso, habeat ius, & proprietatem eius, & etiam possessionalem, vel vt non possideat proprius potentiam aduersarij, alias enim si litigiosam possessionem pecunia redimeret, committeret simoniam; ita probat text. sic intelligendum in cap. dilecti, lib. 1. de simonia, & nota gloss. 1. in e. decimas 3. 16. q. Abb. n. 4. & 8. Felin. n. 2. Anan. n. 4. in d. cap. dilecti, Lecerier. de primog. lib. 3. q. 8. late Valer. de differentiis inter virumque forum, verbo penso, differ. Quod autem Episcopus ex causa aliqua possit referre pensionem ad vitam, censurunt Gig. de pension. q. 6. n. 2. Rebus. de pacificis profess. n. 120. & in praxi de resernat, tam generali quam speciali, n. 28. Camil. Cant. de pension. Episc. in prax. à n. 1. Paul. Roman. de pension. c. 4. n. 10. Caccialup. cod. tract. q. 13. n. 4. Gamb. de officio Legati, lib. 6. à n. 77. Hippol. Riminald. conf. 29. n. 26. quam etiam opinionem, quamvis ad alium effectum, simpliciter videtur approbare Rot. in una Mcliten. Canonicaus, 5. Marri 1595. coram illustriss. D. meo Card. Millino, impressa apud Marches. tom. 1. n. 611. & in recent. p. 2. decis. 166. n. 4. & hanc opinionem latissime conatus est defendere Garc. de benef. p. 1. c. 5. n. 225.

In gloss. Prioratus. Notatur ad hoc quid pensiones sunt opera realia, sicut sunt decimae, census, collecta, & similia; ut per Flamin. de resignat. lib. 1. q. 8. n. 30. & lib. 6. q. 2. n. 97. Beller. disquisit. cleric. p. 1. sit. de clericis debitor. q. 3. n. 5. Gig. de pensionib. q. 39. n. 1. & q. 40. num. 1. & q. 47. n. 2. Bursat. conf. 3. 6. n. 32. Iacob. Gall. conf. 6. n. 1. Seraph. decis. 1351. n. 1. Rot. decis. 176. n. 3. p. 2. recent.

Intellige quando pensiones sunt referatae cum consensu viri titularis, pensio enim referata de consensu eius, quem apparuit ius non habere in beneficio, sed ipsum spectare ad alium, cui etiam fuit adiudicatum, non affici, verum prouisum non consentientem, sed remanet extincta ad extincto iure consentientis, Gig. conf. 1. 42. n. 3. vers. secundo vero casu, cum seqq. Gamb. de officio Legati, lib. 6. iii. de pensionib. cum seqq. in fine, & seqq. sentit Rot. decis. 437. sub n. 1. in fin. p. 1. recent.

Intellige etiam procedere, nisi pensiones extintae sint, & inter causas extinctionum pensionis ille est notabilis, quem ponit Rot. in causa ciuitatis plebis pensionis 15. Junij 1616. coram bona mem. Card. Sacrat. Fabius resignauit Parochialem referata libi pensione cum facultate regrediendi ad Parochialem causam, quo pensio libi non resolueretur, celsante resignatio soluere pensionem, Fabius obtinuit se immitti in possessionem Parochialis, prout realiter fuit immixtus, appellauit resignatarius, & causam appellationis obtinuit comuniti in Rota cum claus. fine praenudicio executionis, postea fuit concordatum, & resignans remisit resignario possessionem Parochialis, & per multum tempus exigui pensionem, mortuo demum resignario, & per illius obitum proximo Angelo, ipse dedit de extinctione pensionis, quia quod per dictum resignantis ad Parochiale resignatam pensio adimirabilis fuerit consolidata cum proprietate, ex cumulatis per Gig. de pensionib. q. 49. n. 7. & hoc stante, non poterit per simplicem concordiam inter resignantem, & resignatarium sine novo ben placito Apost. reuiniscere, Gamb. de officio Legati, lib. 6. n. 483. cum pluribus seqg.

Contraria tentant, quod scilicet pensio non finit extinta, tenuerunt Domini de Rota in causa supra adducta, moti ex eo, quia lis inter resignantem, & resignatarium nunquam fuit finita stante commissione.

De Præbendis, & Dignitatibus , Tit. V. 57

hione appellationis, de qua sigrā; tum ex eo, quia index non poterat incipere ab excusatione, sed debebat procedere ordinariè canonizando regressum, Caffad. decif. 4. de locato, Gambar. lib. 6. n. 472. unde resignatarius de facili obtinueret in primis reuocari immisionem, hoc stante quod lis inter resignantem, & resignatarium non fuerit finita, pluribus rationibus ibi concludebatur pensionem non fasce extinدام; tum denique, qui ipse resignatus ante finitam item poterat penitentem, offerendo soluere pensionem, Sarmen. *Super reg. de subrogan. quest. 7. vers. secundus* cœl. est. Rot. in *Placentina Decanatus 1. Nonnbris 1595.* coram bone mem. Penia. Atque ita non obstat Gambar. lib. 6. n. 483. *Supra in principio* allegatus, quia loquitur quando per tentantem est canonizatus regresus, quod debet intelligi per tentantem, que fecerit transiit in rem indicatam, nam alias sententia per appellationem suspeditur, & durante lite habetur ac si non esset, & ipsemem Gambar. ibid. lib. n. 439. cum seqq. admittit quod resignans lice pente potuit penitentem, & renuntiare regressum.

tom. 1. lit. C. concl. 320. Gonzal. ad reg. 8. Cancel. gloss. 9.
§. 1. in anno. num. 242. Nicol. Garc. de benef. p. 5. cap. 2.
num. 115. cum seqq. Campan. in diversorio iuris Canon.
rubr. 11. cap. 13. à num. 224. Flores de Mena var. lib. 1.
q. 4. n. 44. cum aliis per me citatis in tract. de clausul.
2. usq. claus. 33. n. 4.

S V M M A R I V M.

- 1 Ordinari potest in Sacris, qui beneficium Ecclesiasticum sufficiens non habet, si habeat patrimonium idoneum accidente Episcopi dispensatione, &c. n. 2.
- 2 Patrimonij sub vocabulo, ad cuius titulum potest quis ordinari, qui veniat, ostenditur.
- 3 Patrimonium ad cuius titulum quis est ordinandus, debet confirmari super re certa, & immobili.
- 4 Episcopus tenet prouidere illi, cuius titulus ad quem promotus fuit, chafmate, vel allusione periit.
- 5 Décima sunt soluenda patrimonio ad cuius titulum quis fuit ordinatus.
- 6 Episcopus tenet etiam supplere titulum ordinata habenti illum, sed non sufficientem.
- 7 Bona, ad quorum titulum fuit quis ordinatus, non possunt alienari sine licentia Episcopi.

C A P. Tuis questionibus. XXIII.

Non beneficiatus si habet legitimum patrimonium, potest ad Ordines sacros promoveri, si alius Canonicum impedimentum non obstat. Colligunt ex Ordin. Abb. antiq. Innoc. Collect. Zabarel. Bellam. Ioan. Andr. Mol. Anan. Holt. Butr. Anch. Henric. Panorm. Virian. in rationali lib. 3. iuris Pontific. pag. 55. Alagona in concord. p. 1. referunt ab Anton. Aug. collect. 3. Decret. lib. 3. tit. 5. c. 9.

De patrimonialibus bonis habentes, &c. Probat hic text. non beneficiatum habentem sufficiens patrimonium posse ad sacros Ordines promoveri. Hodie ex nonioris dispositione Concil. Trid. sef. 21. de reform. c. 2. qui beneficium Ecclesiasticum sufficiens non habet, si habeat patrimonium idoneum, ad illius titulum ordinari potest, si Episcopi dispensatio precedat; nec semper conuenit haec dispensationem elargiri, sed ex causa, propterea eiusdem Concil. verba clare demonstrant, ibi, nisi illi, quos Episcopus indicauerit assumendos pro necessitate, vel commode Ecclesiarum suarum; quare cum Concil. permitat Episcopis facultatem dispensandi cum aliquo predicatorum causarum, si illa defit, sublata debet esse predicta potestas, ex reg. cap. cum cessante, de appellat, & in his terminis obfernat Nauar. conf. 1. n. 2. de temporis ordin. in nouis, quem refero ego ipse de off. & potest. Episc. p. 2. alleg. 19. n. 53.

Patrimonij sub vocabulo in hac re intelligitur non solum quicquid ex patris bonis filio obuenit, verum etiam omne id, quod aliunde, & quavis ex causa illi delatum est; quia factis intentioni Canonum, & Concilij, vndeconque habeat viatum, ne mendicet: ita Campan. in diversorio iuris Canon. rubr. 8. cap. 4. num. 1. Vgolin. de officio Episcopi, cap. 26. §. 9. num. 3. dimido super re certa constitutatur, itavt sciri possit an ad sustentandum Clericum sufficiens sit, ut habeat in Concil. Trident. d. cap. 2. nam si res incerta sit, id sciri minime potest, vt per se patet; quare attenta illa Conciliari dispositione nullus poterit promoveri ex industria sua, vel honesto labore, putat quod si Musicus, Magister Grammatica, Pictor, aut alterius licet pro felionis

- 1 Canonici privilegiati à Papa super certo numero, si sponte receperunt aliquem ultra numerum contra imperantes, exceptione numeri vii non possunt.
- 2 Delegatus virtute clausule, contradictores, &c. non potest alia pena punire quam per viam excommunicationis, & interdicti.
- 3 Clausula, contradictores, &c. solum habet locum contra contradicentes de facto, & non de iure.

C A P. Pro illorum. XXII.

Canonici quando obtinuerunt à Papa priuilegium super certo numero Canonorum, quem ipsi deinde non seruant, si Papa vult aliquem admitti supra numerum eum statu, loco, & distributione, non possunt contra illam vii exceptione numeri, immo tenet excommunicationis contra ipsos. Colligunt ex Ordin. Abb. antiq. Innoc. Collect. Zabarel. Bellam. Ioan. Andr. Mol. Anan. Holt. Henric. Anch. Butr. Panorm. Virian. in ration. libri 3. iuris Pontific. pag. 54. Alagona in compendio iuris Canonici, pag. 378. remissione Ximen. in concord. p. 1. referunt ab Ant. August. collect. 3. Decret. lib. 3. tit. 5. c. 9.

1 Contradictores, &c.] Delegatus enim virtute huius clausule non potest alia pena punire, quam per viam excommunicationis, & interdicti, vt per Azeued. l. 1. n. 22. tit. 5. lib. 8. noue recipit, quem refero ego ipse in remissione dictiorib. claus. 1. n. 4. vbi à princip. aliqua super hanc clausulam dixi.

3 In gloss. *Contradictores*, ibi, qui de facto contradicunt, & non de iure. Notatur ad hoc quod clausula, contradictores appellatione postposita comprehendit, solum habet locum contra contradicentes de facto, non contra contradicentes de iure, id est, per viam iuris, seu iuridine, vt per Abb. lib. n. 9. Nauar. in cap. etiam contingat, et alia 7. nullit. num. 3. de rescript. & conf. 29. num. 1. sub tit. de sentent. excommunic. antiq. Flamin. de resignat. lib. 1. quest. 4. n. 44. Fr. Eman. quest. Regular. tom. 1. quest. 8. art. 12. Zerol. in praxi Episc. p. 2. verbo contradictores, & verbo litera. *Apof.* Lancel. de avert. tit. de avertatis appellat. pend. p. 2. cap. 12. limit. 9. num. 31. Rendina in prompt. recept. sentent. tom. 1. tit. 16. n. 5. Seraphim. Rota de cels. 1. 71. n. 3. D. Mart. de clausulis. p. 1. claus. 21. Mart. chef. de commissionib. p. 2. pag. 491. n. 4. Card. Tusch.

PABLO
Inclusus
10.2.5. GVI

58 Collectanea Doct. in lib. III. Decretal.

cessione, ex qua rantum querit, quod sit sufficiens ad sustentationem vita, ita decisum referunt Armend. in addit. ad recop. legum Nauar. lib. 2. tit. 8. I. de patrimonio clericorum, num. 18. Nicol. Garc. de benefic. p. 2. cap. 5. num. 1. & 6. Pariter etiam requiritur quod super remmobilis constitutetur, nam si super rebus mobilibus constitutus sit, non esset factum menti Concilij Trident. cum res mobiles facile vel extinguantur, vel consummentur, ita Nau. conf. 3. 4. de tempor. ordin. Graff. tom. 1. sub ead. tit. conf. 4. Azor. infit. moral. part. 2. lib. 3. r. 4. q. 7. Vgolin. d. c. 26. §. 10. n. 1. Aloy. Ricc. in praxi fori Ecclesiast. decit. 1. 5. in 1. edit. & resol. 273. in 2. edit. Si tamen penuria Sacerdotum existat, poterit quis sine patrimonio ad factos Ordines promoueri, dummodo adsit, qui ei spondeat necessaria subministratur, quod à sacra Congreg. fuisse decisum referunt Flamin. de resignat. lib. 2. q. 6. n. 11. Armend. d. loco, num. 2. & 3. Campan. d. c. 4. n. 6.

5 In gloss. De patrimonialibus, ibi, sed quid si patrimonium sutorum periret chasmate, vel alluvione, &c. Notatur ad hoc quod Episcopus tenetur promovere illi, cuius titulus ad quem promotus fuit, chasmate, vel alluvione perire, ut per Henric. n. 1. & Imol. n. 7. quam doctrinam intelligere procedere si parens solvendo non sit, d. p. 2. alleg. 2. o. n. 13.

6 In gloss. Congruam, vlt. ibi, sed nunquid teneret solvere decimas de tali patrimonio, &c. Notatur ad hoc quod de patrimonio, ad cuius titulum quis fuit ordinatus, tenetur solvere decimas, ut per Aloy. Ricc. in praxi fori Ecclesiast. decit. 60. i. 1. edit. alias resol. 529. in 2. edit. quem refero ego ipse d. p. 2. alleg. 19. in fine, & me citato, ibi, & hic. D. Mar. Cutel. de donar. inter patrem. & fil. tract. prima discuss. 2. partie. 1. n. 8. 4.

7 In ead. gloss. ibi, Teneret et ad supplementum. Notatur ad hoc quod Episcopus tenetur etiam supplicare titulum ordiato habent illum, sed non sufficientem, ut per Imol. hic mon. 8. vers. in gloss. fin. Jacob. de Graff. in auctor. decif. lib. 3. cap. 2. num. 19. Hentiq. in sum. lib. 10. o. 17. §. 3. lit. Q & R.

8 In ead. gloss. ibi, Sed nunquid potest vendere patrimonium tale, videtur quod non, &c. Quanvis haec gloss. in ultima opinione illud vendi posse absoluere responderit, tanquam rem ipsam habere videatur dum pretium habet, ex sententia Caij. in l. quia qui pretio, ff. de usufructu, ut per Imol. & Abb. hic n. 8. Selu. de benef. p. 1. q. 3. n. 8. Contra. in cap. Raynaldus, de testam. §. 2. n. 7. Redoan. de rebus Eccles. non alien. rubr. 33. casu 13. Cenall. commun. contra commun. q. 527. n. 1. Garc. reg. 16. 5. n. 7. Gutier. canon. lib. 2. q. 65. n. 10. & 11. & alios, quos refert, & sequuntur Nicol. Garc. d. c. 5. n. 8. 1. cum quibus tenet ante Concil. alienari posse sine licentia Episcopi patrimonium, ad cuius titulum quis fuit ordinatus. Contraria tamen opinio prior est, nam cum huiusmodi patrimonium expresse fuerit signatum in titulum, nulla habenda est consideratio illius rationis, quod premium succedat loco rei, eo quod facilius consummitur pretium, quam res immobilis, cum pecunia sit inter res, quae seruando nequeunt conservari, l. 1. §. 5. sicut quidam ff. ad Trebel. quare ita resoluunt Cenall. commun. contra commun. q. 527. num. 2. & 3. Campan. d. rubr. 8. o. 6. n. 7. Quicquid si de iure, hodie per Concil. Trid. d. c. 2. bona, ad quorum titulum fuit quis ordinatus, alienari non possunt sine licentia Episcopi, ad verba ibi, atque deinceps sine licentia Episcopi alienari, aut extinguiri, vel remitti nullatenus possit; que verba inducent nullitatem actus ipso iure, iuxta tradita per me in Remiss. de dictio. & claus. dict. 19. 2. n. 4. & ideo in proposito talium bonorum alienationem esse ipso inter inuidiam resoluunt Bellet. disquisit. cleric. p. 1. tit. de bonis cleric. §. 1. n. 46. Nauar. conf. 1. 7. num. 2. & 4. & 5.

conf. 2. 1. n. 2. de tempor. ordinat. Flamin. de resignat. lib. 2. q. 6. n. 16. Nicol. Garc. d. c. 5. n. 17. 6. Campan. d. rubr. 8. c. 6. n. 8. Ego ipse d. alleg. 19. m. 77. Illustriss. D. meus in comment. ad cap. 1. n. 19. diff. 70. Cenall. commun. contra commun. q. 527. Stephan. Gratian. discept. forens. c. 750. num. 18. in fin. tom. 3. Fontanel. de patris mpt. claus. 5. gloss. 1. p. 1. n. 6. me citato D. Marc. Cutel. de denotion. inter patrem & filium, tract. prime disc. 2. partic. 12. num. 74.

Quæsio est in hac materia non contempnenda, an 9 attenta eadem conciliari dispositione valeat alienatio, seu renuntiatio patrimonij, ad cuius titulum quis Sacris fuit ordinatus, facta sine licentia Episcopi, si tunc habeat beneficium, seu alias unde commode vivere possit? in qua affirmatiuam partem sequuntur Flamin. d. q. 6. n. 16. Cenall. q. 527. n. 8. q. 561. a. n. 21. Steph. Gratian. discept. forens. 6. 1. 59. n. 14. Azor. infit. moral. p. 2. lib. 3. o. 4. q. 3. Nicol. Garc. d. c. 5. n. 18. 6. Filliuc. tom. 3. tract. 4. o. 1. n. 5. in fine. vers. donec. Sed contraria opinio negativa longe verior est, vt adnotavi ego ipse d. p. 2. alleg. 19. num. 90. quamque tuentur Vgolin. dict. c. 26. §. 13. n. 4. Cened. præl. lib. 1. q. 11. n. 9. Campan. d. rubr. 8. exp. xl. n. 9. vers. & obniam. Mor. Cutel. d. loco, num. 77.

Vtrum autem sicut quis prohibetur patrimonium, 10 ad cuius titulum fuit ordinatus, alienare, eodem modo prohibeatur permittare? Respondebitur affirmatiuè, vt per Steph. Gratian. d. c. 1. 59. n. 3. Gonzal. ad reg. 8. Cancel. gloss. 5. §. 10. n. 35. cum seqq. Rota apud Farin. decif. 6. 1. 4. collect. 1. monif. alias. p. 4. diners. D. Mar. Cutel. ibi suprà n. 81. vers. amplio 3.

S V M M A R I V M.

- 1 Clericus absens per alium, vel alius magis pro ipso potest inuestiri de beneficio Ecclesiastico.
- 2 Procurator ad capiendam possessionem beneficij potest laicus constitui; prout etiam ad renuntiandum, & accipiendo beneficium Ecclesiasticum.
- 3 Mandatum speciale requiriatur ad capiendam beneficij possessionem.
- 4 Mandatum speciale ad acceptandum beneficia Ecclesiastica fac dicitur, licet specialiter aliquod beneficium minime fuerit nominationem.
- 5 Procurator querit domino possessionem per actum fictum.

C A P . Accedens. XXIV.

Clericus absens per alium, vel alius magis pro ipso potest inuestiri de beneficio Ecclesiastico. Colligunt ex Ordin. Abb. antiq. Innoc. Collect. Zabar. Bellam. Ioan. Andr. Imol. Anania. Hofstens. Anchar. Butr. Henric. Panorm. Viuian. in ration. lib. 3. iuris Pontifici. pag. 55. Alagona in compend. iuris Canon. pag. 378. remissive Ximen. in concord. p. 1. & 2.

Per alium, 3. Etiam laicus, nam illam procuratorem posse constitui ad capiendam possessionem beneficij resoluunt Flamin. de resignat. benef. lib. 1. tit. 1. o. num. 14. vbi num. 1. 5. refert in Rota decimum huicmodo mandatum strictè esse interpretandum, nec ad beneficia alterius Diocesis extendendum. Sic etiam eodem modo laicus potest procurator constitui ad renuntiandum, & acceptandum beneficium Ecclesiasticum, vt per Bonacol. tom. 1. commun. opin. lib. 1. tit. 1. o. num. 14. pag. mihi 184. Flamin. d. lib. 1. o. quest. 8. n. 2. 5. & quest. 6. num. 14. Rebuffi. in tract. nominat. quest. 14. num. 96. Illud cum Innocent. in presenti, mente tenendum est, ad possessionem capiendam beneficij requiri manda

De Præbendis, & Dignitatibus, Tit. V. 59

mandatum speciale , vt per Flamin.d.lib.10.q.6.n.13.
Sicut etiam requiritur ad illud acceptandum , ita vi
non sufficiat generale . Conar.lib.3.vir.c.16.n.4. & 5.
Capell. Tholos.deci.486. Villalob.tom.1. commun.opi
nion.lib.4.tit.24.n.15.pag.611.Camil.Borell.in summa
omnium deci. tit.66.n.165. Flamin.d.lib.10.q.8.n.34.
4 vbi etiam , quod sat dicitur mandatum speciale ad ac
ceptandum beneficia Ecclesiastica , licet specialiter
aliquid beneficium minime fuerit nominatum , quo
cum poterit acceptare beneficia curata , & dignitates ,
vt relolut Rebuff.in tract.nomina. q.9.n.6.

Insuper. Notatur ad hoc , quod per actum sicutum
procurator querit domino possessionem , ut per Tira
quell. de consistorio.p.2. ampl.26. a princ. & in tract. le
morti,in prefat declar.1.n.5.

S V M M A R I V M .

- 1 Duo ubi ad unum Canonicatum & præbendam sunt
simpliciter recepti , receptione non tenet , etiam inter
veniente Apst. anterioritate .
- 2 Episcopi possunt licet , & honeste nepotibus suis , &
confanguineis pauperibus idoneis beneficium con
ferre .
- 3 Renuntiatio beneficium facienda coram Episcopo debet
esse sine illo pacto , modo , seu conditione .
- 4 Beneficia consisteria in Ecclesiis non numeratis num
quam vacant .
- 5 Beneficium dicitur res spiritualis .
- 6 Duo ad unam præbendam eligi non possunt .
- 7 Gestæ contra prius iuramentum non valent in actibus
spiritualibus , & temporalibus .
- 8 Decretum irritans ligat etiam ignorantes .
- 9 Agens auditur si velut probare non Canonicanam insi
tutionem etiam in falso .

C A P . Dilecto. XXV.

Præbendarum numerus quando est certus , vacante
una non possunt duo ad illam eligi , neque per Leg
atum Papæ , quia ius spirituale non potest dividiri . Et si
electi accipiunt dimidiatos fructus , tenentur restitu
re , & electio est nulla . Et si agatur cum uno , & con
demnetur , condemnatio ista non nocet alteri electo ,
& alter etiam condenari debet . Colligit ex Ordin .
Abb. antiq. Innoc. Collect. Zabæ. Bellam. Joan. Andr.
Imol. Anan. Host. Anch. Henric. Butr. Panormi. Viuan
in ratione . lib.3.iur. Pontif. pag.56. Alagona in compend.
ioris Canon. pag.379. remissione Ximen. in concord. p.1.
& 2. refertur ab Anton. August. collect. 4. Decret. lib.3.
tit.2.c.1.

Nepoti suo.] Ergo Episcopi possunt licet & hon
estè nepotibus suis , & confanguineis pauperibus idoneis
beneficia conferre , unde se valeant sustentari , vt
per Bellet. disquisit. clerical. p.1.tit.2.de bonis clericorum,
§.11.n.3. Lambertini de iurepatron. lib.2.p.1.q.8. princ.
arr.12. n.10. Menoch. de prel'impt.lib.5. presump.35.
n.9. Gonzal. ad reg.8. Cancell. in proam. §.4.n.47. Flamin.
de resignat.lib.9.q.17.n.123. quem refero Ego ipse
de officio & potest. Episc. p.1.tit.2.gloss.9.n.30. & iustam
esse causam in refutatione pensionis expressam per
Episcopum , videlicet amoris , quo F. vt pote sum ex
fratre nepotem prosequitur , tenet Rota deci. 1.66.n.5.
apud Parin. p.2. recent. maiorem enim charitatem , &
pietatem in suis , quam in extraneos exercere quis de
bet . cap. non sat 86. dif. omni videlicet cessante fra
ude , & presumptione , quæ pro confanguineorum
affectione stat , capite quisquis 12. q.2. cap. in Canonici
-

bus 16.q.1. Vnde ad hoc propositum elegans est Con
cil. Trident. dispositio sej.25. de reformat. c.1. in hec
verba . Omnino vero eis interdicti , ne ex redditibus
Ecclæsiæ confanguineos , familiarè sños angere non
student , cùm & Apostolorum Canonés prohibeant ,
ne res Ecclæsiasticas que Dei sunt , consanguineis do
nent ; sed si pauperes sint , iis ut pauperibus distri
buant : eas autem non detrahant , nec dissiperint illo
rum causa , inquit quād maximè potest , eos sancta Syno
dus monet , ut omnem humanum hunc erga fratrem ,
nepotes , propinquosque carnis affectionem , unde multo
rum malorum in Ecclæsia seminarium extat , penitus
deponant .

Liberaliter resignavit.] Id est , sine conditione , pacto ,
vel respectu , ut per Navarr. in c. si quando , de script.
except.4. renuntiatio enim debet esse sine illo pacto ,
modo , seu conditione , alia simoniacæ est , & nulla , ut
tenent multi , quos referit , & sequitur Nicol. Garc. de
benef. p.11.c.3.n.145.

Quod ex electorū assensu de novo creatur.] Notatur ad hoc quod beneficia consistentia in Ecclesiis non
numeratis nunguan vacant , sed confessum quod ti
tularis decidit , supprimuntur , expirant , & cessant , ac
esse desinunt , ut per Imol.n.7. Butr.n.8. Abb.num.9. &
omnes in prefati . Gonzal. all. reg.8. Cancel. gloss.9.6.3.
num.9. & 10. Vnde Canonicus in Ecclesiis receperit
propriè non dicitur habere successorem , nec Can
onicatus vacat , sed extinguitur morte Canonici , &
nous constitutur in persona sequentis , ut per Egid.
decisi.13. Anch. in v.6. gratiosè num.5. de script. in 6.
Abb. in cap. quoniam Abbas , col.5. & ibi Felin. col.3. de
offic. deleg. Mantic. decisi. 229.n.1. Anton. Raguc. de voce
Canonorum in capitulo , q. 22. n.1. Rot. in Syracusa
Canonici 1. Februario 1623. coram. R.P.D. meo Pi
renano .

Huiusmodi spirituale ius.] Ergo beneficium dicitur res spiritualis , ut per Seli. de benef. p.1. quest.1. num.5.
vers. quoad terrium , Mandos. in reg.22. Cancel. quest.4.
n.1. Gonzal. ad reg.8. Cancel. gloss.2.n.61.

Dividit , seu communicari nequeat inter eos.] Notatur ad hoc quod duo ad unam præbendam eligi non pos
sunt , vt per Valer. Reginald. in præxi fori panit. lib.30.
tract. 3. n.248. vers. addendum , ita ut si duabus simul
beneficium conferatur , collatio sit inutilis , idem Val
er. Reginald. d. tract.3.m.250. vers. tertio , nam dñisio
seu scđo beneficiorum prohibita est . Nicol. Garc. de
benef. p.1.2.c.4.n.2.

Quod esse iuramento firmatum.] Notatur hic text. ad hoc quod in actibus spiritualibus non valent gesta
contra prius iuramentum , ut per Innocent. hic num.4.
Hostiens. num.14. vers. non valeat . Imol. num.20. vers.
sed certum est . Cardin. Tuschi. tom.4. verbo iuramentum
concl. 5.2. n. 6. Sed verius est dicendum nullam esse
differentiam inter actum spirituale , & temporale ,
sed virumque esse validum , nisi aliunde sit irritus ,
propterea tenet Butt. canon. 11. Panormi. numero 17.
Zabarel. n.8. oppos.5. Anch. num. ultim. Henric. m.10.
in presenti . Soar. tom.2. de relig. tract. de iuram. lib.2.
cap.19. n.6. Azor. in inst. moral. p.1.lib.11. c.6.q.2. & lib.5.
c.6.q.16. Lefi. de inst. lib.2.c.17.lib.5.n.57. Sanch.
in precepta Decalogi. lib.3.cap.12. num.35. respondentes
equiparationem faciam in hoc text. non esse in
omnibus , sed quod hoc tantum , ut in viroque causa
electio sit illicita : insuper id fuisse allegatum à
parte , nec illi allegationi inniti decisionem Pontifici
cam .

Si si quicquid contra id fieret non valeret.] Decre
sum enim irritans ligat ignorantes , ut per Couar.
practic. cap.9.n.7. Rebuff. tom.1. ad leges Gallie tractat.
de enocat. num.2. pag. nimb. 264. Flamin. de resignat.
benefic.

60 Collectanea Doct. in lib. III. Decretal.

beneficib. 11. q. 4. n. 44. & 49. & alios plures, quos retulit ad c. 2. n. 5. s. p. de consti. pag. 1. 2. & tract. de claus. usus freq. claus. 4. 1. n. 7. cum seqq. & habet oculos retro, & operatur nullitatem ab ipso initio, & afficit omnia, que sequuntur, itate nec iuris effectum, nec iuris fo- mentum habent, ex Flamin. d. lib. 11. q. 7. num. 2. 4. & 25. & lib. 4. quest. 9. num. 29. & 30. Ego ipse d. claus. 40. n. 4. & 5.

9 Propter quod institutionem prefatam nullam, &c.]

Notatur ad hoc quod auditur agens si velit probare non Canonicanam institutionem, etiam in facto, ut per Maseard. de probat. concil. 1371. n. 126. vbi n. 127. ex Abb. colligit quod licet prelatus qui diu tolerauit subditum in suo beneficio, non possit eum compellere ad ostendendum titulum sui beneficij, tamen potest in se assumere onus probandi defectum tituli.

10 In gloss. *Huiusmodi clausula*. Notatur ad hoc quod Canonici etiam in Ecclesia statutus sit certus numerus Canonicorum, & per Papam confirmatus, possint, modo in confirmatione non fuerit apposita clausula decessi irritantis, ultra constitutum numerum aliquem voluntarie recipere, & teneri receptio, quia potest tali favori renunciari, ut per Benedict. Capram tom. 1. communione opinionib. 1. tit. 10. n. 30. pag. 184.

11 In gloss. *Non obstat*, vlt. ibi, quia agendo contra unum, non agitur de iure alterius. Notatur ad hoc quod sententia lata contra unum non nocet alteri, qui non fuit in lata, nec ei parit praedictum, ut per Perez l. 2. prope finem, in gloss. si est posito, tit. 15. libro 8. pag. 312.

S V M M A R I V M.

1 Prebenda due fieri possunt de una vacante, si eius su-

perant facultates, alias dividens integrare tenetur.

2 Beneficiorum diuisio prohibita est.

3 Beneficium dum vacat, potest ex iusta, & rationabili causa in duo diuidi.

C A P . Vacante. X X V I .

1 Episcopus potest diuidere ex causa rationabili una prebendam in duas, dum tamen qualibet portio sit sufficiens ad honestam sustentationem, alias teneatur reintegrale prebendam diuina, & si sunt duo possefiores, reintegret de primò vacantis. Colligunt ex Ordin. Abb. antiq. Innoc. Collect. Zabarel. Bellam. Ioan. Andr. Imol. Anan. Host. Anach. Butt. Henric. Panor. Viuian. in ration. lib. 3. iur. Pont. pag. 57. Alagon. in compend. iuris Canon. pag. 379. remissione Ximen. in concord. p. 1. refertur ab Ant. Aug. collect. 4. Decret. lib. 3. tit. 2. c. 2.

2 Sectionem inhabent prebendarum.] Notatur ad hoc quod sectio, seu diuisio beneficiorum prohibita est à Concil. Turonens. ut per Doctores citatos ad c. mai-ribus 8. n. 2. sub hoc tit.

3 *Nisi rationabili causa, &c.*] Notatur ad hoc quod beneficium dum vacat potest ex iusta, & rationabili causa in duo diuidi, si facultates illius sufficiant, ut per Valer. Reginald. in praxi fori paenit. lib. 30. tr. 3. n. 248. vers. addendum. Nicol. Garc. de benef. p. 12. c. 4. n. 3. Rot. in una Calaguritana beneficij de Arriola 17. Junij 1593. coram D. Gypcio.

S V M M A R I V M.

1 Papa si mandat Capitulo, ut aliquem in Canonicum recipiant, & prebendam si qua vacat conferant, si

mandati scientes alii conferunt, coguntur primum recipere, & de redditibus Ecclesie loco beneficij prouidere, donec prebendam habeat.

1 Canonicus potest quis constitui sine prebenda ultra numerum Canonicorum, dummodo certus non sit auctoritate Pape confirmatus.

3 Actus factus contra tacitam Principis prohibitionem valet.

C A P . Dilectus. ij. X X V I I .

Papa si mandat Capitulo, ut conferat alieni prebendam, quae vacat, & Canonici alteri conferunt illam, collatio tenet, sed tenentur acceptare praesentatum Papa in Canonicum, & prouidere de redditibus donec Prebendam assequatur. Colligunt ex Ordin. Abb. antiq. Innoc. Collect. Zabarel. Bellam. Ioan. Andr. Imol. Anan. Host. Anach. Henric. Panor. Viuian. in ration. lib. tertii iuris Pontis pag. 58. Alagona in concord. p. 1. refertur ab Anton. August. collect. 4. Decret. lib. 3. sub tit. de concessione prebenda. 4.

5 Et eum in Canonicum recipiunt, &c.] Ergo potest quis ultra numerum Canonicorum, dummodo certus non sit auctoritate Pape confirmatus, in Canonicum recipi sine prebenda, ut per Azor. insit. moral. p. 2. lib. 3. c. 11. q. 3. & q. 4. resolut quod ille, qui est in Canonicum ultra numerum receptus, spe futurae Prebenda beneficii Ecclesiasticum non habet, nec ius in prebenda, sed ius ad can. 3. & ibi cum Ludovicio Romano dicit eum habere beneficium, quia iure percipit distributiones quotidianas, & habet alia iura beneficij, & q. 5. tenet Canonicum sine Prebenda receptum sine auctoritate, & confessus ipsorum Canonicorum, sive auctoritate Papae, intra Canonici consequi debet, ferendi scilicet suffragium in Capitulo, si sit sacris Ordinibus initiatus, & in choro sedendivide posita ad c. viii. M. 9. n. 16. & 17. de confit. pag. 11.

In gloss. *Duxerint conferendum*, ibi, sed verum est quod hec collatio tenet, &c. Notatur ad hoc quod actus factus contra tacitam Principis prohibitionem valet, ut per Tiraq. de iure mariti gloss. 7. n. 68.

S V M M A R I V M.

1 Beneficium Curatum, vel personatum habens, si secundum simile receiverit, vacat primum, quod si retinere contenderit, etiam secundo priuabitur. Et ad quem spectat beneficij Curati collatio, licet i conservati statim cum constitutis aliud receperit, & sinistra sex mens non conferat, devolvitur ad aliam collatio, & aliter punitur. Cum sublimibus vero, & literatis personis circa pluralitatem beneficiorum incompatibilium solum Papa dispensat.

2 Concilium Lateran. sub Alex. III. quando fuerit celebratum ostenditur.

3 Beneficia duo curam animalium habentia iure naturali qui prohibetur obtinere.

4 Beneficium curatum quod dicatur, ostenditur.

5 Beneficium curatum habitu tantum est compatibile cum Canonicatu requirente residentiam personalem, vel alio beneficio curato habitu, & actu simul.

6 Beneficium curatum, personatum, vel dignitatem habens, & recipiens secundum simile, ipso iure vacat primum, quod & an procedat in beneficis residentiam requirientibus etiam simplicibus, ostenditur. num. 7.

8 Bene

De Præbendis, & Dignitatibus, Tit. V. 61

- 8 Beneficij incompatibilis ut inducatur vacatio per affectionem secundi, requiritur adeptio possessionis pacifice illius.
- 9 Dicitur, liberte, importat alterius consensum non requiri.
- 10 Cardinales S.R.E. comprehenduntur sub dispositione huius text.
- 11 Dispensari potest per Sedem Apostolicam cum nobilibus circa pluralitatem beneficiorum.
- 12 Nobilitatis qualitas plurimum mouere solet Pontificem ad dispensandum.
- 13 Nobilitas in materia beneficiali consideratur, etiam si solum proueniat ex parte maris.
- 14 Nobilis ex quis dicatur sufficit quod vulnus, & communis hominum estimatio cum nobilem reputet.
- 15 Dispensari debet cum literatis viris circa beneficiorum pluralitatem.
- 16 Ecclesia facit literatis, & amat sapientes, quibus regitur, & sustinetur.
- 17 Literati hac tempestate non cognoscuntur.
- 18 Adicorum vita mare est periculissimum.
- 19 Beneficio secundo quis priuat contendenit retinere primum incompatibile, & tunc non est necessaria iudicialis contentio, nec moritio, sed tantum dolosa, seu malitiosa retentio.
- 20 Beneficij priora non statim vacant per adoptionem Episcopatus, nisi post tempus consecrationis.
- 21 Scientia nobilitatis hominem.
- 22 Episcopos dispensare non potest super pluralitate dignitatum, personatum, seu officiorum, & curatorium.
- 23 Beneficia plura obtinens ex dispensatione Papæ sine infra causa an sit tuus in conscientia, remissione.
- 24 Episcopus an dispensare valeat, ut quis plura beneficia simpliciter obtinere possit, ostenditur.
- 25 Episcopus an dispensare possit aliquem ad duo incompatibilia, quando ita sunt sibi vicina, ut commode iis deservire possit, & tennes viriisque sunt redditus, ostenditur.

C A P. De multa. XXVIII.

- Personatum, vel beneficium Curatum habens, si alius simile accipiat, ipso iure priuatus est primo, & si contendenter illius retinere, spoliatur etiam altero. Item is ad quem spectat conferre, primum beneficium, cui conuenit, conferre tenebitur, & si differt conferre ultra sex menses, collatio devolvitur ad alios, & de suis prouentibus cogetur solvere Ecclesia tantum, quantum constat fuisse receptum a tempore vacationis beneficij. Item in eadem Ecclesia nemus prouidetur habere plures dignitates, vel personatus, etiam si sine cura. Item cum sublimibus, & literatis personis, quæ sunt honorandæ maioribus beneficiis, Papa potest dispensare, quando ratio postulata. Colligunt ex Ordin. Abb. antiq. Innoc. Collect. Zabar. Bellam. Joan. Andr. Imol. Anan. Hoyt. Anch. Butr. Henric. Panorm. Vitr. in ration. lib. 3. iuris Pontific. pag. 59. Alagona in compendio iuris Canonici, pag. 372. & tom. 3. repetit. in iure Canonico ad lib. 3. Decretal. Ioan. Quintin. remissione Calaf. in annot. & Ximen. in concord. par. 1. & 2. desumitur ex Concil. generali Lateran. sub Innoc. I. I. cap. 29. & referunt ab Anton. August. collect. 4. Decret. lib. 3. tit. 2.c. 4.
- ² In Lateranensi Concilio. Sub Alexand. III. cap. 13. quod celebratum fuit anno Domini 1178. assistentibus 274. Episcopis, ut refert Anast. Germon. annal. universorum iuris lib. 2. cap. 1. Illud vero, ex quo de sumptus est textus presenti, aliud fuit postea celebratum. Barbos. Collect. Tom. I. I.
- tim eodem loco anno salutis 1215. sub Innoc. III. vt supra dixi ad cap. 1. num. 3. de Somma Trinit.
- V*i nullus diversas dignitates, &c.] Christianæ Reipublica Ecclesia viuentalis statu, animarumque salutis pernicioſissimum est, pluriūque sanctorum Doctorum sententiis contrarium plura beneficia aggregare, ex quo plura incommoda & dāna nascuntur, quæ recenset Valer. Reginald. in praxi fori pœnit. lib. 30. tract. 3. n. 276. quapropter multis de causis iura interdixerunt pluralitatem beneficiorum, & quatuor recenset tex. in cap. clericis 11. q. 1. & alias colligit Azot. inst. moral. q. 2. lib. 6. cap. 10. q. 11. quia quemadmodum vna mulier non potest duos, vel plures sponsos habere, cap. 1. de sponsis duorum, nec vnum corpus duo capita, quia esset monstrum, c. quia plures que, de offic. Ordin. sic nec Ecclesia duos, vel plures Coratos, c. cum non ignore, hoc sit. & in Ecclesia unus debet esse Sacerdos, & Rektor, qui curam habeat, cap. in apicibus 7. q. 1. c. sicut vna 22. q. 2. sic è contra non debet unus duas Ecclesiæ habere, colliguntur hæc ex Maseard. de probat. conclus. 469. incip. curam animarum. n. 5. cum seqq. Gonzal. regal. 8. Cancel. gloss. 6. à n. 44. Vnde iure naturali prohiberi, ne quis plura simul beneficia obtineat, qua iure divino aliudum beneficiarij præsentiam requirat, resoluntur Cartuxian. de vita Christi, p. 2. cap. 68. §. 1. fol. 113. Paul. Comit. refons. moral. lib. 1. q. 7. 3. Azot. d. lib. 6. cap. 1. q. 5. Valer. Reginald. d. tract. 3. n. 277. Vide Thom. Capit. lib. 1. quin. cap. 19. pag. 6. 7. & 10. qui non paucis plura beneficiapossident infelicissima morte extintos, & idcirco damnatos esse commemorantes allegat. refert Sigib. Schenck. de ecclesiasticorum vita, & moribus, lib. 2. c. 3. 2. in fine.
- B*eneficium curam habens animarum.] Curatum beneficium dicitur illud, cui singulariter & principaliter præficitur Clericus ad curam fori pœnitentialis necessariæ exercendam per se, vel per temporalem Vicarium, ut per Rebuff. in tract. nominat quæst. 16. num. 7. cum seqq. Flamin. de resignat. lib. 2. quæst. 1. num. 107. cum seqq. Gonzal. ad reg. 8. Cancel. gloss. 6. à num. 34. Vnde licet curam habere dicatur, ac per consequens curatum beneficium, qui curam habet iurisdictionalem, etiam fori exterioris, ut resoluntur citati ad cap. dudum 54. num. 12. supr. de elect. pag. 139. tamen hæc non sufficit ad indicandam incompatibilitatem, de qua in presenti, ut tenet Stephan. Gratian. discept. forens. cap. 133. num. 29. cum seqq. Sic etiam non dicitur beneficium curatum, nec vti tale regulandum illud, quod non est actu curatum, sed tantum habitu, vel utri quia populus sit destrutus, & omnes parochiani aliqua ex causa mortui sunt, & esse defierunt, licet Ecclesia parochialis semper firma maneat, ut per Rebuff. in praxi beneficij de dispensat. super etate, vers. etiam curam habeat animarum, in princ. & in tract. nominat. quæst. 6. num. 23. Duen. reg. 61. num. 4. Guttier. alleg. 8. n. 7. Maseard. de probat. concl. 589. n. 5. Gonzal. ad reg. 8. Cancel. gloss. 6. n. 8. & 9. Azot. inst. moral. part. 2. lib. 6. cap. 8. q. 9. vbi etiam resoluit, quod si quis ad hanc Ecclesiæ promovetur, non tenetur intra annum ad Sacerdotium ascendere, si tamen parochiani, quia fortè captiu erant, & sedierint, parochialis Ecclesia quasi inter possumini ad sua iura & bona revertatur, ac proinde is, qui ipsi præficit, debet intra annum computandum ab eo tempore, quo Ecclesia cœpit parochianos habere, ad Sacerdotium ascendere, quod etiam asserit Zerol. in praxi Episcopi, par. 1. verbo beneficia, §. 4. vers. secundum dubium, & nuncupatio quod beneficium curatum habitu tantum sit compatibile cum Canonico requirente residuum personalem, vel alio beneficio curato habitu, & actu simul tenuent. Capr. com. conc. 9. n. 7. 4. Burs. conf. 3. 2. num. 2. 3.

62 Colle~~ctanea~~ Doct. in lib. III. Decretal.

n. 23. lib. 4. Hoiced. de incompar. benef. p. 1. cap. 15. n. 10.
 & cap. 16. n. 16. & cap. 28. n. 29. Mar. Anton. var. resol.
 lib. 1. resol. 53. n. 4. Vbi enim indistincte de cura animarum mentio sit, semper intelligitur de cura actuali, non vero de habituali, ut resolut. Cap. dicta concil. 90.
 n. 78. & fuit dictum in Vicen. Prioratus 2. Martyr ann.
 1622. coram Illustri. Patriarcha Manzanedo. Declara plures Ecclesiæ Curatas posse simul retineri ex dispensatione Episcopi causa falcem viriliter, vel necel-
 litatis Ecclesiæ, si adeo tenues sint, ut singula pro-
 prium non possint Sacerdotem alere, probat text. in
 c. eam. re. de arate, & qualit. & in c. min. in fin. 10. q. 1.
 notauit gloss. ibi verbo committatur gloss. in fin. 21. q. 1.
 & post. Sot. de infit. lib. 3. q. 6. art. 3. verf. primus casus
 communem testatur, & comprobant Ioan. de Lignano
 de plural. benef. in princ. Hoiced. de incompar. benef. p. 2.
 c. 2. a. prime. Alphon. Glossat. antiqu. ad reg. 52. Cancel.
 de dispersar. ad duas parochiales, statim in princ. Rot.
 decif. 48. 4. p. 1. diuers. Cum enim Clericus inferiens Ec-
 clesias de ipsius redditibus debet sustentari, c. cum se-
 cundū, de prabon. & vna Ecclesia non sufficiat ad huius-
 modi sustentationem, merito due assignari possunt.
 Ex quibus antem coniecurus tenuerit confundit bene-
 fitium, vide Menoch. de arbitr. casu 216. n. 12. cum
 seqq. Verum iam aliud in Curia practicatur, ut in una
 Vrjeten. Canonicus Leodian. diocesis 5. July 1610. co-
 ram Renerendissimo D. Coccino, vbi non obstante
 exiguae distantiae, & tenuis fructuum parochialis
 & canonicatus, quos quidam ex dispensatione Epis-
 copi possidebat, de mente Congregat. Concil. Trid.
 tentum fuit eos cadere sub incompatibilitate, & si
 virtuunque retinere pergeret, est viroque ipso iure
 absque alia admonitione priuatum. Ita refert Ioan. Co-
 chier in comment. ad reg. 52. Cancell. n. 4. pag. 477. cum
 seqq. Deinde declara plura curata licite retiniri, vbi
 unum ex altero dependet, quia scilicet ei vniuersum est,
 vt optimè probat cap. dudum 54. ibi, nisi vna penderet
 ex altera, de elec. vbi dixi. Denique declara pluralita-
 tem beneficiorum prohibicam esse, quando virtuunque
 habent in titulum, nam vnum in titulum & alterum
 in commendam licite retiniri probat text. in d. cap.
 dudum, ibi, vnam intitulatam, & alteram commenda-
 tam, vbi addidi.

⁶ Eo si ipso iure priuatus. Probat hic text quod si ha-
 bens beneficium Curatum, aut Personatum, vel digni-
 tatem receperit secundum simile, ipso iure vacet pri-
 um, & si illud retinere contendere, etiam secundo
 spoliator, ut in Bernard. in pract. cap. 49. in nonis. edit.
 Gutier. cons. 10. Spin. in speculo refut. gloss. 3. n. 7. 74. Viu.
 tom. 1. commun. opin. lib. 1. tit. 9. n. 6. pag. 182. Flamin. de
 resignat. lib. 3. q. 1. n. 51. late Flores de Mena var. lib. 2.
 q. 1. 3. a. prime. Azor. infit. moral. part. 2. lib. 7. c. 16. q. 9.
 Cardin. Tusch. tom. 1. lit. C. concl. 44. num. 8. Monet. de
 opione canon. c. 6. q. 6. n. 69. Valer. Reginald. in praxi
 fori penit. lib. 39. tract. 3. n. 309. Nicol. Garc. de benef. p.
 11. c. 5. n. 7. quia quidem pena amcta, & declarata fuit
 per Ioan. XXII. in sua Extravaag. Executabilis. de prabon.
 vnde Oldrad. cons. 165. Themat. quem refert Cardin.
 Tusch. tom. 1. lit. A. concl. 44. n. 8. ait text. in presenti
 loqui sollem in Curatis beneficiis, quod per affectio-
 nem secundi vacat primum, ac proinde non habere
 locum si obtinens Curatum assequatur secundum in-
 compatible, quia est in electione obtinentis alterum
 sibi bene vsum dimittere. Sed iam hodie iijmouatus
 est text. in presenti pet. Concil Trident. sess. 7. de reform.
 cap. 4. vbi decretum est, quod quicunque de cetero
 plura curata, aut alias incompatibilis beneficia Ec-
 clesiastica, sine per viam unionis ad vitam's seu com-
 mendae perpetua, aut alio quocunque nomine, & ti-
 tulo contra formam factorum Canonum, & præler-

tim constitutionis huic text. recipere, ac simul reti-
 nere presumplerit beneficiis ipsius iuxta huius consti-
 tutionis dispositionem ipso iure etiam praefatis Can-
 onis vigore priuatus existat, quod decretum adducit Nicol. Garc. d. c. 5. n. 76. s. bi. 2. 77. respondet alteri
 decreto eiusdem Concilij sess. 2. de reform. c. 17. quod
 priori in d. c. 4. aduersari videbatur, ut loquatur de plu-
 ribus parochialibus, aut alias incompatibilibus bene-
 fitiis ante Concil. obtentis.

Amplia, principalem huic text. conclusionem
 procedere in eo, qui vi occipauit, seu scienter ini-
 ulti se intrudit in beneficio curato, vel e commerio.
 Constat enim non esse consentaneum habere melio-
 rem conditionem illum, qui inuasor est, quam il-
 lum qui inde ingreditur, & ita in specie est text.
 qui reddit rationem, in cap. eum, qui 18. hoc titul.
 lib. 6. Rot. decif. 3. n. 2. de refit. spoliat. in novis. Rebub. in
 praxi tit. de missione in possessionem a prim. Hoiced. c. 5.
 n. 20. quod intellige, nisi violentis occupator inconti-
 nenti relinquat possessionem secundi beneficij, quia
 ea, que inconvenienti sunt, videbuntur inesse, iuxta
 text. in l. lech. ff. si certum peratur, quod aduentus
 procedere, etiam si prius beneficii tale sit ad cuius
 titulum fuerit ordinatus, vel alterius ab illo disponere,
 vel remittire non possit, iuxta Concil. Trid. sess. 1. de
 reform. c. 2. id tamen non euincit quod illud non amittat
 per secundi obtentionem violentam, per quam
 legis beneficio alienatio necessaria inducatur, & fit
 dispositio, argum. text. in l. 1. ff. de fundo dotati,
 & in l. alienationes 13. ff. familiæ here. innatis resolu-
 tis per Molin. de primog. lib. 4. cap. 8. a. prime. & c. 9.
 m. 8. 18.

Amplia secundum, etiam expressè fiat protestatio,
 quod non intendit dimittere personatum, vel cura-
 tum beneficium prius obtinutum. Patet si expedita
 huiusmodi vacationem ex ipsius protestantis voluntate
 non induci, sed ab ipsa initio dispositione, contra
 quam protestatio nihil operatur, ex reg. text. in l. nemo
 potest, ff. de legat. 1. & ita gloss. verbo remittare, in
 Clem. gratia, de rescript.

Questio est non contemnenda an in beneficiis re-
 sidentiam requirentibus, etiam simplicibus, vel alias
 quomodolibet incompatibilibus, per illud decretum
 Concilij d. c. 4. indicatur vacatio primi ipso iure per
 adepitionem secundi, in qua de rigore juris negatur
 esse respondentum assertur. Nau. cons. 1. 7. de prel. bend.
 Say. in floribus decisionis sub cod. tit. decif. 38. Flores de
 Mena d. q. 1. 3. a. n. 5. & plures alii citati a Nicol. Garc.
 d. c. 5. n. 8. 1. Verum contrarium sententiam, & sic par-
 tem affir matinam tener Hoiced. de incompar. benef. c. 9.
 n. 5. dicens quod per text. in praesenti, qui loquitur in
 Curatis, & dignitatibus, & Personatis, extenditur
 ex d. decreto Concilij ad quacunque beneficia incom-
 patibilia, nam, ut dicitur in decif. 48. p. 1. diuers.
 Concilium ibi loquitur de quibuscumque incompati-
 bilibus vigore quorundam Canonum, nec se re-
 strinxit ad hunc text. quia dicit praesentia, que dictio
 est ampliatio, & implicat idem in aliis, & includit
 alia, iuxta ea, quia dicit de dictioribus usq[ue] dicit. 27.
 & hoc est, quod denotant illa verba, iuxta ipsums[us]
 constitutionis dispositionem, etiam praesentis Canonis vigore,
 &c. quasi dica, beneficia quicunque incompatibilia
 vacant ipso iure per affectiōem secundi, iuxta dis-
 positionem text. in cap. multa, sed quia ille non loquitur
 in quibuscumque incompatibilibus, etiam vigore
 praesentis Canonis illam extendentis ad quacunque
 incompatibilia, vacent, refert, & sequitur Nicol. Garc.
 d. c. 5. n. 9. 1. quia quidem sententia approbata fuit per
 fac. Illust. Card. Congreg. Concil. Trident. interpre-
 tum, & ut idonei testes nobis sunt Nicol. Garc. d. cap. 5.
 m. 8. 4.

De Præbendis, & Dignitatibus, Tit. V. 63

n.8.4. in 6. declar. Armendar. in addit. ad recop. legum 17.
Nauarre, lib. 4. tit. 8. l. 2. de benefic. incompatib. num. 17.
Monet. de optione Canonica, cap. 6. n. 70. Aloys. Ricc.
in praxi rerum fori Ecclesiast. decif. 393. in 1. edit. & re-
sol. 332. n. 12. in 2. edit. attestantes S. Congregat. ceni-
fuisse in beneficiis requirentibus residentiam, aut alias
quocumque modo incompatibilibus, etiam si Canonici-
catas sint, inducit vacationem primi ipso iure per ade-
ptionem secundi pacificè possesse. Addentes præcipue
Nicol. Garc. d.c. 5.n. 38. l. 1. & 3. & 4. declar. & Armendar.
d.loco n. 43. & 44. eandem Sacri Congreg. censuisse
dixitentem Canonicatus duos summi abique dispensa-
tione Apost. per triennium, & ultra, utroque ipso
iure esse primum, in tantum quod possessor vtriusque
que Canonicatus ex regid. de triennali, possessorum
terti, & defendere non possit, quæ adducit ego ipse
de officio, & poteſt. Episcop. p. 3. alleg. 62. à num. 28. &
vide adducta per Mar. Anton. variar. resol. lib. 1. reso-
lut. 9.

8 Recperit.] Ergo ad inducendam vacationem primi
beneficij incompatibilis per affectionem secundi,
non sufficit collatio sola, & acceptatio eius, sed re-
quiritur adeptio possessionis pacifica secundi, vel
quod per prouisum iter quominus eam adipiscatur,
ita Flamin. de resignat. lib. 1. quæst. 1. num. 129. Nicol.
Garc. d.c. 5.n. 100. Ferentil. in anno ad decif. 16.
Buratti. num. 18. Rot. in Calaguritana Beneficij de Bre-
tiælla 13. Marti 16' 15. coram bona mem. Burato, nec
hac vacatio prioris impeditur per pacificam secundi
possessionem, si illud prius sit litigiosum, non enim
requiritur, quod vtriusque, sed tantum secundi habeantur
pacifica possesso. Less. de infir. lib. 2.c. 34. num. 14.
Nicol. Garc. d.c. 5. cap. 107. & 108. Quia qui-
dem possesso secundi pacifica debet esse non solum
de facto, sed etiam de iure, id est non litigiosu, sed
absque controverbia iuris, & facti iudiciali, & extra iudi-
ciali. Hoied. d. tract. cap. 13. num. 30. Flamin. lib. 3. q. 1.
num. 130. Azor. p. 2. lib. 7. cap. 16. q. 9. Nicol. Garc. d.c. 5.
num. 105. Seraphin. decif. 1254. vbi habetur quod ad
effectum, vt non teneatur quis dimittere primum be-
neficium, sufficiunt molestia etiam extra iudiciales, &
de factis, & idem dicit decif. 997. num. 2. & decif. 853.
num. 3. adden. Greg. XV. decif. 451. num. 12. Anton.
Malllob. in sua praxi habendi concussum, requijsit. 1.
lib. 6. secundum Romanam impr. & Ioan. à Cochier.
in reg. 51. Cancel. num. 9. ac etiam intelligenda est non
de possessione sterili, sed fructuum, vel maioris partis
eorum, ego ipse d.p. 3. alleg. 57. num. 201. Azor. d.c. 16.
q. 7. Seraphin. decif. 953. num. 1. & plures per Nicol.
Garc. d.c. 5.n. 123. Ex ea ratione, quia beneficiarii non
habet in totum pacificam beneficij possessionem, nisi
quando fructus beneficij per se, vel per alium no-
mine ipsius percipiuntur, in quibus terminis loquitur
text. in cap. si tibi concessio, hoc rit. lib. 6. & in specie re-
folunt ibi Franc. num. 4. Cagliad. decif. 19. de causa posseſſ. Staphil. de literis gratia, tit. de statu, & qualitate benef.
§. huiusmodi. num. 14. Hoied. de incomp. benef. part. 1.
cap. 13. num. 8.

9 Libere.] Hoc verbum importat, alterius consensum
non requiri, excluditque illius requisitionem sine im-
pedimento, vt per Cald. Pereira in renou. ampl. quæſt. 8.
num. 10.

10 In præcedem Ecclesia nullus, &c.] Etiam si S.R.E.
Cardinalis, quem quidem sub dispositione huius text.
comprehendi tenet. Flamin. lib. 12. quæſt. 4. num. 10.
Azor. d. part. 2. lib. 4. cap. 2. quæſt. 4. vbi tamen adiurit
in Cardinalibus instam subesse causam, vt Romani
Pont. indulgentiam ab huiusmodi legibus soli plura
Ecclesiastica consequantur beneficia, & lib. 6. cap. 12.
quæſt. 5. assertit quod sola Cardinalicia dignitas instam
Barbus. Coll. Tom. I. I.

causam præbet, vt Cardinali plura beneficia confe-
runtur.

Circa sublimes.] Notatur ad hoc quod cum nobili-
bus circa beneficiorum pluralitatem dispensari potest
per Sedem Apostolicam; verbum illud, sublimes, id est
nobiles interpretantur Tiraquel. de nobilit. c. 20. n. 13.
& alij apud Aloys. Ricc. in praxi aurea, resol. 146.
num. 7. Nobilitatis enim qualitas plutinum mouere 12
solet Pontificem ad concedendum gratias, & ad di-
spensandum. Menoch. conf. 321. num. 20. quæ qui-
dem nobilitas in materia beneficiali consideratur,
etiam si solum proueniat ex parte matris, vt per Aze-
ued. l. 19. num. 13. tit. 3. lib. 1. noua recop. & ex Hoieda,
ac Cagliad. resolut Cened. ad Decretal. collect. 59. n. 7.
In materia vero dispensationis in impedimentis mat-
rimoniorum dirimentiibus necessaria est Nobilitas ex
parte patris, Sanch. de Matrimon. lib. 8. disj. 19. nu-
mero 6. sufficit autem, vt quis dicatur nobilis quod 14
vulgus, & communis hominum astimatio cum no-
bilem reputet, Menoch. de arbit. casu 670. num. 40.
& de presumpt. lib. 6. pref. 60. Malcard. de probat. con-
clus. 1094. num. 8. Gurtier. pratic. lib. 4. quæſt. 17. n. 5.
Nobilitas autem, de qua in hoc text. an ut illa, que
moribus, & virtutibus acquiritur, an autem illa,
qua sanguine ortum habet, optimè tradit Gambar.
de offic. & poteſt. Legati de latere, lib. 7. ex num. 259.
cum plus nobiliter aliquem scientia, & propria vir-
tus, quam sanguis, & proflapia maiorum, secundum
Dec. in cap. clericis num. 54. de iudic. Tiraquel. de nobili-
t. cap. 4. & 5. Camill. Borrell. in addit. ad Bellug.
in speculo Principum, rubr. 6. dit. T. Sarmen. lib. 1. select.
cap. 15. num. 6. Pavez. l. 1. gloss. nobleza, tit. 1. lib. 4.
Ordinam. Azued. ad Carian. Pisan. lib. 1. cap. 12.
num. 13. & ad lib. 1. noua recopil. tit. 7. l. 8. numero 1. &c
vera nobilitas sit, quæ ex virtute aliquis prouenit,
Cagliad. in consuet. Burgund. rubr. 4. §. 19. numer. 19. &
ego ipse de officio, & poteſt. Episcop. part. 2. tit. 2. gloss.
17. ex num. 11. Vnde Simanch. de primog. lib. 2. cap. 2.
pulchrit. contendit aduersus eos, qui cum nulla inge-
nij laude florent, nulla vita dignitate, & nulla am-
plitudinis fructu, ita tamen inani nobilitatis nomine
sibi blandiuntur, ac si è celo delapl. fuissent, & ij.
cum ab omni laude sine alienissimi, maiores suos in
ore semper habent. Vide Torreblanc. de magia, lib. 2.
de criminis puni. cap. 2. ex n. 16.

Et literatas personas.] Notatur ad hoc quod cum
literatis viris dispensari debet circa beneficiorum
pluralitatem, vt per Rebuffi. de benefic. tit. de dispen-
sat. ad plura benefic. a m. 4. & de privileg. scholast. pri-
m. 39. Gambar. de officio legati, lib. 5. an legatus possit
plura beneficia vni conferre, num. 137. Gonzal. ad reg. 8.
Cancel. gloss. 4. num. 26. Aloys. Ricc. d.resol. 446. num. 1.
Bellet. disq. fit. cleric. part. 1. tit. de disciplina clericali,
§. 4. num. 13. Mench. illustr. cap. 25. num. 31. vbi di-
cit quod nobilis non virtuosus, non præfertur igno-
bili excellenti virtutibus. Ludou. Gon. in reg. de an-
nali, quæſt. 36. num. 3. Staphil. de literis gratia, forma 3.
expletat. num. 3. Benius de privileg. Iuriscons. part. 2.
privileg. 32. vbi num. 2. subdit scientiam sine gradu Do-
ctoratus ad dispensandum, non inducere, quia hodie
moribus receptum est non dispensari cum literatis,
nisi habeant gradum Doctoratus, Licentiatu, & sic
concludunt Rebuffi. d. tit. de dispensatione ad plura be-
neficia. n. 44. Gambar. d. lib. 5. num. 138. Aloys. Ricc.
resol. 456. num. 5.

Ecclesia enim facit literatis. Flamin. de resignat. 16
lib. 5. quæſt. 3. num. 78. & Sapientes, cap. Episcop. 41.
distinct. Marc. Anton. Genueni. in praticab. ec-
cles. quæſt. 6. 21. Ego ipse de officio, & poteſtare Episcop. par. 3.

64 Collectanea Doct. in lib. III. Decretal.

*part. 3. alleg. num. 2. per quos mundus illuminatur, Flamin. lib. 4. cap. 11. num. 17. Carol. de Graffis de effe-
Elibus clericis in prelud. num. 38. & Ecclesia Dei regitur,
& sustinetur, ac proinde illis maximè indiget, Abb.
hic num. 5. & 7. Felin. in cap. 5. quando num. 7. vbi Nau.
except. 16. n. 5. sup. de script. Hieron. Giach. in consil.
Syndicatus, n. 67. & 71. Carol. de Graffis in d. prelud.
num. 63. cum seqq. Bellet. d. §. 4. num. 8. Ego ipse d. alleg.
77 46. num. 1. Sed eò deuenit, eò crevit ambitio, eò ani-
marum exigua cura, vt merito cum Poëta dicere va-
leamus.*

Fit via vix rumpunt aditus, dignusque repellunt.

*Quid vero est quod tot ignari spreti Doctiboris au-
diuntur, nisi quod in sacra Pagina recte dicitur futu-
rum esse, quod homines adorabunt talpas, & vesper-
tiones. Planè absurdum, & illud incredibile quod
de noctua fertur, & apud plures accidit. Illa enim
cum nihilo ceteris volvutibus sit sapientior; neque
speciosior, sed talis, qualiter scimus, quando forte
vocem emituit tristificare, prorsusque insuauem, cir-
cumstinent alia aues, imo si eam tantum vident,
partim propè affident, partim in gyro circumulant.
Hoc ego cum Dionae Philosopho aues facere puto in
contemptu vilitatis, & infumitatis, sed alij di-
cunt quod aues circumstantes noctua noctuam ad-
mirantur. Quomodo autem sit, vt non magis pa-
nem admirantur ita pulchrum, & varium, ac se-
metipsum extollentem, pennarumque pulchritudi-
nem ostentantem, quando delicias erga femellam
agitans in strengens caudam, & circumflatuens sibi vnde
tanquam speciosum theatrum, aut pictura qua-
dam cœlum syberianum distinktum imitantem, quin &
reliquo corpore admirandum, propemodum quasi
aurum cœruleo metallo mixtum esset; at neque pa-
nem sese accuratè ornantibus his omnibus modis aues
videre cupiunt; neque luscinia quicquam audientes
vocem antelucano erga eam afficiuntur: quin neque
cygnum amplectentur propter musicam, ne tunc qui-
dem cum cantat nouissimam cantionem in extrema
senecta pra voluntate, & rerum in vita molestarum
oblivione, prospera sibi imprecaans, simul & deducens
absque dolore senet, vt par est, ad mortem minimè
molestat. Sic multi quoque cum tot amena habeant,
vel habere possint spectacula, variisque patones,
nempe in Theologia, & vtroque iure insignes, qui
pennas scientias sua percutiendo sicut panes so-
lum non iniucundum suis scriptis mundo praebant:
illi, inquam, his reliquis, noctuam conuentum igno-
rantem, & insipidam. Apud permultos experimur il-
lud Gregor. moral. exponentis illud Job. 12. Deride-
rur iusti simplicitas, vbi ait: *Huius mundi sapientia est
cor machinationibus regere, sensum verbis velare,
que falsa sunt vera ostendere, que vera sunt falsa
demonstrare, hanc qui sciunt ceteros superbiendo
despicunt; hanc qui nesciunt, subiecti & timidi in
aliis ipsum mirantur: hæc sibi obsequientibus praeci-
pit honorum culmina querere, adepta temporalis
gloriæ vanitate gaudere, interrogata ab aliis mala multi-
plicius reddere, cum vires suppetunt nullis resistenti-
bus cedere, cum virtutis possibilitas deest, quicquam
per malitiam expiere non valet, hoc in pacifica bo-
nitate simulare.**

*18 Omnes igitur ad Scientias solidas hortor, fugere
vero huiusmodi stultam ignorantiam. Gentiles al-
suerunt Mineram à Ione genitam, quam etiam Vir-
ginem pingebant, per quod occulto Dei iudicio in-
niuit Scientiam ab altissimo Deo pronuentem, ho-
nestam, castissimamque, fore à terrenis liberam; noi-
enam sapienti conuenit aulicorum vita, mare est pe-
riiculosisimum. Quot enim fructum, tot metus, tau-*

tas, tamque varias habere putatis agitationes fluctuū;
quantas agitations, & quantos æsus habet institu-
tio aulicorum; Quanta, per Deum immortalē, pe-
titiona; vbi à summo gradu ad infinitum interest nihil,
vt monet Tacitus. Quanti metus? vbi duo ista next
quodam sociantur, honor & odium, vt ait Seneca.
Quante fraudes? vbi malitia ipsa suspecta est, vt canit
Ennius. Quante cogitationes? vbi fortuna imperat,
& est domina campi, vt Romanus loquitur. Quanta
denique miseriarum vestigia? vbi Sciana illæ Clytie,
Syllanæ naues, qua felicitatis auram suis quasi velis
constringebant, eodem sublate vento, quo delecta
inter fluctus, luctuque spirante areta, suspirante auro,
mare sorbentes, absorpere à mari, magnum scopum
spectantes, ad magnorum scopulum infregnerant. Fu-
gienda ergo sunt à literatis omnia, qua eorum intentum
perturbare possunt, nam, vt inquit Origen. hom.
91. *Super Lévit. quandiu quis permixtus est turbis, & in multitudine fluctuantum voluntur, nec Deo, nec
literatis, nonnulli intelligunt disfuncti, vt per Felin.
in cap. cum adèo, de script. Abb. in cap. dudum, sl. 2.
n. 26. de elec. ita vt sit sensus, poterit dispensari circa
sublimes personas, & iterum poterit dispensari circa
literatas personas, ex eo quod dispositio respiciens
plura determinabilia ex quo debet illa determinare,
ex reg. text. in l. nam hoc iure, f. de vulgari, iuxta quod
videatur dicendum solam nobilitatem sine literatura
sat esse ad dispensandum, ex Felin. vbi supra. Inuit
quod dicti, & in medio posita diversitatem conti-
nere videtur, vt per citatos in meis remiss. de dictio. &
clausulis, dict. 93. n. 14. Quia tamen expposito sustinetur
non potest, secundum Cened. d. elec. 18. n. 7. & connin-
citur ex eo, quia in promotione ad beneficia curata
attento iure prescripta est literatura, non vero nobili-
tas, ex cap. cum nobis 19. de elec. adèo vt collatio facta
illiterato sit nulla, ex dict. cap. cum nobis, & cap. cim
in cœtis, & inferiora de eleccione, notant omnes in cap.
grande nimis, hoc sit. Facit præterea, quia ex hoc text. de-
prehenditur non sufficiere solam nobilitatem ad dis-
pensandam, sed cum ratio postulauerit, vt text. dicit,
qua ratio suaderet debere internenire scientiam, vnde
dicendum est solam nobilitatem non includere, vt
sola sufficiat ad dispensandum. Nec refragatur, si dicatur
frustra hic considerari nobilitatem, cum adhuc li-
teratura exigatur: respondetur enim hic expendi no-
bilitatem & literaturam copulariè ad hoc, vt simul
cum literatura præferatur illi, qui nobilis non fuerit,
velint si peractum dispensari in altero curato be-
neficio retinendo cum priori, tunc enim si eandem
dispensationem petat nobilis eodem tempore ex aquo
literatus, tunc potius cum nobili erit dispensan-
dum, & sic consideratur nobilitas in hoc text. vt eum
mediocri scientia sufficiat ad dispensandum, argu-
mento text. in d. l. nam hoc iure, vbi aliquin extinc-
tit ratio, qua cada in utilitatem communem, vel ne-
cessitatem utriusque curati beneficij; que nobilitas
non qualibet consideratur, sed magna intervenire
debet, id enim importat verbum, sublimis, de quo in hoc
text.*

P. 57

De Præbendis, & Dignitatibus, Tit. V. 65

*Per Sedem Apost. poterit dispensari.] Ergo Episcopi dispensatio circa pluralitatem beneficiorum non sufficit. Ratio esse potest, quia Episcopus dispensari non valet contra Concilij generalis constitutionem, ex gloss. recepta verbo *cum se facultas obtulerit*, in c. d. l. 19. hoc tit. tradunt Rebuff. in præxi tit. de dispensatione ad plura beneficia, n. 29. Contra de fons alibus, p. 1. c. 6. s. 10. n. 11. & conflat pluralitatem beneficiorum obuiare constitutioni Conc. Lateran. de quo in c. quia nonnulli, de Clericis non resid. facit text. in cap. Ordinary, §. si vero, de officio Ordinary, lib. 6. ibi, super hoc erit ad Sedem Apost. recursum, iuncta decisi. text. in l. 1. C. de legibus. Sed obstat cap. Sanctorum 70. dist. ibi, licet enim Episcopi, &c. & per illud Episcopum posse dispensare circa pluralitatem beneficiorum, resoluunt Abb. in cap. extirpante, §. quia vero, à n. 39. hoc tit. & in praesenti, n. 19.*

Propter quod sunt qui distinguant inter beneficia simplicia, & inter beneficia curata, vt in prioribus possit Episcopus dispensare, non ita in posterioribus, prout referunt Rebuff. in præxi tit. de dispensatione ad plura n. 22 & 23. Stephan. de literis gratie, tit. de formis expelliarum, §. secunda forma, n. 4.

Sed pro declaratione notandum est dispensationem duplicitet fieri posse, primo modo ob necessitatem, & utilitatem virtusque Ecclesie, principaliter, & immediate, veluti quando Ecclesia tennes lunt, & neutra satis est ad alendum ministrum, vel subest alia causa equi gravis. Secundo modo contingit dispensatio ob honorem, & prærogativam persona principaliter, & secundaria utilitas, vel necessitas consideratur in ea dispensatione, prout in hoc text. Prior modo attentione iure antiquo, & nouiori posse Episcopum dispensare in beneficiorum pluralitate, iuxta hunc text. qui in hac specie non est corclusus, quod sentit text. in cap. eam te, de etate, patet si expendas data correptione resolutare dilatationem, qua Ecclesia maximum præiudicium posset irrogare, quod est inconveniens, & hoc si specias communem Doctorum resolutionem, cum fecis sit attentus S. Congreg. & Rota decisionibus, de quibus supra memini, & non sic dicas posteriori modo; licet enim attento iure antiquo, & per text. in d. cap. Sanctorum, Episcopi dispensatio admittatur, non tam attento iure nouiori predicta dispensatio admittitur in beneficis, de quibus agit text. in praesenti, si eo casu dispensationem. Sedis A. post. requirit sicut in aliis. Unde iam colligitur text. in d. cap. Sanctorum, attento nouiori iure non procedere, quando dispensatio primi, & principaliter respicit honorem & prærogativam persona dispensata, fecis si principaliter, & immediate utilitatem Ecclesie coninciat, ita Abb. in d. s. quia vero, n. 40. & in hoc tex. vbi Imol. n. 23. Rebuff. d. tit. de dispensatione ad plura beneficia, n. 30.

Cum in hac materia à pari procedant Legatus de latere, & Episcopus, iam colliges Legatum de latere posse similiter dispensare circa prædictam beneficio, cum pluralitate, arg. text. in c. 1. de officio Legati, & ita in effectu dicte communem sententiam Rebuff. d. tit. de dispensat. ad plura beneficia, n. 23. dummodo non sint uniformia sub eodem recto, gloss. verbo vacavit, in Clem. vls. de præbend. Hoiced. de incomp. benef. p. 2. cap. vlt. n. 13.

Advertendum in hac materia dispensationem circa beneficiorum pluralitatem intelligendam esse de duobus primis beneficiis, cap. ordinary, de officio ordin. lib. 6. c. non potest, hoc tit. eod. lib. vbi Anch. n. 1. Domin. & Franch. 3. Mandos. ad reg. 8. Cancel. q. 7. n. 4. Rebuff. in præxi, tit. de dispensat. ratione etatis, verbo illaque simul dimittere, Ioan. Coch. in reg. 5. 1. Cancel.

Barbol. Collect. Tom. II.

n. 16. Hoiced. d. cap. vlt. n. 73. nam cum dispensatio circa beneficiorum pluralitatem non personam dispensari, sed aliud respiciat, meritò extinctis, & dimissis duabus beneficiis, non existit dispensatio, ac proinde de illis primis intelligenda est, vt habetur in d. cap. Ordinary, & in d. cap. non potest. inuitaque reg. 1. bous 89. §. hoc sermone, ff. de verb. signif. Dubium tamen est utrum prædicta inra procedant, quando duo priora beneficia, qua quis ex dispensatione obiuenbat, cum aliis permutantur: Partem affirmantem tenet gloss. in cap. Ordinary, verbo ea quia, quam Doctores ibid. sequuntur, & plurimis argumentis defendit Flamin. in d. cap. non potest, §. illud autem, n. 9. de preb. lib. 6. Ioan. Andr. in c. 1. de filii Preb. Et utrum contrarium, immo posse quem virtute dispensationis beneficia permuta retinere, melius mihi probatur, arg. text. in l. filie 28. §. 1. ff. condit. vbi conditio concepta in unam rem includit aliam, que in illius locum succedit, facit reg. text. in l. cum, qui, §. qui iniuriam, ff. si quis can. iunctis resolutis per Tiraq. in d. s. hoc sermone, in princ. à n. 28. Bald. in cap. Andam, lib. 2. n. 2. de elect. Palat. in rubr. de donat. inter, §. 4. n. 3. Vane. consil. 26. n. 30. de elect. vol. 1. Nec obstat d. gloss. verbo ea, que, procedit enim in terminis text. ibid. scilicet vbi plura beneficia incompatibilia ex dispensatione obtinenti nouum aliud beneficium confertur, & vt collatio valeat oportet quodd dispensario ad ea retinenda ostendatur, vel quodd priora omnino dimittantur, & in hac specie at gloss. quodd non sufficit illa per viam permutationis dimittere ad effectum vt retinetur, quæ per permutationem obtinentur, collatio effectum fortatur, & ita non loquitur gloss. vbi quis columnando intendit ea retinere, quæ in locum priorum ex titulo permutationis subrogantur, nec contra formam d. cap. Ordinary, nouum aliud beneficium prætenditur, in qua specie gloss. est intelligenda; unde cum in nostro casu priora beneficia retinere possit, nec dimittere tenet, poterit etiam & illa retinere, quæ per permutationem in priorum locum subrogantur.

In gloss. Contenderit, ibi, si etiam ante litis contestationem desideriter, &c. Quamvis ex sententia huius gloss. iuxta hunc text. vt quis præterit etiam secundo beneficio contendens retinere primum incompatibile, requiratur monitus, vel quodd retineat usque ad litis contestationem, tamen hodie attenta dispositione Cone. Trid. d. c. 4. ibi, retinere presumperit, non videatur necessaria indicialis contentio, nec monitus, sed tantum dolosa, seu malitiosa retentio, vt resoluunt Flores de Mena d. q. 13. n. 4. Nicol. Garc. d. c. 5. num. 9. & 96. quicquid contrarium videatur velle Rot. de cis. 4. 8. 4. n. 4. p. 1. divers.

In gloss. Post receptionem, ibi, nullit in Episcopatu, quia non statim vacant priora beneficia, nisi post tempus consecrationis. Vide Doctores citatos ad cap. cum in cunctis, n. 2. 9. sup. de elect. vbi volunt allegare Nicol. Garc. de benef. p. 11. c. 6. à princ. & non p. 1. prout ibi typographi incuria posita sunt.

In gloss. Sublimes, ibi, & ita scientia nobilitat hominem. Ira Bellet. d. s. 4. n. 16. nam literate persona aequaliter paratur nobilibus, & sublimalibus, Abb. hic num. 5. Gonzal. ad reg. 8. Cancel. gloss. 4. num. 27. Bellet. d. s. 4. num. 17.

In gloss. Per Sedem Apost. ibi, ex eo quod dicit per Sedem Apost. patet à contrario sensu, quod per dios in talibus non potest dispensari. Notatur ad hoc quod Episcopus dispensare non potest super pluralitate dignitatum, personatum, seu officiorum, & curatorum, solidum enim Papam dispensare tenent multi, quos refert, & sequuntur Nicol. Garc. d. cap. 5. num. 3. 37. testigi de officiis potestate Episcopi, part. 3. alleg. 6. 2. n. 18.

F. 3. Vtrum

PABLO
In Ius Can.
T.O. Z. 3.
GVI

66 Collectanea Doct. in lib. III. Decretal.

²³ Vtrum autem obtinens plura beneficia ex dispensatione Papae sine causa rationabili sit tutus in foro conscientia, vide eundem Garc. d. cap. 5, mon. 378. Valer. Reginald, in præz fori pœnit. lib. 30. tract. 3, mon. 289.

²⁴ In ead. gloss. ibi, Circa alia beneficia possunt Episcopi dispensare sicut prius. Lat. an Episcopus dispensare valeat, ut quis plura beneficia simplicia habere possit, tractam d. alleg. 6.2. per totam, in quo dubio certum est ante Concilium Trident. licet plura beneficia alias non incompatibilia etiam ultra duo tenere vltique ad congruam sustentationem, Nauar. conf. 100. & 19, men. 2. sub hoc tit. Flamin. de resignat. lib. 3. quæst. 1. num. 141. Nicol. Garc. d. cap. 5. num. 306. difficultas est an stante Concil. Trident. sef. 2.4. de reform. c. 17. id licet? sed videtur non licere ultra duo beneficia vni conferre, ex illis verbis: *Quod quidem, si ad vitam eius, cui confertur, honeste sustentandam non sufficiat, liceat nibilominus aliud sufficiens*, &c. de Episcopi scilicet indulgentia, quia quando Canon permittit aliquid fieri, & personam non prescribit, ad Episcopum id pertinere ostendit, iuxta ea, quæ dixi de officio, & pœf. Episcopi, part. 2. alleg. 3.2. num. 2.2. Et idem habenti vnum beneficium, quod non sufficiat ad eins sustentationem, posse Episcopum aliud conferre declaravit sacra Congregat. vt testantur Nicol. Garc. d. cap. 5. num. 310. in 1. declar. Armand. in addit. ad recop. legum Nauar. lib. 4. tit. 7. de benef. incompatib. n. 32. & seq. Minime tamen eiudem Episcopi indulgentia, & auctoritate poterit quis habere duo beneficia simplicia, si vnum illorum sufficiat ad vitam Clerici commode sustentandam, nec plura ultra duo, etiam si ambo ad vitum eiusdem non sufficiant, vt resoluunt Azor. in inst. moral. p. 2. lib. 3. c. 9. q. 3. & plures, quos refert, & sequitur Nicol. Garc. d. c. 5. a. n. 371. quid autem sit de stylo Curia, & consuetudine Hispanie, dixi de officio, & pœf. Episc. p. 2. alleg. 6.2. n. 8. cum seq. Vtrum vero Episcopus dispensare possit aliquem ad duo incompatibilia, quando ita sunt ibi vicina, vt commode eis deseruit possit, & tenues virtus que sunt redditus? quæstio fuit dubia, in qua hodie, quidquid sit de iure communis, negative censuit sacra Congreg. Concilij Trid. in una Visser. Canonicatus Leodium, diaces. de anno 1610. vt refert Ioan. à Cochier. in comment. ad reg. 5.1. Cancell. a. n. 7. pag. 478.

S V M M A R I V M .

1. Suspensionem à beneficiorum collatione incurrit ille, qui post secundam correctionem indignis beneficia conferit, & n. 2.
3. Elecio facta de digno omisso digniore tenet.
4. Beneficia personis benemeritis, & idoneis sunt conferenda.
5. Concilium Provincialle non iudicat Archiepiscopum.

C A P . Graue nimis. X X I X .

Qui post primam, & secundam monitionem faciam à Concilio Provinciali adhuc culpabiliter confert beneficia indignis, suspendi debet per ipsum Concilium à beneficis conferendis, & ab eodem Concilio institui persona idonea, quæ interim confert beneficia, Circa Capitula, quæ delinquunt, idem fernari iubetur, sed circa Metropolitanum delinquenter Concilium denuntiet superiori, & relinquat eius arbitrio. Colligit ex Ordinat. Abb. antiqu. Innoc. Collect. Zabarel. Bellam. Ioan. Andr. Imol. Anan.

Host. Batr. Anch. Henric. Panorm. Vitian. in ratione libri 3. iuris Pontif. pag. 61. Alagona in compendio iuris Canonici, pag. 380. remissum Ximen. in concord. p. 1. & 2. defomitus ex Concil. generali Lateran. sub Innoc. II. I. cap. 30. refertur ab Anton. August. collect. 4. Decretal. lib. 3. tit. 2. c. 5.

Concilium generale Lateran. de quo in hoc text. à beneficiorū collatione suspendit eos, qui post secundam correctionem indignis beneficia conferunt, innovatum per Concil. Trident. sef. 2. de reform. cap. 3. ubi statutum est, vt in inferiora beneficia Ecclesiastica, præterea curam animarum habentia, & personis dignis, & habilibus conferantur sub ea pena, quod alter facta collatio, sive prouisio omnino irritetur: & Ordinarius collator penas constitutionis Concilij generalis, de quo in hoc tex. se nouerit incursum; cuius quidem Concilij Tridentini dispositio, & collationis, sive prouisionis irritatio intelligenda est de collatione facta indigno, non antea de illa, que fit digne prætermisso digniore, vt intelligit Fr. Emman. quæst. Regul. tom. 2. quæst. 52. art. 5. & Campan. in dictionario iuris Canon. rubr. 7. cap. 6. num. 4. electio facta de digno omisso digniore tener, vt per Conat. in reg. peccatum, part. 2. §. 7. num. 2. in fine, vers. his demum. & num. 3. Perez I. 2. tit. 6. lib. 1. Ordin. pag. 150. Mench. illustr. cap. 28. num. 2. Bobadil. in sua politica lib. 1. cap. 3. num. 76. Gonzal. ad reg. 8. Cancel. gloss. 4. num. 129.

Idones assunt, &c.] Notatur ad hoc quid personis benemeritis, & idones sunt beneficia conferenda, vt per Gonzal. ad reg. 8. Cancel. gloss. 4. à princ. Episcopi igitur debent conferre beneficia iis, quibus & morum honestas, & literarum scientia suffragant, vt text. habet, & ex illo colligit Bellot. disquit. clerical. part. 1. tit. de disciplina clericali, §. 4. n. 47. conferens enim illiterato, & indigno ultra suspensionis peccatum, de qua in presenti, non solum peccat mortali, cap. miramur 6.1. dist. cap. quid est manus 7.8. dist. Cou. in reg. peccatum, §. 2. & §. 7. n. 8. Sylvest. virgo restitutio 3. §. 5. Cardin. Tolent. in instr. Sacerd. lib. §. 6. num. 8. Fr. Emman. in summ. tom. 1. c. 1. 6. num. 4. & 5. Sed etiam tenerum ad restitutionem interesse Ecclesiae, quam legit, ex predicta mala collatione refutantis. Dec. in cap. cum in cunctis, in fr. n. num. 16. de elect. Rebuff. in præxi benefic. tit. de panis contra collat. indig. conferent. num. 8. & 9. Tolet. d. c. 4. num. 8. Quare Episcopus attente debet rimari qualitates opposutorum, vt dignioribus beneficia possit conferre, quas vt percipiat legit quæ scripsi de officio. & potest. Episc. part. 3. alleg. 6.0. num. 10. cum seqq. idem habere locum in patronis, qui debent presentare dignos, & idones, ex hoc text. colligit Vincent. Fillius. tom. 2. tract. 4. c. 4. num. 1. & 4. O vitian in hac Curia in distibus beneficis illustrissimi Cardin. Toni Saluberrima feruntur institutione, qui propt. mihi nuntiatum fuit, dum Sanctissimi D. Pauli V. fel. mem. Datarius extitit, ad vocaciones beneficiorum non omnes concurrentes admitebat, sed illos tantum, quos ex multis adstantibus, à se aliquibus moralis Theologiae propositis interrogationibus, & capta de vita, & moribus, ac Curiali referentia quali quali informacione, ad hoc dignos indicabat, alii penitus exclusi, ex quo enierebat, vt qui scientia, & aliis requisitis non pollebant, concurrere cum dignioribus non audenter. Multos video contra alman Vrbem latrare, quoniam qui domi manentes insignes videbantur, Romæ pro nihilo habentur, sed numerum non est, nec propterea iure dolent, quemadmodum enim terra flumina, quamvis ampla & profunda nomen amittunt mare ingressa; ita & Doctores domi

De Præbendis, & Dignitatibus, Tit. V. 67

domi clari, & inter suos egregij Romanam adeuntes
Curiam inter maiores nomen amittunt.

Fiatque de hoc in provinciali Concil. &c.] Notatur ad hoc, quod Concilium provincialne non iudicat Archiepiscopum, nec cognoscit de eius persona, & statu ad effectum indicandi, sed admonendi, ut se corrigat, & si obstinatus le corrigit nollet, ad effectum denuntiandi Summo Pontifici ut per Steph. Quarant. in suo Bullarij verbo Concilium provincialne, verf. quero. Sanch. de Matrim. lib. 8. disp. 17. n. 35.

6. Et hoc ipsum circa Capitula, &c.] Notatur ad hoc, quod dispolatio loquens de Prælatis, maximè in matena penali, non extenditur ad Capitula, ut per Rebus. in concord. ist. de collat. §. prefatique Ordinary. in verbis quibuscumque, Gonzal. ad reg. 8. cancel. gloss. 37. num. 16. & citatos per me de appellativa verb. utriusque iuris signif. appell. 37. n. 1.

S V M M A R I V M .

1. Rector Ecclesiæ, non obstante consuetudine Episcopi, vel Patroni, debet de redditibus Ecclesiæ sufficiensem habere portionem.

2. Episcopus non potest vni conferre beneficium, & sibi, vel nepoti reservare pensionem, & n. 3.

4. Parochialis non debet ita granari, ut illius Rector non possit ex eius redditibus vivere.

5. Beneficium ut dicatur curam requiritur ut illius Rector exerceat curam nomine proprio, & non alieno.

6. Canonicatum seu dignitatem habens, cui sit unita accessoriæ, & in perpetuum Parochialis, debet residere in Canonicatu, seu dignitate, & non in Parochiali, ut per Nicol. Garc. de benef. part. 1. cap. 2. num. 23. & censuit Sacra Congregat. apud eundem Garc. part. 3. cap. 2. num. 179. declar. 12. & sofficit, ut prouisus sit constitutus in ea aetate, quam requirit Canonicatus, seu dignitas, cui Parochialis accessoriæ reperitur unita, ut per Galet. in margarita cauana conscient. verbo Canonicatus §. verbo Parochius. Gonzal. ad reg. 8. Cancell. gloss. 9. num. 4. Nicol. Garc. d. p. 12. cap. 2. num. 26. Aloys. Ricc. in praxi rerum fori Ecclesiast. refol. 12. in 2. edit.

7. Idoneum, & perpetuum habeat Vicarium.] In noua dispositione Concilij Trident. sess. 7. de reforma. cap. 7. sancitum est, ut Ordinarii deputare possint Vicarios perpetuos in quibuscumque beneficis curatis, quo unita reperiuntur Ecclesiæ Cathedralibus; Collegiis, & Monasteriis, non obstantibus priuilegiis, & exemptionibus quibuscumque, que verba comprehendunt quacumque Monasteria exempla, & Ecclesiæ quomodo cumque eidem, & eorum mensa unita, ut comprobant Nanart. conf. 1. n. 9. de statu Monach. Flores de Mena variar. lib. 2. q. 10. n. 39. Nicol. Garc. de benef. p. 11. 6. 2. a. n. 5. vbi n. 9. elegans refert Illust. Cardinal. respondunt, qui re diligenter discussa, hoc ipsum formaliter declarauerunt, sicut etiam posse eisdem Vicarios perpetuos ab Ordinariis constituti, etiam in litera uniuersis expressa sit clausula, ut possint deseruire per Vicarios amouibiles; quod tamen intellige de litteris, que ante Concil. Trident. emanarunt, non ita si post illud sub ea clausula fuerint concessa cum Nicol. Garc. loco proximè citat. Admertendum tamen est, quod propter Concil. Trident. in d. cap. 7. in illis verbis, ibi, etiam perpetuos, nisi ipsi, &c. c. Sacra censuit Congregat. relinquì arbitrio Episcopi an ponere perpetuum Vicarium in Parochialibus unitis Archidiocesatui, seu aliis dignitatibus, vel Canonicatui, teste Nicol. Garc. d. part. 1. 1. cap. 2. num. 9. Vnde ego tenebam in his Parochialibus unitis accessoriæ, & in perpetuum aliqui dignitati deputare Vicarios temporales, vel perpetuus, solum pendere ex Ordinariorum arbitrio, ac proinde principalem Rectorem, sive perpetuus, sive temporalis sit Vicarius, non posse in animarum cura ipsius Parochialis se intromittere de featu tituli, quem ad illam immediatum non habet, iuxta doctrinam Felic. in cap. postulati, num. 1. vers. 3. hoc videtur, de script. quia ita exercitio de Vicaria ad nutum in perpetuum facta auctoritate Episcopi ex facultate sibi concessa per Concil. in d. cap. 7. non alterabat uionem iam factam quoad exercitum eure, vel modum prouidendi, ut optimè dicit coram Caualer. decif. 59. s. n. 2. in fine, tum quia si perpetuus Vicarius absolvit Rectorem ab exercitio cura, itavt ipse Rector eam exercere nec debeat, nec possit.

C A P . Extirpanda. X X X .

1. Parochialium Presbyteris est danda portio sufficiens ut viuant, non obstante quacumque consuetudine Episcopi, vel Patroni, aut alterius. Colligunt ex Ordin. Abb. antiq. Innoc. Collect. Zabarel. Bellam. Ioan. And. Imol. Anan. Hoff. Butr. Anch. Panorm. Rebust. Viuian. in rationali lib. 3. iuris Pontif. pag. 62. Alagona in comped. iuris Canon. pag. 380. defunctor ex Concil. Lateran. sub Innoc. III. c. 2. remissione Ximen. in concord. p. 2. certetur ab Anton. Aug. collect. 4. Decret. lib. 3. tit. 2. c. 6.

2. Pronuntius ipsarum, sive penitus vendicantes, &c.] Notatur ad hoc quod Episcopus non potest vni conferre beneficium, & sibi, vel nepoti, vel famulo, vel alteri reservare pensionem, ut per Valer. Reginald. in praxi fori parv. lib. 3. n. 247.

3. Quia altario servit. &c.] Vide posita ad cap. cum secundum, n. 2. supra hoc tit.

4. Porio Presbyteris ipsi sufficiens, &c.] Vide posita ad cap. de Monachis 1. 2. sup. hoc tit. Parochialis enim non debet ita granari, ut illius Rector non possit ex redditibus vivere, ut per Flamin. de refig. 1. 6. q. 2. n. 22.

S. Qui vero.

Parochiale Ecclesiam habens non per Vicarium,

F 4 Felic.

ARBOSEA
In Ius Can
PO. 233
GVI
18

68 Collectanea Doct. in lib. III. Decretal.

Felin. h[ab]it. n. 15. vers. ex quo sequitur; Azor. in p[ro]p[ri]et. monast. p. 2. lib. 3. c. 9. q. 2. ad finem; Seraph. decis. 1009. n. 5. eodem ferè modo absoluere debet in his terminis Vicarius temporalis, quia respectu principalis idem habet ministerium & exercitum, cùm de iure communis in hoc casu deberet esse perpetuus, ut hic text. habet, & cap. ad h[ab]it. de officio Vicarii, & c. 1. de capellis monach. lib. 6. Episcopus hoc casu patiens cum esse temporalis, non ex hoc potest transferri actualis cura in principalem, quia careret si Vicarius fuisset perpetuus, & resoluuntur Felin. Azor. & Seraphin. locis proxime citatis, quia tamen de hac re consilii omnia, quae ad hanc materiam facere videbantur, adduxi ad cap. v[er]it. de officio Vicarii, idèo ad illud Lectorem remitto, vbi multa in noua qua[n]tione non i[n]iuncta inuenier.

*Canonice institutum, &c.] Notatur ad hoc quod Ecclesia parochiales unita conferuntur ad nominationem Rectoris principalis, & nominatus approbat[ur] ab Episcopo, vt per Nicol. Gare. de benef. p. 9. c. 2. n. 289. Rot. decis. 798. n. 5. p. 1. divers. quod etiam procedit tam stante dispositione Concil. Trid. sess. 24. de reform. c. 18. ex Nicol. Gare. d. c. 2. n. 192. & seq. quam etiam post dispositionem Bullae Pij V. super Vicariis in Bullario nono confit. 4. §. quarto, vt latè per Rot. decis. 710. n. 2. & decis. 777. n. 1. p. 1. recent. Dicta autem Bulla Pij V. que incipit, *Ad exequendum, in vers. voluntus, sic ait. Volamus insuper, & ita mandamus quod dicti Vicarii perpetui non ad liberam Ordinariorum electionem. sed ad nominationem illorum, in quorum Ecclesiis unitis ponentur, cum ipsorum Ordinariorum, seu eorum Vicariorum precio examine, & approbatione deputentur, & idea hodie in eiusmodi Vicariis perpetuis Parochiarum unitarum concursus nullatenus necessarius est in eorum prouisionibus, sed dumtaxat ad nominationem, seu presentationem illorum, quorum dignitati, monasterio, vel Ecclesiæ unita sunt, & annexa deputandos, & instituendos esse resoluunt Guiter. conf. 44. Gonzal. gloss. 5. §. 3. ex m. 19. latè Salgado d. 2. 9. num. 159.**

8 *Se sciat auctoritate huins Decreti priuatum.] Ex hoc text. colligit Innoc. h[ab]it. 1. quod in factis, & dispositionibus negantis ad hoc, vt quis in penam incidat, requiritur iudicis monitio, de quo vide Cald. Pereira in l. si curatorem, verbo, vel aduersari dolo, n. 79. vol. pen. & de empt. c. 29. num. 20. Surd. de aliment. tit. 8. priu. 6. 4. n. 8. & tit. 9. 9. 26. m. 39. cum seqq. Farin. in praxi crimin. p. 1. q. 34. n. 128.*

9 *In gloss. Priuatum. ibi, & ita sine aliqua admonitione priuatum est. Notatur ad hoc, quod verba, ipso iure, penam irrogant absque aliqua priuationis sententia, vt per Gonzal. ad reg. 8. Cancel. gloss. 56. n. 3. vbi num. 34. resoluti participium præteriti temporis regulariter penam ipso iure inducere, & citat Tiraq. in l. si unquam, verbo revertatur, à n. 32. Vide in trait. de dictio. & usq. ditt. 178.*

S V M M A R I V M.

- 1** *Religiosi non debent Ecclesiis, vel decimas à laicis sine diaconorum confessu recipere, excommunicatos, vel interdictos ad diuinam admittere, in Ecclesiis quoque, que ad eos non pleno iure pertinent, instituire, vel distingue, sed præfentabunt Diocesanis ad eas viros idoneos, & n. 2.*
- 3** *Vno vbi est facta simpliciter monasterio, seu collegio, intelligitur sine lectione iuris Episcopalis, & parochialis.*
- 4** *Institutione ad Episcopum pertinet in Ecclesiis, que ad religiosos pleno iure non pertinent.*

C A P. In Lateranensi. X X X I.

R Egulares pro Ecclesiis, quæ ad ipsos pleno iure i[st]i[ct]o non pertinent, præsentare debent viros idoneos instituendos Episcopis. Idonei autem sunt, quos vel conuersatio ap[osto]los reddit, vel probable testimonium Praelatorum commendat, qui Episcopis de cura plebis respondant, Regularibus vero de rebus temporali bus reddant rationem, nec eos amouere andeant inconsulisti Episcopis. Colligunt ex Ordin. Abb. antiqu. Innoc. Collect. Zabar. Bellam. Joan. Andr. Imol. Anan. Hof. Butr. Henric. Anch. Panorm. Vnu. in ration. lib. 3. iuris Pontif. pag. 63. Alagona in compend. iuris Canon. pag. 381. remissiu[er]e Ximen. in concord. p. 1. desumuntur ex Concilio generali Lateran. sub Innoc. II. I.c. 6. 1. & refertur ab Ant. Aug. collect. 1. Decret. lib. 3. tit. 2. c. 7.

In Lateranensi Concil.] Sub Alex. III. c. 9. cuius initium est, Cim. & plantare, & habetur in c. 3. s. in Ecclesiis, de privilegiis. vbi latè dixi pag. 346. & seq.

Qua ad ipsos pleno iure non pertinent.] Ergo vbi, vnu est facta simpliciter monasterio, seu collegio, intelligitur sine lectione iuris Episcopalis, & parochialis, c. 2. de relig. domib. ac prœinde debet præsentari Vicarius perpetui instituendus ad Episcopo in parochiali unita, vt habetur in præsenti, & in cap. de monachis sup. hoc tit. resoluunt Rip. lib. 2. c. 18. n. 1. & Prob. ad Monach. in cap. super eo, n. 19. hoc tit. lib. 6. unde audiendus non est. Rebut. in præxi benef. tit. de Vicariis perpetuis, n. 6. vbi affirmat posse institui Vicarium perpetuum, seu temporalem. prout placuerit collegio, monasterio, citans falso in eam rem gloss. in Clement. 1. verbo ad mensam, de excess. prelat. quæ tamen loquitur vbi vnu fuerit facta pleno iure, nempe quoad spiritualia, & quoad temporalia, quo casu temporalis Vicarius institui poterit.

Episcopis instituendos Presbyteros representent.] Et ergo in Ecclesiis, quæ pleno iure non spectant ad religiosos, instituendo ad ipsos non pertinent, sed Presbyteri ab illis præsentati ab Episcopo sunt instituendi, ex quo à contrario deducitur fecus esse dicendum in Ecclesiis, quæ pleno iure eis subiiciuntur, ut formaliter probat text. in d. Clem. 1. vers. quidem præterea, de excess. Prelat. vbi notant omnes, & Roch. de iure patron. verbo competens, quæsi. vlt.

S V M M A R I V M.

1 *Absens causa studij in Sacra Pagina iustè percipit in absentia fructus sui beneficij, non autem distributiones quotidianas, & n. 2.*

3 *Distributiones quotidianæ non sunt fructus, nec veniant appellatione fructuum.*

C A P. Licet. X X X I I . Honor. III.

A Blens causa studij in sacra Pagina iustè percipit in absentia fructus beneficij sui, non autem distributiones quotidianas. Colligunt ex Ordin. Abb. antiqu. Innoc. Collect. Zabar. Bellam. Joan. Andr. Imol. Anan. Hof. Butr. Henric. Anch. Panorm. Vnu. in ration. lib. 3. iuris Pontif. pag. 64. Alagona in compend. iuris Canon. pag. 381. remissiu[er]e Ximen. in concord. p. 1. & 2.

Hanc eandem conclusiōnem ex hoc text. desumunt Horat. Lut. de privilegiis scholar. privileg. 100. Couar. lib. 3. variar. cap. 13. Henric. consil. 13. Stephan. Gratian. discept. forens. cap. 166. num. 17. Gonzal. ad reg. 8. Cancell. §. 7. proam. num. 179. Prosp. de Augustino in addit. ad Quarata

De Præbendis, & Dignitatibus , Tit. V. 69

Quarantani in summa Bullarij. verbo residentia, Aloys. Ricc. in præs. rerum fori Ecclesiast. decis. 495. in 1. edit. alias resol. 386. n. 3. in 2. edit. Late Monet. de distribut. quotid. p. 2. q. 10. concil. i. & 2. vbi n. 23. refert Sacram Congreg. decidiſſe absentiam canſa ſtudiorum etiam obrepta licentia à Sede Apoſt. non excuſare ab amiftione tertiae partis detracēt à Conc. Trident. ſeff. 21. de refor. e. 3. Sed de ratione dubitandi in hoc text. non ab re erit ineſtitandum, quatenus in eius prima parte indulgere videtur Pontifex Archidiacono Eboracen. abſenti cauſa ſtudi in Theologia, vt fruſus lue præbenda ei integre miniftruntur, cum hoc generaliter conſerterit text. in c. vlt. de magistris, cui obiectioni occurrit Abb. hic n. 4. ideo in hoc text. impetratum fuſile ab Archidiacono priuilegium, vt abſens cauſa ſtudiorum percipere poſlet fructus ſue præbenda, vel quia nondum emanauerat, d.c. vlt. id ex iure communi concedens; quia de facto moleſtabant Canonici ei respondere de ſua præbenda, de quo etiam Aloys. Ricc. in præxi ariæ, reſol. 33. vbi ſoluit diſpoſitionem huius text. procedere etiam ſi quis ſtudeat iuri ciuili, vel Grammaticæ, & n. 2. dicit abſenti cauſa ſtudiorum deberi quotidiana distributiones, ſi Ecclesia nihil aliud habet, quām menſam groſſam, qua in fine anni diſtribuitur.

³ Nolumus tamen, ut quotidiana diſtributionis, &c.] Notandum ad hoc, quod quotidiana distributions non ſunt fructus, nec veniunt appellatione fructuum, vt per Couar. lib. 3. variar. c. 13. n. 1. circa princip. Pute. p. 1. decis. 239. & decis. 289. n. 3. in 1. edit. Gutier. conf. 8. a. 2. Viuian. tom. 2. communij opinion. lib. 9. tit. 34. n. 14. pag. mibi 566. Rebuffi. in tract. congreſionis, num. 36. Flamin. de resignat. benefic. lib. 2. q. 2. n. 30. Fr. Emman. queſt. Regul. tom. 3. q. 74. art. 4. Azor. inſtit. moral. p. 2. lib. 7. c. 7. q. 2. Gonzaſ. ad reg. 8. Cancell. §. 7. proœm. n. 154. cum ſeqq. latè Monet. de diſtribut. quotid. p. 1. q. 6. a. princip. vbi n. 10. refoluit priuilegium alioi conceſſum de perciendiſſe fructibus beneficiorum ſtorum in abſentia, non comprehendere distributions quotidiana, & n. 12. etiam ſi habet, cum ea integritye, qua percioperet, ſi in Ecclesia reſideret. Plures reſexo ego ipſe in tract. de appellatiua verborum viriſque iuriſ signif. appet. 103. n. 12. cum ſeqq. quibus addo Salgado de proteſt. Regia. tom. 1. p. 4. c. 9. n. 75. cum ſeqq.

S V M M A R I V M .

- 1 Episcopus propter paupertatem Præbendarum Eccleſia Cathedralis eis annectere potest Capellas, reſervata ipſorum Presbyteris congrua portione, & n. 2.
- 3 Capituli conſenſus in uione praefandus poſt ipſam interuenire.
- 4 Concil. Trid. ſeff. 24. de refor. c. 15. non concedit facultatem ueniendi menſa Capitulari, ſed temib⁹ Præbendis ſingulorum Capitularum.

C A P. Exposuisti. XXXIII.

Epiſcopus propter paupertatem Præbendarum Ecclæſia Cathedralis eis annectere potest Capellas, reſervata ipſorum Presbyterorum congrua portione. Colligunt ex Ordin. Abb. antiq. Innoc. Collect. Zabar. Bellam. Ioan. Andr. Imol. Anania. Holtiens. Anch. Henric. Panorm. Viuian. in ration. lib. 3. iuriſ Pon- tificij. pag. 66. Alagona in compend. iuriſ Canonici, pag. 381. remiſſiū Ximen. in concord. p. 1. & 2.

Anchar. Panorm. Viuian. in ration. lib. 3. iuriſ. Pont. pag. 65. Alagona in compend. iuriſ Canon. pag. 381. remiſſiū Ximen. in concord. p. 2.

De qua te adeſt noua decisio Concil. Trid. ſeff. 24. de refor. c. 15. in hæ verbis: In Ecclesiis Cathedralibus, & Collegiatis insignibus, vbi frequentes, adeoque tenues ſunt. Præbenda ſimilis cum diſtributionibus quotidianiſ, vt ſutinendo dicenti Canonicorum gradii pro loci, & personarum qualitate non ſufficiant, i.e. Episcopis eum conſenſu Capituli, vel aliquot simplicia beneficii, non tamē Regulatia, iis viuire, &c. Super quo Concilij decreto adhærit Steph. Gratian. diſcept. forens. cap. 278. n. 30. Capituli conſenſum poſte poſt uniōnem interuenire, & nullitatem illius ob defectum conſenſus Capituli à nullo poſſe opponi, cum hæc exceptio illi ſoli concedatur. Pariterque adhærendum eſt huiuſmodi uniōnem eo modo fieri debere, vt ſingulis Præbendis ſingula beneficia uianiantur, non omnibus ſimilis indiſtinguita vnuum, aut plura, idem Steph. Gratian. diſcept. forens. cap. 274. n. 34. in fine. Gonzaſ. ad reg. 8. Cancell. ſeff. 37. n. 25. vbi etiam refert Concil. loco citato non concedere facultatem ueniendi menſa Capitulari, ſed tenuibus Præbendis ſingulorum Capitularium, quod etiam tenent Aloys. Ricc. collect. decis. p. 4. collect. 1067. in fine. & in præxi rerum fori Ecclesiast. decis. 488. in 1. edit. & reſol. 379. num. 4. in 2. edit. & fuſile decisum in Sacra Congreg. Concil. Trid. de mente Septembri 1601. refert Nicol. Garc. de benef. p. 1. c. 2. n. 171.

Si euidentis neceſſitas, vel utilitas Eccleſie, &c.] Ergo uini viuus Eccleſie ad aliam euidenti neceſſitate, vel utilitate Eccleſie fieri debet, vt per Menoch. conf. 192. n. 4. Nam Episcopus ex legitimiſ causis poſte uiriſ beneficii ſue Dicceſis non exempta, Petr. Gregor. de benef. c. 20. n. 6. Azor. inſtit. moral. parr. 2. lib. 6. cap. 28. queſt. 6. Nicol. Garc. d. cap. 2. num. 62. vbi n. 113. afferit uiniōnem factam per Ordinarium ſine cauſa, vel ex fala cauſa, etiam ſeruata iuriſ forma, eſſe nullam iplo iure.

S V M M A R I V M .

- 1 Eccleſia beneficium conſerens ex donatione laici tenet eius collatio de hoc mentione non habita.
- 2 Beneficium ex priuilegio poſt ſpectare ad collationem laici.
- 3 Allegatio partis non facit ius.
- 4 Iuriparonatus Regis non conſetetur Papa derogare, niſi diſpenſatiue, & ſpecificè, ac expreſſe deroga- tio fieret.

C A P. Dilectus. ij. XXXIV.

Beneſiū impetrans, & non faciens mentionem quod conſertur ex donatione laici, adhuc impre- tratio eſt bona, & literæ executioni mandanda ſunt. Colligunt ex Ordin. Abb. antiq. Innoc. Collect. Zabar. Bellam. Ioan. Andr. Imol. Anania. Holtiens. Anch. Henric. Panorm. Viuian. in ration. lib. 3. iuriſ Pon- tificij. pag. 66. Alagona in compend. iuriſ Canonici, pag. 381. remiſſiū Ximen. in concord. p. 1. & 2.

Ex donatione Regis.] Ergo ex priuilegio poſt be- neſiū ſpectare ad collationem laici, de quo Couar. prætic. cap. 36. n. 5. verſ. 10. Rebuffi. de pacificis poſſeſſ. num. 58. verſ. octauo. Nec reſragatur illa conſtruendo, aut præſcripſio, Seraphin. decis. 1382. per totam Surd. qui alios allegat, conf. 401. num. 5. etiam ſi eſſet immemorialis cum perpetua tolerantiā Papa, cum enim

ABBOSA
In Ius Can
PO. 2. 3
GVI
18

70 Collectanea Doct. in lib. III. Decretal.

enim versetur in his, quae non sunt quæsibilia sine Principiis concessionis, tolerantia de nihil inseritur, cum iure non sit tolerantia, sed simplex conuentus ad enitenda scandalum, qua possunt committi in auferendo huiusmodi abusus, ut tradunt scribentes omnes in cap. 2. hoc tit. lib. 6. Ioan. Andr. a n. 5. asque ad fin. Anch. sub n. 1. vers. quinto querit, Gemin. sub num. 12. ver. nec obstat si dicatur. Ioan. Monach. n. 5 & ibi Probatiss. n. 6. n. 5. Præpos. in cap. imperium, ver. sed an præscriptione, cum seqq. 10. dift. vbi grauita inuehit tam in conferentes, quam in collararios, Zabarel. conf. 57. sub n. 2. vers. & si dicatur, & n. 3. plures alios refert, & sequitur Selu. de benef. p. 1. q. 2. 3; sub n. 16. ver. & in isto casu habet locum.

Exciendo propositus, &c.] Notatur ad hoc, quod allegatio patris non facit ius, ut per Palat. in repet. rub. de donat. inter virum, & uxor. §. 16. n. 22. Gonza. ad reg. 8. Cancell. gl. 5. §. 7. n. 107. & alios per me citatos in tr. de axiom. usfreg. axiom. 20. n. 1.

In glōl. Ex donatione, 1. ibi. non posset compelli per Papam, &c. Nisi in literis heret expressa derogatio iurispatronatus ipsius Regis dispositio, ac specificis, & determinatis, non autem conditionaliter, ut adserunt ad hoc regulam Cancellariae citantes, Azeued. 1. 5. n. 3. tit. 6. lib. 1. noue recop. Conar. præc. c. 6. n. 3. Perez 1. 2. tit. 6. I. Ordin. p. 149. & seq. Cabed. de patronis. Regia Corona, cap. 25. num. 7. & plures alij, quos refert Cened. ad Decretal. collect. 79. n. 2.

S V M M A R I V M .

- 1 Pueri, & beneficiari, qui non possunt in eadem Ecclesia deseruire, in ea non debent idonei reputari.
- 2 Beneficia simplicia in qua etate obrineri possint, remissive.
- 3 Pensiones iure communis pueri capaces sunt, sed necessarium est infantis etatem. Summo Pontif. exprimere, cu ab illo impetratur.
- 4 Pueri dicuntur, qui sunt impuberes, & sic minores 14. annos.
- 5 Beneficium qui habet sufficiens, non reputatur idoneus ad aliud.

C A P. Inordinata. X X X V .

Gregor. IX.

PVeri, & beneficiari, qui non possunt in eadem Ecclesia deseruire, in ea non debent idonei reputari. Colligunt ex Ordin. Abb. antiq. Innoc. Colle. Zabar. Bellam. Ioan. Andr. Imol. Anan. Host. Henric. Anch. Panorm. Viitan. in ration. lib. 3. iuris Pontif. pag. 6. Alagona in compend. iuris Canon. pag. 382. remissione Ximen. in concord. p. 1.

Quot annorum atas de iure antiquo, & notiori Concilij Trident. seq. 23. de reformat. cap. 6. necessaria sit ad beneficia simplicia obtinenda, dixi ad c. 1. n. 4. Supra de atate, & qualit. pag. 174. ad pensionem habendum titulum Clericali, cum requiratur prima Clericorum consula, que ante septuennium non confertur, ut dixi ad cap. cum in concil. n. 3. de elect. pag. 93; idem ipsa pensio pueri ante septuennium non assignatur, iure tamen communis pueri capaces sunt pensionis, sed necessarium est infantis etatem exprimere cum à Romano Pontifice impetratur, ut infanti pensionem referatur, ita Flamin. de resonat. benef. lib. 4. q. 9. num. 12. Act. insit. moral. p. 2. lib. 3. c. 7. q. 1.

In gloss. *Pueros*, ibi, quos dicimus pueros, &c. Puero dicuntur qui sunt impuberes, sive minores anni 14. vt per Briffon. lib. 14. de verb. signific. in verbo puer. Rota apud Farin. decif. 194. n. 2. p. 2. recent. vbi n. 1. de cism. fuit etatis defectum non posse opponi illi, qui presentatur ad beneficium simplex iurispatronatus, quando fundator dixit etiam minores anni 14. posse admitti, quo casu non habet locum dispositio Concil. Trid. d. c. 6. requirentis etatem 14. annorum.

In gloss. *Beneficiati*, vlt. ibi, qui beneficium habet sufficiens non reputatur idoneus ad aliud beneficium. Vide Azor. insit. moral. p. 2. lib. 6. c. 10. q. 1.

S V M M A R I V M .

- 1 Præbenda una ad hoc ut integretur, non debet alia reficiendi.
- 2 Intentio concedentis semper attendi debet.
- 3 Beneficiorū diuisio in Concil. Turonen. prohibita est.
- 4 Beneficij collatio sine dimissione facienda est.

C A P. Cum causam. X X X VI .

PRO vnius Præbenda integratione alia diuidi non debet. Colligunt ex Ordin. Abb. antiq. Innoc. Colle. Zabar. Bellam. Ioan. Andr. Imol. Anan. Host. Butr. Anch. Henric. Panorm. Viitan. in ration. lib. 3. iuris Pontif. pag. 67. Alagona in compend. iuris Canon. pag. 382. remissione Ximen. in concord. p. 1.

Nostra intentionis non existit. [Q]ue semper attendi debet, ex latè traditis per Titaq. in l. si unquam, verbo libertatis, n. 45. & 55. C de revocandis donis, faciunt que tradidi in tract. de axiom. v. usfreg. axiom. 128. ex n. 4.

Præbenda de novo aliqua scinderetur.] Diuisio enim, seu scitio beneficiorū in Concil. Turonen. prohibita est, vt per Nicol. Garc. de benef. p. 12. c. 4. n. 2. cum seqg. videlicet ad cap. de majoribus 8. & ad cap. vacante 26. sap. hoc tit.

In gloss. *Interrogatione*, ibi, *Præbenda dividit non debet, sed integra conferri.* Notatur ad hoc quod collatio beneficij sine diminutione fieri debet, cap. 2m. infi. vi. Ecclesiastica beneficia sine diminutione conferantur, Rebuff. in præs. bens. tit. requisita ad collationem bonam, p. 6. Guillerm. Benedict. in repet. ad c. Raymatius, verbo si absque, lib. 2. de fideicom. subdit. a n. 32. Malcard. de probationib. concl. 313. a n. 5. Flamin. de resignat. benef. lib. 8. q. 9. n. 32.

S V M M A R I V M .

- 1 Clerici ignobiles, & non eminentis scientie, propter hoc non debent a Præbendis repelliri etiam in Ecclesia, que tales admittere non consuevit.
- 2 Nobilitas anni superans nobilitatem generis.
- 3 Filius, qui virtute ornatur, parentibus ignobilibus existentibus, contemni non debet.
- 4 Mundi deliramentum est rerum iudicium ab extrinsecis accipere figura.
- 5 Statutum non valeat, quod non admittantur ignobiles in Canonicos Cathedralium.
- 6 Nobilis ex vitroque parente propriè dicitur illufbris.

C A P. Venerabilis. X X X VII .

Clericus quamvis non sit nobilis, nec eminentis scientia, debet admitti ad Præbendam, non obstante in contrarium conjectudine Ecclesie, quia non nobilitas

De Præbendis, & Dignitatibus, Tit. V. 71

nobilitas generis, sed virtutum, & vita honestas faciunt gratum, & idoneum seruitem Dei, & viri eminentis scientia vix reperiuntur, & Deus eligit ignobiles, & pauperes, quia non est acceptatio personarum apud Deum. Colligunt ex Ordin. Abb. antiq. Innoc. Collet. Zabar. Bellam. Ioan. Andr. Imol. Anan. Holt. Butr. Anch. Henric. Panorm. Cened. collect. 14.3. Vir. in ratione. lib. 3. iuris Pontif. pag. 67. Alagona in compend. iuris Canon. pag. 382. remissio Ximen. in cord. p. 1. § 2.

² Non generis, sed virtutum nobilitas, &c.] Quantum autem supererit nobilitas animi nobilitatem generis, non est qui ignoret; nam, ut ille inueniens Alexandrinus diceret solebat: *Vera nobilitas non ex sanguine & carne, sed ex virtute animi accepit formam, & claritatem*, & D. Hieron ad Celant. *Similia nobilitas est claram esse virtutem*. Et Ofor. noster lib. 2. de nobilitate ciuii- li, *Omnis generis splendor, & familiæ claritas à fonte virtutis oritur habet*. Et paulò post, *Qui ex virtute laude ad epius virtutis insignia posteritati relinquit, & nobilitatis iacit fundamenta*. Et Inuenialis ait:

— Nobilitas sola est, atque unica virtus.

Observatione equidem dignus est locus illi Gen. 6. vbi dicitur *Hæ sunt generationes Noë: Noë vir iustus, aequo perfectus cum Deo ambulauit. Quid est hoc? vult Moyse Noë generationem explicare*, dicens: *Hæ sunt generationes Noë, loco vero Patrum, aut, & atam, virtutes Noë ponit*. Philo lib. de Abraham hunc etiendum obsernat locum, & affirmat Moysem virtutes Noë posuisse, itavt in stemmate eius non more aliorum annos, & proavos, Maiorēsque cæteros recenteat, sed virtutes quasdam, declarans nullam aliam familiam, cognitionem, patriamque sapientis esse, præter virtutes, & actiones eius.

³ Si filius quis virtute ornatur, nunquid parentibus ignobilibus existentibus ipse contemni debet? certè non, quia, ut ait S. Aug. Super Matth. non est omnino nre de virtute, nec de virtute parentum aut laudandus quis, aut vituperandus, nemo inde verè aut obscurus, aut clarus est. Quia, ut inquit Modernus quidam, sicut splendidum lumen de fumo, lumen candens de scintibz, rubens rosa de spinis exoritur, ita & nobilitas viri de ignobilis prosapia quandoque dignatur. Multos illustres viros ex ignobilibus genitoribus natos scimus. Agathocles Sicilia Rex hortulanus filius erat. Gordius Rex Frigia pauperibus erat operarius. Valentinianus Imp. filius fuit macellaris. Primusla Rex Boëmiae custos boni exitit. Quinius Seneca epist. 4.4. allegans Platonem, affirmit non sussit in mundo Regem, qui originem ex seruo non traxerit, nec tamen seruum fore, qui ex rego originem non duxerit. Multos quoque filios vilissimos ex illustribz parentibus natos legimus, & est mirabile quod animaduertunt Avid. Cassius in vita Imp. Seueri, Poggius Florent. in lib. de infidelitate Principum, & Petrus Crinitus lib. 21. de honesta disciplina, nempe penè nullos ex magnis, & inclitis viris Romanis illustres reliquisse filios, sed vilissimos; sic Scipio Aficanus filium procreavit tam excellenter indignum patre, vt Valer. Maxim. lib. 3. cum obscuritatem ex maximo splendore exortam iure appellat. De inuictissimo Imp. Marco Aurelio Commodus filius est ottus, infamis penitus, & desperatus, vt narrat Quint. Fabius. Aliquando vero ex eisdem parentibus alter bonus, alter pessimus surgit filius: ex Adam probus Abel nascitur, Cain quoque malus producitur. Ex Abraham ortur Isaac pius, oritur etiam Ismael impius. Ex Isaac venit Iacob electus, venit quoque Esau reprobatus. Ergo non generis nobilitas, que sæpe fallax est, sed virtutum, atque honestas in Ecclesiæ min-

istris eligendis requirenda est, vt Pontifex admonet in presenti.

At mundi deliramentum est rerum iudicium ab extrinseca accipere figura, illoque magnos prædicare, qui magni extra apparent. Sie Ezech. cap. 2.3. aruit infamiam Babylonicos Deos adorantium propter eorum eximias figuræ, dicens. Cumque videlicet viros depictos in pariete, imagines Chaldaeorum expressæ coloribus, & accinctos baltej renes, & thiaras tintas in capitibus eorum, insaniuit super eos concupiscentia oculorum tuorum. Et Apocalyp. 13. inquit Iohannes de mari bestiam descendente habentem capita leprosum, & cornua decem, & super cornua eius decem diademata, & admirata est universa terra post bestiam, & adorauerunt bestiam, dicentes: *Quis similis bestie? decepti namque sunt figura illa grandis, & admirabilis, sic itaque ex nobilitate, divinitate, & pompa adorantur multæ bestie*.

Vnde in hoc text, optimè Græg. 1 X. exceptionem reiecit illorum, qui contendebant excludere Clericum propter generis ignobilitatem à præbenda Argentinen. Ecclesiæ sibi à Legato Apostolico collata ob confuetudinem antiquam, secundum quam Capitulum eiusdem Ecclesiæ nullum nisi nobilem, & ab utroque parente illustrem in suum consortium usque ad illud tempus admiserat, & ita probat non valere statutum, sine confuetudinem, quod non admittantur ignobiles in Canonicos Cathedralium, ut per Abb. lib. n. 4. Bellet. disquisit. Cleric. p. 1. tit. de disciplina Clericali, §. 15. n. 7. hinc colligit Benius de privilegiis. Juriscons. p. 2. privilegi. 30. quod esti statuto, vel confuetudine caueatur nobilis solum in Canonicorum numerum in Ecclesiæ Cathedralibus admitti, illud ramen non ita in generè, quām virtute atque scientia nobili viro verificatur, & ideo ad hæc reducendi sunt Perez l. 1. vers. virtutem autem, tit. 1. lib. 4. Ordin. Caffan. in catalogo gloria mundi, p. 8. confid. 8. & p. 10. confid. 35. Cened. ad Decret. collect. 14.3. Rebuff. in tract. nominat. q. 13. n. 3. Et quicquid sit, nobilitas scientia præfatur nobilitati generis, Mench. illafr. c. 2.3. n. 3. 1. & scientia supplet defectum nobilitatis, gloss. verbo supplet, in l. societas, ff. pro socio. Spin. in speculo testament. gloss. 3. princ. n. 37.

⁶ Ab utroque parente illustrem.] Notatur ad hoc quod nobilis ex utroque parente proprie dicitur illustris. Rebuff. in tract. nominat. q. 12. n. 5. cum seqq.

In gloss. Non multos, ibi, hoc dicit propter Paulum, & proper beatum Bartholomeum, qui nobiles fuerunt, aliò vero Apostoli ignobiles, & pauperes, &c. Vnde inquit gloss. verbo innatia, in cap. quoniā 2.4. q. 1. Petro Piscatori successore querimus, non Augusto, quam in id referunt Felin. in cap. c. 10. adeo, n. 7. de rescript. Abb. in cap. constitutis, il. 2. n. 11. de appell. Lambert. de iure patron. 3. p. 2. lib. q. 5. art. 5. n. 2. Selu. de benef. p. 3. q. 7. n. 1. iuxta med. Tiraç de nobilit. n. 12. n. 16.

S V M M A R I V M .

- 1 Papa, quando mandat alicui, ut prouideat, vel prouideri faciat in aliqua Ecclesiæ, intelligitur tantum de beneficio simplici, non de Dignitate, vel Rectoria.
- 2 Diœcesis appellariæ in materia odiosa non comprehenditur ciuitas.
- 3 Beneficii nomine non intelliguntur curata, & dignitates in literis ad beneficia concessis ad petitionem supplicantis.
- 4 Beneficii nomine in dispensationibus non venit curatum, nec dignitas, nec Ecclesia Cathedralis præbenda.

G A P .

ARBOSA
de Ius Can.
P.O. 2.3
CVI
18

72 Collectanea Doct. in lib. IIII. Decretal.

CAP. Cum olim. XXXVIII. & fin.

a Vecchis in praxi obseruanda in admittendis ad Religiosi statum nouit. disq. 9. dub. 21.

S V M M A R I V M .

- 1 Clericus infirmus integrè percipit fructus beneficij sui.
- 2 Fructus beneficiorum, & distributiones quotidianae debentur Clericis infirmis solitis residere, dum morbo impidente diuinis interesse non possint, quoniam propria culpa in morbum incidentur, ut num. 3.
- 4 Infirmus quis dicatur, ostenditur.
- 5 Famulus infirmo non teneat dominus solnere salarium pro tempore infirmitatis.
- 6 Famulus expensas, quas dominus in sua curatione fecit, solnere ei teneat.

CAP. Cum percussio. I. Greg.

Clericus infirmus debet percipere omnes fructus sui beneficij, quos famus recipiebat, ac si Ecclesia infirmari. Colligunt ex Ordin. Abb. antiq. Innoc. Collect. Zabarell. Bellam. Joan. Andr. Imol. Anan. Butr. Hostiens. Henric. Anch. Panorm. Viulan. in ratione libri tertij iuris Pontif. pag. 63. Alagona in compend. iuris Canon. pag. 38. remissione Ximen. in concord. p. 1.

Cinutiaris, vel Diocesis. Ergo dicitur appellatio ne non comprehenditur ciuitas, quod intellige in materia odiofa cum Doctoribus citatis ad cap. Rodolphus 35. n. 5. de rescript. pag. 65. ac in materia stricta dispositionis hominis, veluti in literis ad beneficia, ut per Gamb. in cap. antic. de rerum permis. lib. 6. n. 105. & 207. Mandos reg. 16. q. 42. n. 7. Gonzal. ad reg. 8. Cannell. gloss. 48. m. 194. & 196. Nicol. Garc. de benef. p. 1. e. 6. n. 78. & alios plures, quos citant in tract. de appellatione verborum virisque iuris signif. appell. 74. n. 1.

Cum igitur mandatum huiusmodi, &c.] Notatur ad hoc, quod in literis ad beneficia concessis ad petitionem supplicantis, nomine beneficij non intelliguntur curata, & dignitates, ut per Gig. de pensionib. 9. 28. n. 9. Petr. Greg. de benef. c. 6. n. 4. & plures alios, quos refert Nicol. Garc. d. c. 6. n. 49. vbi n. 50. dicit hoc prouenire ex defectu intentionis concedentis, ut in hoc text. dicitur, non verò quia de proprietate fermnis, & verbis non comprehendantur.

4 In gloss. Ad Italia ibi, quia non omnis, qui censetur dignus ad beneficium, dignus est ad dignitatem, &c. Unde in dispensationibus nomine beneficij non venit Curatum, nec dignitas, nec Ecclesia Cathedralis praebenda, ut per Rebus. in praxi benefic. tit. quid sit beneficium, n. 15. & tit. de dispensar. super defectu naturalium, n. 51. Menoch. de arbitr. causa 201. n. 62. Nicol. Garc. d. c. 6. n. 70. quia simpliciter dispensatus ad beneficium utique ad aliud beneficium quam ad simplex non dicitur habitatus, Borga. de irregular. p. 2. ratiode interpret. dispensat. num. 3. Campan. in diversorio iuris Canon. rub. 11. c. 13. n. 97. Ego ipse de officio, & potest. Episcop. p. 2. alleg. 45. n. 7.

De Clerico agrotante, vel debilitato.

TIT. VI.

VERB. hanc rubr. scriplerunt Zabarell. Bellam. Joan. Andr. Imol. Anan. Anch. Butr. Panorm. Guid. Pape. Guillerm. Durand. in breviario aureo, fol. 90. verso; Joan. de Londris in breviario sanctorum Canonum, fol. 173. verso; Pett. de Rauenha in compendio iuris Canon. Martin. Melnart. in epitome Decret. fol. 83. Dan. Venator in analysi methodica iuris Pontific. à pag. 382. Goffred. & Hostiens. in summa huius iuris. Alexand. Caffan. & Anastaf. Germon. in paratilis ad quinque libros Decretal. Bartholom. Carthag. in expositione titulorum iuris Canonici, Zypa. in analytica postremi iuris Ecclesiastici enarrat. pag. 184. omnes sub hoc iur.

De materia tit. vide. Camill. Borrel. in summa opin. iuris decr. tit. 3. Cened. pratt. & Canon. quest. lib. 1. q. 1. & n. 7. Monet. de distribut. quidat. pars. 2. q. 6. Barthol.

Probat hic text. fructus beneficiorum, & distributiones quotidianas deberi Clericis infirmis, dum morbo impidente diuinis interesse non possint, ut per Con. lib. 3. var. c. 3. n. 8. Duen. reg. 106. limit. 7. Hoied. de incompatib. benef. p. 1. c. 17. n. 15. Selu. de benef. p. 44. q. 6. n. 9. Cofm. in pragm. sanct. p. 2. pag. 157. Spin. in speculo iefam. gloss. 9. princ. num. 30. Fusch. de visit. lib. 1. c. 20. n. 26. Gutier. canon. lib. 1. c. 1. a. n. 138. Azor. infit. moral. p. 2. lib. 7. c. 7. q. 10. cum seqq. Monet. de distribut. quorid. p. 2. q. 5. n. 6. cum seqq. Cald. Pereita de renovat. emphyt. q. 5. n. 23. ad fin. & de potest. nomin. c. 1. n. 39. Cened. ad Sextum collect. 1. n. 8. & pratt. ac canonistarum quest. lib. 1. q. 1. n. 7. Camil. Borrel. in summa omnibus decr. tit. 9. n. 19. Franc. Leo in thesauro fori Eccles. p. 3. c. 2. n. 27. & alios per me relativos de offic. & potest. Episcop. p. 3. alleg. 53. n. 166. Quam quidem conclusionem intelligi sois, qui modo aggrotas, ante infirmitatem solitus erat residere, & diuinis Officis interesse. Couar. d. c. 13. n. 8. Azor. d. cap. 7. quest. 11. in princ. Moneta d. quest. 6. num. 21. Cened. d. quest. 1. num. 8. Ego ipse d. allegat. 53. num. 167.

Amplia text. conclusionem procedere, etiam huiusmodi infirmus propriam culpa in morbum incidenter cum Conarr. d. num. 8. vers. septimo quotidianis distributiones, Azor. & Cened. locis proxime citatis, Monet. d. q. 2. n. 11. vbi num. 7. ampliat etiam procedere non solum in eo, qui verò morbo detinetur, & affectus est, sed etiam, qui tuenda valetudinis causa cum Physici consilio medicinam sumit, vel sanguine minitur, vel alio se confert acquirendæ sanitatis causa, vel à cunctitate abesse iubetur, utpote morbo aliquo contagioso affectus, veluti, lepra, peste, & huiusmodi.

Quis autem dicatur ita infirmus, ut non possit dividere interesse, atque adeò quotidianis distributionibus priuandas non sit, iudicis arbitrio relinquatur, ut per Hoied. d. c. 17. n. 9. 6. & late constat ex traditionis à Menoch. de arbitr. causa 60. num. 5. cum seqq. vbi pluribus relatis opinionibus tandem concludit indicis